

[digi]

TELER TASKUS
õpetame, kuidas
telefoniga tasuta
telepilti vaadata

SUVINE KRAAM:
võrdleme nelja
navigaatorit

Testis 20 000
kroonine klaviatuur!

Kodus kohustuslik:
uus Home Server

Ära lase end petta!

SUURES TESTIS 18 KAAMERAT

Järele proovitud:

- Imeõhuke Thinkpad X300
- Kaks mänguritele mõeldud superhiirt
- Kaks koju mõeldud serverit ja suur hulk muid vidinaid

expert

PIHUARVUTI HP IPAQ 114 CLASSIC
 Marvell PXA31 624MHz, sisemine mälu 64mb, High SD kaardipesa, 3.5" LCD Led taustavalgustusega ekraan, Wifi ja Bluetooth, Windows Mobile 6

3495.-
 norm. hind 4995.-

kuumakse 107.-

MÄNGUKONSOOL NINTENDO WII

3995.-
 norm. hind 4595.-

kuumakse 122.-

kuumakse 127.-

2495.-

NAVIGATSIOONISEADE PRESTIGIO GEOVISION 350
 3,5" puutetundlik LCD ekraan, 320x240 pikslit; 1 GB mälu; SD kaardipesa; hääljuhtimine; Windows 4.2 OS; USB; liitumaku; Ida-Euroopa (ka Eesti) kaardid; mõõdud: 75x22x100mm;kaal: 150g

Mängurite hiir Microsoft Sidewinder + Gears Of War mäng tasuta

595.-
 norm. hind 1125.-

kuumakse 365.-

HP PAVILION DV2525EN

Intel Core 2 Duo T5450 (1.67G) protessor, 14.1" WXGA, operatiivmälu 2 GB, 160 GB kõvakettas, DVD+/-RW SM DL LS, Intel® Graphics Media Accelerator X3100, WLAN a/g/n, bluetooth, firewire, veebikaamera, sõrmejäljelugeja, Altec Lansing® kõlarid, Windows Vista Home Premium

11995.-
 norm. hind 15900.-

9995.-
 norm. hind 15995.-

SÜLEARVUTI LENOVO 3000 V100 12,1"
 T2300E (1.66GHz), 512MB RAM, 80GB, 12.1in LCD, Intel 950 graafika, CDRW/ DVDRW, Wifi, BT, LAN, Firewire, sõrmejäljelugeja, Camera, WinXP Pro

kuumakse 304.-

SÜLEARVUTI HP 6720S

Intel Celeron 1.73GHz, 1GB Ram, 120GB, Intel® Graphics Media Accelerator X3100, DVD+/-RW DL LS, 15.4" 1280x800, Wifi, USB, Windows Vista Home Basic

6995.-
 norm. hind 9995.-

kuumakse 213.-

SÜLEARVUTI LENOVO 3000 N100

Intel Core2Duo T5200 1,6ghz, 14.1" WXGA 1280x800, 1GB RAM, 80gb HDD, CDRW/DVDRW, 4in1 mälukaartilugeja, 10/100 Ethernet, WiFi a/b/g, sõrmejäljelugeja, veebikaamera, Windows Vista home Basic.

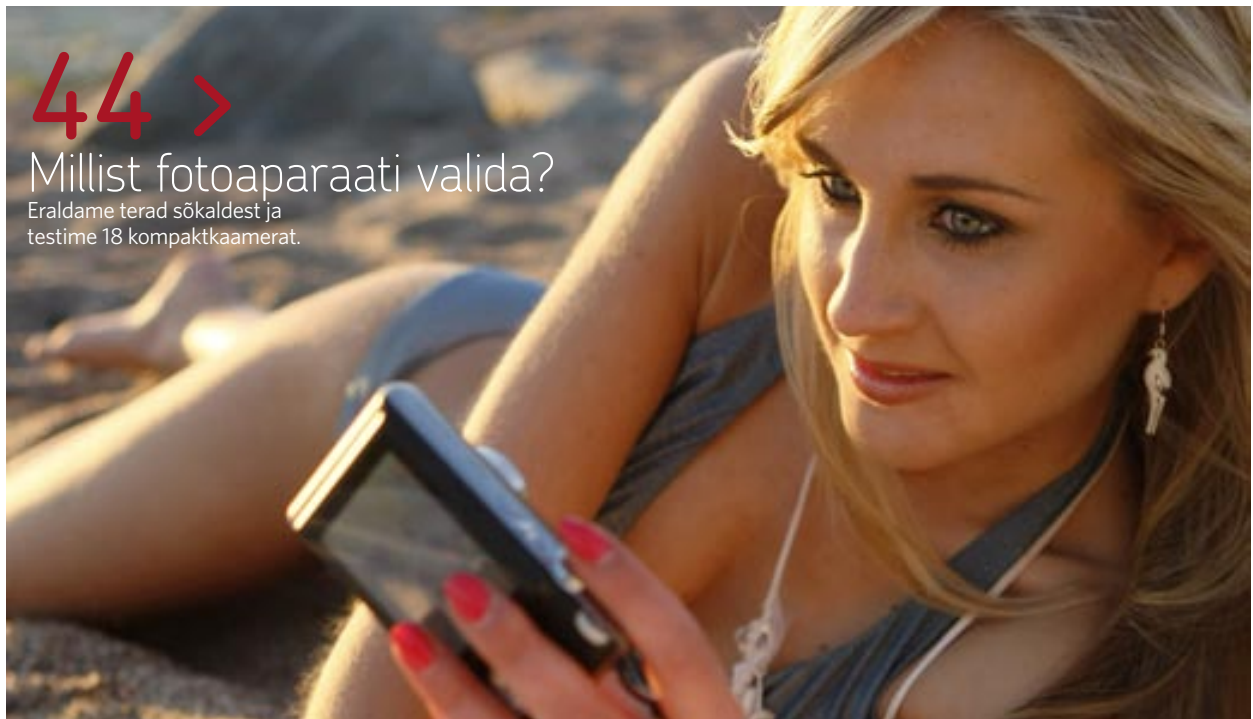
8995.-
 norm. hind 12995.-

kuumakse 274.-

EXPERT TEHNIKAKAUPLED ASUVAD:

TALLINN: Kadaka 70C, E-R 10.00-19.00; L 10.00-17.00; tel. 675 5040; Pärnu mnt.186, E-R 10.00-19.00; L 10.00-17.00; tel. 655 4139; **TARTU:** Teguri tn.37, E-R 10.00-19.00; L 10.00-17.00; tel. 736 6477; Vitamiini 1, E-R 10.00-20.00; L-P 10.00-18.00; tel. 733 6770; **PÄRNU:** Riia mnt.106, E-R 10.00-18.00; L 10.00-15.00; tel. 445 0065; **JÕHVI:** Vahe tn.3, E-R 10.00-18.00; L 10.00-15.00; tel. 337 1308; **KURESSAARE:** Tallinna tn.27, E-R 09.00-18.00; tel. 453 3611; **KÄRDLA:** Hiiu tn.3, E-R 10.00-18.00; L 10.00-15.00; tel. 462 2555; **RAKVERE:** Koidula tn.2, E-R 9.00-18.00; L 9.00-15.00; tel. 322 3268; **VILJANDI:** Lossi tn.15, E-R 10.00-18.00; L 10.00-15.00; tel. 433 3212; **JÕGEVA:** Põik tn.2, E-R 9.00-18.00; L 9.00-15.00; tel. 776 0247; **PÕLVA:** Keskk tn. 10, E-R 9.00-19.00; L 9.00-18.00; P 10.00-16.00; tel. 799 9040; **NARVA:** Tallinna mnt. 19c, E - P 10.00 - 21.00; tel. 357 7100; **TÜRİ:** Tallinna tn. 4, E-R 9.00-19.00; L 9.00-16.00; tel. 384 8762; **RAPLA:** Tallinna mnt.29, E-R 10.00-18.00; L 10.00-15.00; tel. 489 0860

44 >

Millist fotoaparaati valida?

Eraldame terad sõkaldest ja testime 18 kompaktkamerat.

VÄRSKE KRAAM

- 7 > Kaaneplaat**
Bus Simulator 2008
- 10 > Unikum leitud!**
Ja keegi võitis kalli arvuti
- 14 > TOP**
Mida tulevik toob?
- 18 > Tulevik**
Saada oma nimi Kuu peale!
- 22 > Naistekas**
Sony väiksed, värvilised ja töökad
- 24 > Arvamus**
Vana mees ostab rula
- 26 > Mr. Vidin**
Teeb peedist pesumasinale trumli

JÄRELE PROOVITUD

- 28 > Windows Home Server**
Server koju
- 31 > Fujitsu Siemens SCALEO Home Server 1500**
Server silma alt ära
- 31 > ML Koduserver 300**
Server kärbeskaalus

- 32 > Lenovo ThinkPad X300**
Maailma parim ThinkPad
- 33 > Bazoo Excalibur**
Sest eiline on igav
- 34 > Olympus SP-570UZ**
Kaamera või nokkloom?
- 35 > Logitech Cordless Vantage Headset**
Rõõm juhtmevabast mängust
- 36 > Samsung Laser MFP SCX-4500**
Anna kõrvadele puhkust
- 38 > Prestigio Officer PO795**
Teeme kontoriarvutist Paris Hiltoni
- 39 > HP Pavilion HDX**
Oota, kes siin kelle sülle tuleb?
- 40 > Optimus Maximus**
Lebedevi imeline teos
- 41 > Razer BoomSlang Collectors Edition 2007**
Kohtumine tulnukaga
- 42 > Logitech ClearChat Pro USB**
Prillipapa klapid
- 42 > Skype mobiiltelefonidele**
Tasuta lõunaid pole olemas
- 43 > Fujitsu Siemens SCALEO Pi2666 Gamer PC**
Suvel tööd ei tee

32 >

Lenovo ThinkPad X300

74 >

Grand Theft Auto IV

TESTID

- 44 > Suur kaamerateest**
Üksteiselt võtvad mõõtu
18 kompaktkamerat
- 56 > Jüri abil kindlalt kohale**
Testime nelja autonavigaatorit ning vali-
me neist parimad

KUIDAS

- 62 > ... arvutit teleriga ühendada?**
Lihtne asi, aga katsu sa ise teha
- 64 > ... arvutikasutaja võimleb?**
Tervis tarviline vara
- 66 > ... teha pisikesi planeete?**
Nii tehti kunagi ka Maa
- 70 > ... telefoniga telerit vaadata?**
Mis miks? Vaja on!

PLAY

- 74 > Grand Theft Auto IV (Xbox 360)**
Unistuste täitumine

- 78 > Burnout Paradise (Xbox 360)**
Killud toovad õnne

- 80 > Unreal Tournament 3**
Imeilus taplus

- 81 > C&C 3: Kane's Wrath**
Kuri kodanik Kane

- 82 > Paradise**
Maapealne paradiis

- 83 > Sinking Island**
Hea lugu lihtsate vigadega

- 84 > Soldier of Fortune: Payback**
Hävitatud seeria

- 85 > Terrorist Takedown 2**
Pead tõstev seeria

- 86 > UEFA Euro 2008**
Pall on peaaegu ümmargune

- 87 > BattleStrike:
Force of Resistance**
Põrandaaluste päästeingel

- 87 > Sniper: Art of Victory**
Tanke õhkiv snaipeer

- 89 > Tulekul**
Juunis oodatavate mängude graafik

TAGUMINE OTS

- 90 > Ostujuht**
Võta poodi minnes
kaasa

- 92 > Digidoktor**
Kui omal on mõistus
otsas

- 94 > Kuulame ja vaatame**
Vaimutoitu

- 96 > Saabunud post**
Auhindav rubriik

- 82 > Kaanetüdruk
Maarika**
Muidugi mõista tantsija

Suveks kaamera superhinnaga

ERIPAKKUMINE! Peegelkaamera Olympus E-410 kahe objektiiviga

Olympus E-410 on üks kompaktsmaid digipeegelkaameraid maailmas. Seda fotoaparaati on ääretult lihtne kasutada, samas on sellel olemas kõik peegelkaamera head omadused. Kvaliteetne sensor ja uus kiire pildiprotsessor võimaldavad ülihead pildikvaliteeti. Tänu ühilduvusele 4:3 süsteemiga, on E-410 kaamera lisatarvikute valik väga mitmekülgne.

- 10 megapiksliit
- 2,5" LCD ekraan, 230 000 piksliit
- 7x / 10x suurendusega Live View funktsioon - võimaldab täpsemat fokuseerimist
- valgebalansi seadete eelvaade - aitab pildistada tõetruude värvidega pilti
- Supersonic Wave Filter tolmuemaldussüsteem - hoiab sensorit tolmust puhtana
- ZÜ võttoprogrammi - hõlbustab erinevates tingimustes pildistamist
- xD ja CF mälukaardi pesa
- kere kaal 375g - üks maailma kergete digipeegelkaamera
- liitumaku BLS-1, akulaadija BCS-1, pilditsija kate EP-4, kaamerarihm, USB kaabel, videokaabel ning tarkvara

tavahind ~~8997.-~~
eripakkumine **6997.-**
järelmaks alates 220.- kuus

ERIPAKKUMINE! Kompaktkamera Olympus FE-320

Eriti õhuke metallist korpus ja head tehnilised omadused teevad sellest kaamerast suurepärase igapäeva fotoaparaadi. Ühe 8 megapiksliine sensor, 3x suurendusega objektiiv ja kõrge resolutsiooniga ekraan teevad kadreerimise ja pildistamise eriti mõnusaks. Uus TruePic III pildiprotsessor tagab kvaliteetse pilditõetluse. See kaamera on eriti hea hinnaga müügil ainult Enteris.

OLYMPUS

Your Vision, Our Future

Müügil ainult Enteris

- 8 megapiksliit
- 3x optiline suurendus
- 2,7" LCD ekraan, 230 000 piksliit
- digitaalne pildistabilisaator
- 19 võttoprogrammi
- xD mälukaardi
- kaal 116g
- kompleksis liitumaku, akulaadija, kaamerarihm, USB kaabel, videokaabel ning tarkvara

tavahind ~~3497.-~~
eripakkumine **1997.-**

Enter kauplused

TALLINN - Ülemiste keskus, Mustika keskus, Lasnamäe Centrum, Rocca al Mare keskus, Kristiine keskus, Järve keskus
TARTU - NARVA - PÄRNU - JÕHVI - VILJANDI - RAKVERE - VÕRU

Suur on ilus

• Kas pole nii, et suured asjad on ilusad? No näiteks suur test, mis seekordses [digi] on tõesti suur. Panime kõrvuti 18 kompaktkamerat ning selgitasime välja parimad. Me oleme Eestis ainsad, kes teevad regulaarselt nii suuri kaamerate.

Tänavu selgus, et hinnavahe väikeste ja suurte vahel on kokku sulamas ning suured võitmas. Peegelkaamerate müük on viimase aastaga mihinal kasvanud ning paljud inimesed eelistavad osta 7000 krooni eest peegelkaamera, mitte 6000 krooni eest kompaktkamera.

Ka kompaktkamerate sees loeb ikka suurus, sensori suurus. Standard tundub nüüd olevat 10 megapiksli ümber, mida on ikka tõesti palju.

Suuri asju leiab ajakirjast veel. HP hiigelsuure sülearvuti, väga suure hinnanumbriga klaviatuuri Optimus Maximus, suure loo Windows Home Serverist ning loomulikult ka suure loo GTA IV-st.

Kõige suurem on aga [digi] ise. Eesti konkurentsilt suurim IT-ajakiri. Viimase Emori meediauuringu järgi on [digi] 32 000 lugejat ning meie konkurendil Maatriksil 5000 lugejat.

HENRIK ROONEMAA, PEATOIMETAJA

Teeme Eestis ainsana regulaarselt nii suuri kaamerate

[MÄNGUMÄNG]

Eelmise numbri küsimuse õige vastus on muidugi, et «Tomb Raideri» kaheksanda osa alapealkirjaks on «Underworld».

«Assassin's Creedi» arvutiversiooni saab endale:

• Siim Vallner

Mängude plakatid:

- Markus Tarn
- Lauri Miller
- Ivar Reinek
- Paul Põldmäe
- Peeter Vihmann
- Andres Anissimov
- Jaan Mandriks
- Ave Roos

Auhinnad saab kätte meie toimetusest Liimi 1, Tallinn.

[digi]

- Aadress: Liimi 1, 10621 Tallinn
- tel 661 6186 • faks 661 6185
- e-post digi@presshouse.ee

Toimetus

Peatoimetaja

Henrik Roonemaa

henrik.roonemaa@presshouse.ee

Toimetajad

Sven Vahar

sven.vahar@presshouse.ee

Martin Mets

martin.mets@presshouse.ee

Kujundaja

Holger Vaga

holger@presshouse.ee

Keeletoimetaja

Piret Reidla

piret.reidla@presshouse.ee

Tellimine

• telefonil 660 9797

• e-posti aadressil

levi@presshouse.ee

• veebis aadressil

<http://www.telli.ee>

telli.ee

HEAD AJAKIRJAD
HEA HINNAGA

Aastatellimus 399 krooni.
Otsekorraldus 33 krooni kuus.

Reklaam

Raimo Kõrts

tel 661 6186

raimo.korts@presshouse.ee

Fotod tootjatelt, kui ei ole märgitud teisiti.

Väljaandja **Presshouse OÜ**
Trükk **Unipress**

© **Presshouse OÜ**

Digis avaldatud tekstide ja fotode avaldamine ükskõik millisel viisil on keelatud ilma väljaandja eelneva kirjaliku loata. Kõik õigused on kaitstud.

www.digi.ee

Foto: **Egert Kamenik**
Modell: **Maarika**
Meik ja stiil: **Lana**

Bus Simulator 2008: keera rooli ja kuula Elmarit

• Arvutimängus, kus tuleb liinibussiga aeglaselt mööda linna sõita ja inimesi ühest peatusest teise vedada, on midagi imelikku, naeruväärset ja samas köitvat. Ei mingit adrenaliini, ei mingit kollide eest jooksmist ega tagaajamist. Lihtsalt sina, linnake Saksamaal, punane liinibuss ja raadio Elmar.

Täpselt selline mäng ongi «Bus Simulator 2008» ehk tublisti uuendatud versioon mõnda aega tagasi turule tulnud «Bus Simulatorist». Kui eelmine versioon võimaldas tõesti vaid linnas ringi sõita ja reisijaid vedada, siis uus simulaator on palju huvitavamaks tehtud.

Juurde on tekkinud korralik mäendmendipool ehk võimalus busse osta, remontida, müüa reklaampindu ning valida erinevaid liine. Muudetud on ka füüsikamootorit, sest bussi käitumine tänaval on

läinud palju kepsakamaks ja selle käigus ka üsna ebarealistlikuks. Aga vähemalt on ära kadunud eelmise versiooni tüütu pidurdussüsteem: enam ei hakka reisijad pahandama kui foori all järsku pidurdada.

«Bus Simulator 2008» on just selline lihtne mäng, mida lõunapausi ajal pool tundi mängida või mis töömõtete peletamiseks korraks lahti teha, üks liin sõita ja siis edasi asjalike asjadega tegeleda. Ei ole tarvis hommikuni kestvaid mängimismaratone ega sellest tekkivaid punaseid silmi.

NÕUDMISED ARVUTILE:

Protsessor: 1,5 GHz Intel Pentium või AMD

Graafikakaart: NVIDIA GeForce 5900 või ATI 9600 Pro/X60

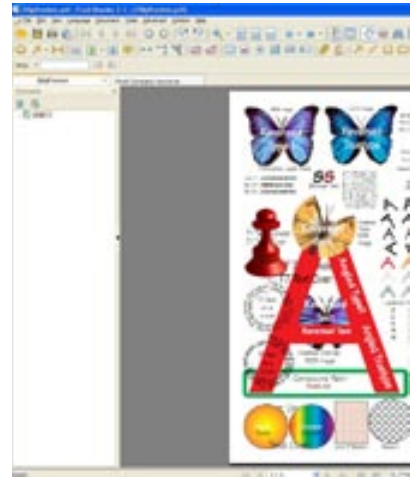
Mälu: 512 MB (XP), 1 GB (Vista)

Vaba ruumi kõvakettal: 500 MB

Operatsioonisüsteem: Windows XP või Vista

Bullzip PDF Printer

• Bullzip PDF Printer on programm, mis võimaldab suvalise rakenduse väljaprindi PDF-faili suunata. Programm tekitab juurde virtuaalse printeri, millele suunatud dokumendid vaevata PDF-failiks tehakse. Võimalik lisada ka vesimärki või faili pa-rooliga kaitsta. Tasuta nii kodu- kui ärika-sutuseks.

Foxit Reader

• Adobe Reader on mõttetult suur ja ilma-tu aeglane, seda eriti vanematel arvutitel. Foxit Reader on tasuta alternatiiv, mis on mahult väike, laeb kiirelt ja saab hakkama tõenäoliselt kõigi PDF-failidega, mida sul on tarvis avada. Menüüribal näitab prog-ramm küll imeväikest reklaami, kuid selle saad sa soovi korral kahe hiireklõpsuga täiesti ametlikult ja ausalt eemaldada.

Suure kaamerateesti pildid

• Nagu kahel viimaselgi suvel, jõuab ka tänava juunis teieni [digi] suur kaamera-test. Seekord võrdleme ja hindame 18 väga erinevat kompaktkamerat, tulemusi vaata ajakirjast. Aga kaaneplaadilt leiad kõigi 18 kaameraga tehtud testipildid: müra, mar-kovõtte, üldvõttet ja nii edasi. Oma silm on ju kuningas ehk vaata ja võrdle ise, kelle pilt on kõige teravam või müravabam.

At the heart of the image

Trotsi piiranguid.

Nikon
D300

40
million
NIKKOR **EXPEED**

Nikon D300 digitaalne peegelkaamera on ideaalne lahendus fotograafidele, kes otsivad käepärast, kuid samas kõrgetasemelist fotoaparaati. Selle erakordselt vastupidav ja ergonomiline kere peidavad endas 12,3 megapikslilise DX-formaadiga isepuhastuvat sensorit, 6 k/s võttekiirust, 51-punktilist automaatset teravustamist, EXPEED pilditöötlusmootorit ning valgutundlikkust kuni ISO 3200. Nikon D300 on taskukohase professionaalse fotograafia uus etalon. **Nikon, mitte lihtsalt kaamera.**

www.nikonbaltic.eu

värsk kraam

> Eesti vanim töötav arvuti leitud **LK10** > Küsimused, mida arvutit ostes poes küsida **LK15** > Naistekas teab, kuidas laua taga end hingetuks töötada **LK22** > Eesti oma MacGyver **LK26**

Telefon toob tervist

Vidinatootjad on leidnud uue niši – spordi- ja tervisetooted. Kuigi kaloreid arvestavad mobiiltelefonid on ammu olemas, pole just kuigi palju elektroonikafirmasid, kes julgeksid käed lüüa mõne spordikaupade tootjaga ning välja töötada ühised tooted.

• Samsung, kes teeb vist küll kõike, mida plastist ja metallist teha saab – alates saumiksritest kuni peegelkaamerateni –, on koostöös Adidasega toonud turule mobiiltelefoni miCoach, mis mõeldud spetsiaalselt sportlik-tervisliku eluviisi harrastajale. Spordividinaks ei tee telefoni mitte lihtsalt Adidase logo ekraanil ega jooksev kriipsujuku klahvil, vaid see, et telefonil on nii sammulugeja kui

pulsimõõtur ning terve hulk erirežiime, mis juhendavad spordisõpra treeningul. Telefoni saab seadistada hoiatama telefonimanikku liiga karmi treeningu korral või teda takka sundima, kui samm laisaks kipub jääma. Ekraanil kuvab telefon jooksvalt kogutavaid andmeid ning statistikat treeningu kohta. Isegi muusikat saab järjestada vastavalt treeningu iseloomule, seega pole kiirema võimle-

mise korral karta, et klappidest korraga uinutav ballaad kostma hakkab.

Esmapärgul võib miCoach tunduda mõttetu edevtelefonina, ent kui see aitab jooksurajale või ratta selga tuua rohkem inimesi, kes muidu konutaksid kodus arvuti ees, siis on tegemist igati tänuväärse seadmega. Kui te ei osta endale Samsungi miCoachi, pange end sel aastal vähe-malt kuhugi trenni kirja.

Uunikum leitud!

Eesti vanim töötav arvuti on selgunud: äsja lõppenud konkursi võitis 1980. aastal tootmisse läinud mudel Commodore VIC-20, mille töötava eksemplari me leidsime.

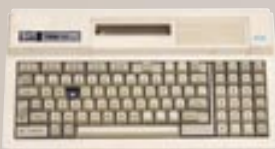
• «Otsin arvuti kas 1993. või 1994. aastal gümnaasiumitööde tegemiseks,» rääkis arvuti omanik Ervin Makko. Siis aga selgus, et tekstitöötlemasina vanast Commodore'ist ikkagi ei ole, küll aga saab temaga programmeerimist õppida ja mängida.

Nii saigi Ervin Commodore'i südameks oleva Basicu päris hästi käppa, kirjutas ise näi-

teks toitumisprogrammi ja isegi mõned mängud. Praegugi võtab ta unikumi mõnikord kapist välja ja mängib vanu mängu.

VIC-20 protsessoriks on MOS 6502A, mis läks tootmisse 1975. aasta alguses. Arvutit ennast hakati Jaapanis tootma 1980. aastal ning tegemist oli esimese suhteliselt odava värvilist pilti näitava arvutiga, mis maksis omal ajal alla 300 dollari. VIC-20 oli ka esimene arvuti maailmas, mida müüdi rohkem kui 1 miljon eksemplari.

Konkursi lõppvooru jõudsid ka kaks sama protsessoriga Apple'i arvutit, kuid nende mudelite tootmist alustati vastavalt 1983. ja 1984. aastal. Millal täpselt meie käes olnud eksemplarid tehasest välja tulid, ei ole võimalik enam tagantjärele kindlaks teha, aga ülimalt tõenäoliselt on see

Auhind räsitud arvutitele: Spectravision.

VIC-20 eksemplar ka füüsiliselt kõige vanem arvuti meie konkursil.

Ervin saab oma vana Commodore'i kõrvale peaa hinnaks välja pandud 46 500 krooni maksva ML 790V arvuti. ML Arvutipoe 3000krooni-kinkekaardid saavad Apple IIc omanik Karl Mürsepp ning Spectravideo SVI 728 omanik Urmas Lamster. Lisaks saavad personaalarvuti-teemaliste juttude eest kinkekaardid Urmas Haud ja Tiina Ojasson-Võsa ning Microsoftilt läheb Mati Vapperile Windows Vista Ultimate.

Apple IIc: kasutajasõbraliku vana arvuti eripreemia.

värske kraam

Tõeline meediamängija

- SmartQ T5-II ei suuda mitte üksnes esitada MP3-, OGG-, WMA-, FLAC-, AVI-, DivX-, MPEG- ja muid faile, vaid sellel on ka videoväljund, mälu laiendamiseks SDHC-kaardi pesa, kuus erinevat ekvalaiserit ja 600 MHz protsessor. Kolmetollisel LCD-ekraanil on võimalik mängida Game Boy Advance'i ja NEO GEO mängu, sest 4 GB mahutavasse mängijasse on sisse ehitatud vastavad emulaatorid. Selle mängija hind on tervelt 175 USA dollarit.

Päikesepaistelisk ilma, palun

- Jaapani firma Thanko tõi müüki ühe esimese väikese päikesepaneeliga töötava kaasaskantava meediamängija. Solar MP4 Player mängib MP3/WMA/WAV-helivorminguid ning AVI/RM/MPG/VOB ja veel mitut videovormingut. 95 USA dollarit maksva rohelisest mõtteviisist tiivistatud seadmega saab päikeseenergia abil ka häält salvestada, FM-raadiot kuulata ja eelinstallitud mängu mängida. Lubatakse, et kui mängijat hoida üks tund päikese käes, siis saab kuulata 35 minutit muusikat või vaadata ... kõigest 15 minutit videot. Asi seegi.

Väike on parem

- Miniklaviatuurid on moes. Selle tõestuseks on jaapanlaste I-O Data teinud väikse, stiilse ja käepärase Bluetooth-klaviatuuri, mis mõeldud eelkõige kasutuseks koos telefoni või PDA-ga. Fantaasiavaese nimega klaviatuur CPKB-BT on eelkõige mõeldud paadunud mobiiliblogijate ja e-posti kirjutajate elu lihtsamaks ja närvesäästvamaks muutmiseks. Valge miniklaviatuur kaalub kõigest 170 grammi ja selle mõõtmed on 151,5 X 92,1 X 14 mm. Lubatakse, et kui kasutada klaviatuuri päevas üks tund, siis peavad selle AA-patareid vastu kaks-kolm kuud. Ainult Jaapanis juuni keskel polettidele jõudva seadme hind on 153 USA dollarit.

Kirev kompuuter

Lenovo ja Apple'i sülearvutid on vinged ja muidu toredad, aga HP sülearvutid on see-eest kõige ilusamad. HP Pavilion dv2800 Artist Edition Notebook PC on kujundatud Brasiilia kunstniku João Oliveira poolt ning neid vahva moega arvuteid toodetakse vaid piiratud koguses. Eestis peaksid need juba müügil olema. Kel oma praegusest igava väljanägemisega arvutist kõrini, võib poest HP kauni kestaga arvutit otsida. 14tollise ekraani, NVIDIA 8400M graafikakaardi ja HDMI-liidesega arvuti hind on umbes 18 900 krooni.

Taskuprojektor

● Miniprojektoreid on sadanud viimastel aastatel hulgi. Selle pisiprojektori tegi Hong Kongis asuv firma Earth Trek ja nad väidavad, et sellest väiksemat projektorit pole keegi suutnud teha.

Ilma mingi vaevata taskusse mahtuva 90-805R mõõtmed on 105 x 58 x 25 mm ja see kaalub kõigest 160 grammi. Peale selle on projektor varustatud SD-kaardilugejaga, kõlari ja MP4-mängijaga. Seadme aku peaks võimaldama üks-kaks tundi kasutusaega.

Miniprojektor suudab väidetavalt kuvada seinale 22tollise diagonaaliga pildi. Mitte just palju, aga ikkagi parem kui mitte midagi. Mütikipaiskamiskuupäev ja hind on siiani saladus, aga Earth Trek peab kiirustama, et mitte jalgu jääda Samsungi mobiiltelefon-projektorite pealetungile selle aasta lõpus.

Kõige õhemad 8 megapiksli

● BenQ pole kunagi ära öelnud maailma õhematest/väiksematest vidinatest ja tõestus sellele on digikaamera T850, mis on äravahetamiseni sarnane nende mudeliga T800 ja mille «vööümbermõõt» on 14,9 mm. Musta ja punast värvi 8megapiksline kaamera on varustatud kolmekordse optilise ja viiekordse digitaalse suumiga, kolmetollise puute-tundliku LCD-ekraani ning värinavastase tehnoloogia ja näotuvastusega. BenQ väidab, et kõik olulisemad asjaajamised saabki teha puute-tundlikul ekraanil kolme liigutust tehes: koputades, ringi tehes või üle ekraani libistades. Kaamera on varustatud ka populaarse muigetuvastajaga.

Emotikoniklaviatuur

● Asuse ühe osakonna Pegatroni disainerid löid kaheksa erinevat uut kontsepti ehk ideekavandit pealkirjaga Between On&Off. Neist üks intrigeerivamaid oli Look@Me väike klaviatuur, mille klahvideks on erinevate emotikonide osad (valik tähti ja kirjavahemärke).

Aga kellel üldse oleks sellise klaviatuuri järele vajadust, sest emotikonide mõte on selles, et neid saaks tavaklaviatuuril sisse toksida. Selle ühe käega kasutamiseks mõeldud klaviatuuri 35 klahvi võiksid meie meelest olla kõik eraldi emotikonid, sest kes meist kasutaks oma igapäevastes MSN-vestlustes nii palju erinevaid emotikone? Tõenäoliselt ei näe see toode kunagi päevavalgust. Või kes teab?

ISTOCKPHOTO

10 asja, mis muudavad arvutustechnoloogia tulevikku

Uuringufirma Gartner on välja toonud tehnoloogiad, millel on lähiaja arvutustehnika arengule suurem mõju, kui me praegu ehk arvata oskame. Küllap on neid veelgi, kuid siin on kümme kindlat kandidaati.

1. Mitmetuumalised ja hübriidprotsessorid

Mitmetuumalised protsessorid on tulnud, et jääda. Ühetuumalised jäävad niširakenduste tarbeks, mitmetuumaliste protsessorite eelised on liiga suured, et neist loobuda.

2. Virtualiseerimine

Virtualiseerimine, mille korral arvutikeskkond realiseeritakse tarkvaras, pakub tohutuid võimalusi kokkuhoiduks. Milleks osta järjekordset uut arvutit, kui piisab tarkvaralisest lahendusest?

3. Sotsiaalsed võrgustikud ja tarkvara

Sotsiaalsed võrgustikud, mis võimaldavad kiirelt ja mugavalt

kokku viia sarnaste huvidega inimesi, ei kao enam kuhugi. Esimaks on arvutist saamas inimestevahelise suhtlemise vahend selle õiges tähenduses.

4. Arvutuspilved

Tehnoloogia, mille korral kasutaja rendib üksikuid teenuseid erinevatelt teenusepakujatelt, olemata sunnitud kõike ühelt ostma. Kasutajat ei peagi huvitama, kuidas ja milliste vahenditega see realiseeritakse.

5. Risti-rästi veebirakendused

Veebirakendused, mille puhul on kasutatud mitut veebiteenust ning neid omavahel kombineerides valmistatud rakendus, mis esitab andmeid hoopis uuel moel ja laseb teha asju, mida

kahe eraldi teenusega poleks võimalik.

6. Kasutajaliidesed

Kasutajaliidesed muutuvad seadmekekskestest üha enam inimesekeskesteks. 3D-kasutajaliidesed, hologrammid ja nutikalt sisu uuendav paber ei ole enam kaugel.

7. Hajustechnoloogia

Abistav tehnoloogia, mis on integreeritud lihtsatesse igapäevastesse asjadesse. Pole vaja hiiglasuurt kõike juhtivat kontrollkeskust, on vaja hulka väikesi nutikaid seadmeid.

8. Nutikad seadmed

Seadmed, mis on teadlikud hetkeolukorrast ja oskavad

käituda vastavalt sellele. Selleks vajalik sensoritehnoloogia odavneb järjest.

9. Täiendreaalsus

Seadmed, mis seovad meid ümbritseva reaalse maailma arvuti genereeritud andmetega. Konverentsid ja koosolekud, kus läbisegi nii luust ja lihast kui virtuaalsed osalejad on saanud tavaliseks asjaks.

10. Täenduspõhine analüüs

Tehnoloogia, mis oskab andmeid analüüsida mitte ainult vormiliselt, vaid ka sisuliselt, on eelduseks rakendustele, mis praegu veel lapsekingades, nagu automaattõlge või tekstide sisukokkuvõtete genereerimine.

Eesti huvitavaimad muusikablogid

• Eestis on indie-muusikast blogijad kõige elujulisemad. Selle tõestuseks Penny Lane'i head ja halvad sõnad indie-plaatide ja -ürituste kohta. Isiklikult ja vahetult.

penny-l.blogspot.com

• Kõrvaklappidest käib läbi kõik, alustades Eurovisiooniga ja lõpetades räpaste keldriur-gaste vihase indie'ga. Ei puuda ka külastatud kontsertide ülevaated.

kõrvaklapp.blogspot.com

• Polkast rokini ja diskost metal'ini, aga põhirõhk klubi-seinte vahele jääval muusikal, kõik see mõnuses huumori-kastmes.

viljaveski.blogspot.com

• Popop annab ülevaate olukorrast popmuusikarindel. Esindatud on ülevaated ja mõtted mitmetest erinevatest stiilidest ja lähenemistest.

www.popop.ee

• Muusikablogi, mida teeb rohkem inimesi kui ühel käel sõrmi. Põnevaid muusikaleide nii Eestist kui ka mujalt, põhi-rõhuga Skandinaavia maadest väljaimbuval heliloomingul.

microlips.blogspot.com

10 kõige mõttetumad USB-vidinat

1. Keeglikuul-mälupulk.

Mälupulk iseenesest ei ole kindlasti mõtetu, küll aga võite ümber mõelda, kui mälupulk on keeglipallikujuline ja kaalub 7 kg.

2. Kleelindijagaja.

Küll on hea, kui kontoris on mõni asi, mis täidab mitut ülesannet. Või siis teeb täpselt vastupidist.

3. Minitolmuimeja.

Asendamatu abimees, kui teile meeldib arvuti ees süüa. Või on siiski lihtsam mitte saiapuru klaviatuurile pudistada?

4. Jõulukuusk.

Tore on muidugi, et vähemalt üks kuusk jääb talvel metsa rohkem alles.

5. Pliiitsiteritaja.

Garanteerib teravad pliiitsid ja töökaaslaste põlguse.

6. Masseerija. Ära seda küll osta, pigem vaata sellest [digist] õpetust, kuidas arvuti taga töötaja peaks võitlema.

7. Tassisoojendaja.

Omamoodi klassika juba,

Pikanäpumehed seda mälupulka küll pihta ei pane.

mõtetu USB-vidina sünonüüm.

8. Sussid. Ideaalne sünnipäevakink vanaemale. Tasuks arusaamatus vanaema silmis ja igakuistest moosipurkidest ilmajäämine.

9. Akvaarium. Kalad lemmikloomadena on toredad, aga nad võiksid siiski elusad olla.

10. Raketihetja. Asendamatu kaitsevahend kontoris, kui kaastöötajad on tunginud sinu territooriumile ehk lükkavad oma kola sinu lauale.

5 asja, mida enne ostmist küsida

1. Tüüpvead. Millised on selle arvuti / teleri / muu seadme tüüpvead ning mis komponendid neil kõige sagedamini üles ütlevad?

2. Garantii. Mida seadmega teha ei tohi, milliste juppide vahetamine ja millistes tingimustes seadme kasutamine tühistab garantii?

3. Remont. Kus toimub garantiiremont, kas Eestis või saadetakse seade kaheks kuuks välismaale?

4. Miks just see? Mille poolest on see mudel parem kui kõrvalriiulil olev vanem, odavam või hoopis teise firma sama hinnaga mudel?

5. Mida osta lisaks? Milliseid tarvikuid / lisaseadmeid oleks mõistlik kohe juurde osta, et asjast viimast välja võtta?

ISTOCKPHOTO

värskke kraam

3 600 000

GTA IV mängu müüdi 29. aprillil ehk esimesel müügipäeval

310 000 000

dollarit oli käive

10 000 000

dollarit rohkem kui «Halo 3» eelmisel sügisel

3 100 000 000

teeb see kroonides

3 000 000 000

krooni pidi valitsus aprillis eelarvest kärpima ja sellest veel ei piisanud

3 500 000 000

krooni oli Hansapanga 2007. aasta kasum

50%

vanematest inimestest jätab digitaalselt videosalvestajalt vaadates reklaamid vahele

20%

teismelistest teeb seda

35%

naistest

20 000 000

fotot on nüüd Eesti keskkondades Nagi ja Fotoalbum

4

kuud kulus viimase 5 miljoni foto saamiseks

74%

küsitletud ameeriklastest ütles kindla ei mobiilikõnedele lennukis, kuid jah andmesideteenustele

69%

leidis, et kui mobiilikõned lubatakse, tuleks lennukitesse paigaldada spetsiaalsed rääkimisnurgakesed, et lobisemine kaasreisijaid ei segaks

2

TB suurune Seagate Barracuda kõvaketas jõuab müügile järgmisel aastal, lubas firma juht Bill Watkins

24

tunni jooksul enim tarkvara allalaadimisi: sellise maailmarekordi tahab Firefox püstitada juunikuus kui Firefox 3 välja tuleb

417 991

inimest on veebisaidil www.spreadfirefox.com/en-US/worldrecord andnud lubaduse sel päeval Firefox'i alla laadida

4 500 000

Bank of New York'i kliendi andmed olid firmast kaduma läinud andmelintidel, loomulikult krüptimata

Panasonic
ideas for life

SALVESTA OMA ELU KÕRGRESOLUTSIOONIS.

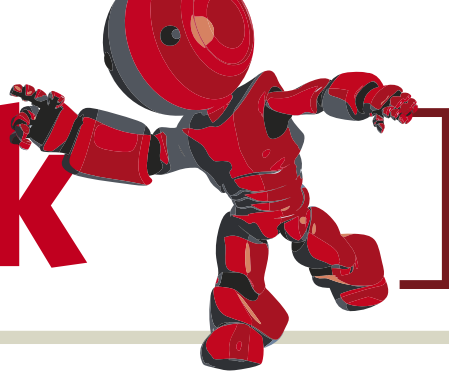
Maailma pisima ja kergeima full HD 3CCD videokaameraga tabad alati hetke – ükskõik, millal see sind ei tabaks. SD kaart, Leica objektiv ning optiline pildistabilisaator lubavad sul raskusteta jäädvustada hämmastavalt detailseid kaadreid. Sest sinu mälestused on olulised.

IGA DETAIL ON OLULINE.

FULL HD 1080i

www.panasonic.ee

UURINGUTULEMUS

Kuupäev: märts 2008

Autorid: USA suurimad ülikoolid filantroopiafondi DANA Foundation rahastusel

Teema: kunstihõpingute mõju edukusele muudes valdkondades

Uuringu käik:

USA suurimate ülikoolide ühistööna võeti üles ja analüüsiti üle maailma kümnekonna aasta jooksul läbi viidud uuringuid kunstielamuse ja kunsti viljelemise mõjust inimeste edukusele muudes eluvaldkondades.

Tulemused:

- ✓ Laste muusikaõpingud mõjutavad positiivselt laste geomeetrilise kujutlusvõime arengut. Nii näiteks on muusikat õppinul hiljem enam soodumust saada heaks sisekujundajaks või projekteerijaks;
- ✓ Lapse varajast kirjaoskust soodustavad märkimisväärselt samaaegsed muusikaõpingud või näiteks laulmine kooris;
- ✓ Muusikadistsipliinide õppimine on tugevalt seotud ka inimese teksti mälu mahuga (mäletamine läbi kõne kõla) ning oskusega käidelda semantilist informatsiooni (muuhulgas leida õiges kohas õigeid sõnu).

Saada oma nimi Kuu peale!

• Eks elu jooksul ole nii mõnigi mõte või kaaskondlane kas või naljaviluks Kuu peale saadetud. Nüüd pakub NASA kõigile võimaluse saata lähiajal orbiidile jõudva tehiskaaslase pardal ka päriselt Kuu peale nii enda kui miks ka mitte oma sõbra või vaenlase nimi.

1. mail 2008 käivitatud kampaania käigus on kõigil huvilistel võimalus muuhulgas ka kosmoseturismi temaatikat arendava NASA teaduspartneri, John Hopkinsi Ülikooli internetisaidil <http://lro.jhuapl.edu/NameToMoon/> registreerida oma nimi NASA asjakohasesse andmebaasi, kuhu salvestatud nimed integreeritakse aasta lõpus Kuu orbiidile lendava tehiskaaslase infosüsteemi. Nime Kuu peale saatmise kohta väljastatakse samalt saidilt igale registreerunule ka asjakohane sümbolne tunnistus.

Nimede registreerimiseks on aega kuni 27. juunini.

Aasta 2012 võib tuua laserelektrijaama

• Lapsepõlves Star Treki kangelaevade relvastusest snitti võttes sai poistega hoovi peal tuliseid vaidlusi peetud teemal, kas laserikiir ikka suudab inimese pooleks lõigata või mitte. Selles, et laserikiir kuum on, ei kahelnud siis keegi.

Maikuine füüsikateaduste häälekandja New Journal of Physics toob meieni aga uudise, et brittide loodud laseriga Vulcan suutsid teadlased sekundi murdosaks ühte punkti koondada 10 miljoni Celsiuse

kraadina väljendunud energia-laengu, mis ümberarvutatuna võrdub samal ajahetkel sajakordse kogu maailma praeguse energiatootanguga.

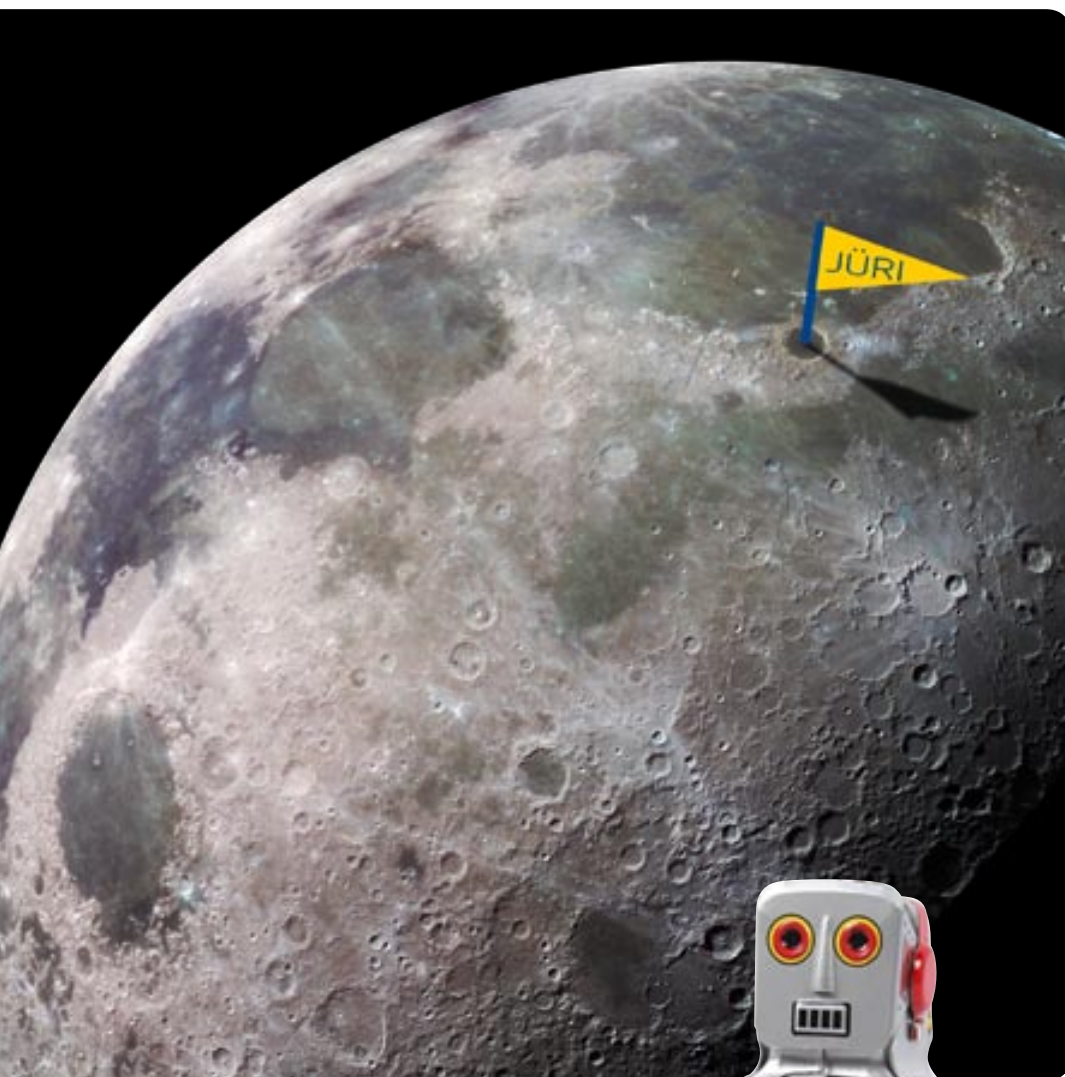
Juba töötavad needsamad Briti teadlased uue, raske vesiniku isotoopidest saadavat energiat kasutava laserseadme HIPER kallal, milline oleks või-

meline varasemaga võrreldes kuni 10 korda enam energiat ühte punkti siduma.

Seda eelkõige eesmärgiga jõuda hiljemalt aastaks 2012 laseri poolt esile kutsutud reaktsioonini, kus ca 100 miljoni kraadi Celsiuse juures omavahel kombineeritud madala radioaktiivsusega isotoopide, deuteriumi ja tritiumi reaktsiooni tulemusena saadakse ühest ühikust aineist kordades enam energiat kui täna keskpärasel tuumaelektrijaamas.

Tulevikku
vaatab
Lauri Tabur

NASA/JPL-CALTECH

SCANPIX

E-dokumendi uus tase – videopass

● Kui ameeriklased aasta alguses teavitasiid, et kaaluvad raadiosageduslikult loetava RFID-kiibiga varustatud ID-kaartide kasutuselevõttu USA ja lähinaabrite vahelises asjaajamises, siis 19. mail teatasid Euroopa juhtiv dokumenditootja Bundesdruckerei GmbH Berlin ja Korea elektroonikagigant Samsung SDI, et on ühistöös prototüübina välja töötanud aktiivmaatriksiga OLED(AMOLED)-ekraanil põhineva isikutõendava dokumendi.

Los Angeleses ekraanitootjate igaaastasel konverentsil tutvustatud passi «näoks» on 300 mikromeetri paksune, lamineeritud ja paindumiskindel värviekraan. Koos laminaadi ja alusega õnnestus arendajatel dokumendilehe paksuseks saada õhema kartongiga sarnane 700 mikromeetrit. Võrdluseks, et harilikku A4 koopiapaberi paksuseks peaks olema kuskil 110 mikromeetrit.

Arvestades, et võrreldes varasema passiivmaatriksiga OLED-ekraaniga on aktiivmaatriksi voolutarve palju väiksem ning passi elektrooniline osa aktiveeritakse inimloetavaks läbi kontaktivaba sensori, ei vaja AMOLED ka kogukat toiteallikat ning võib sarnaselt ID-kaardi sertide allalaadimisega olla teatud aja tagant uuesti aktiveeritav (laetav).

Meditsiin 2020: robothooldajad

● Maailma kümnekonna juhtiva teadus- ja arenduskeskuse koostöös ja sakslaste juhtimisel valmiva hooldusroboti prototüüp on praegu sellises seisus, et võib eeldada selle ametlikku kasutuselevõtmist lähima 10-12 aasta jooksul. i-WARDi projekti kodulehekülje andmetel oleks tuleviku meditsiinitöötaja näol tegemist «Tähesõdade» saagast droidina tuntud R2-D2-tüüpi robotilahendusega, milline ei hakka küll ühegi meditsiinitöötaja eest esialgu tema põhitööd ära tegema, küll aga assisteerima tülikate ja aeganõudvate abiteenuste, nagu koristamine, transport jms haldus, osutamisel.

Robotid oleksid võimelised moodustama omamoodi web 3.0 kogukonna, andes üksteisele ülesandeid inimese sekkumiseta.

ISTOCKPHOTO

Pentaxi aasta portreefoto: ajatu pilt tänavapoisist

• Mai lõpus valis žürii ligi paari tuhande pildi seast välja Pentaxi aasta portreefoto konkursi võitja, milleks osutus Imre Klaaseni pilt poisist Tallinna vanalinnas.

Žürii esimehe, fotograaf Kaupo Kikkase sõnul on hea portreefoto meeldejääv ja kunstiliselt nauditav ning jätab vaatajale ka mõtlemis- ja fantaasiaruumi.

«Võidupilt torkas juba esimeses ringis silma oma eripärase lahenduse ja mõjususega ning läbi järgmiste valikuringide eristus see selgelt kõigist teistest,» ütles Kikkas.

Fotograaf Imre Klaaseni rääkis, et võidufoto idee sai alguse peas kummitanud mõttest lavastada üks ajatu pilt, mis

jätaks vaatajale ütle mata, milal see täpselt tehtud on, kas 1930ndatel või hoopis hiljem.

Modelliks sobis suurepäraselt Imre poeg Rasmus, pildistamiskohaks oli Tallinna vanalinnast sobivamat ajatud kohta raske leida ja nii läkski pildistamiseks.

Et pilt täiuslik oleks, otsiti Rasmusele selga tänavapoisiriided ja määriti nägu mustaks.

Võidupilti on arvutis ka veidi töödeldud, kerge roosa alatooniga must-valgeks fotoks konverditud ning valguskeemi natuke drastilisemaks muudetud.

Võidupilte saad vaadata aadressilt www.pentax.ee/ konkursis.

KONKURSI VÕITJAD

Lapsed

I koht: Kristo Moorits
II ja III koht: Triin Jõelet

Harrastajad

I koht: Rene Altrov
II koht: Piret Noor
III koht: Tenno Vikerpoo

Professionaalid

I koht: Karl-Erik Leik
II koht: Timo Toots
III koht: Rasmus Jurkatam

Keskendu oma ärile, jäta IT meie hooleks!

DELL SOOVITAB WINDOWS VISTA® BUSINESS

KIIREM, KERGEM, TARGEM ¹⁾

Vostro™ 1510 – äärmuslik mobiilsus kombineeritud jõulise Intel® Core™2 Duo protsessoriga, lisaks üliterava Truelife või mittepeegelduva laiekraani valik.

Hind:

15 900.-

Hind sisaldab 18% käbemaksu

Vostro™ 1510

- Intel® Core™2 Duo T8100 protsessor (2.1 GHz, 3 MB, 800 MHz FSB)
- Operatiivmälu: 2 GB 667 MHz DDR2 (2 x 1 GB)
- Ekraan: 15.4" WXGA+ (1440 x 900) TrueLife™
- Kõvaketas: 160 GB SATA 5400 rpm
- Videokaart: Nvidia GeForce Go 8400M GS
- Meediaseade: DVD±RW
- Microsoft® Windows Vista® Business
- Garantii: 3 aastat

max 1.2.3

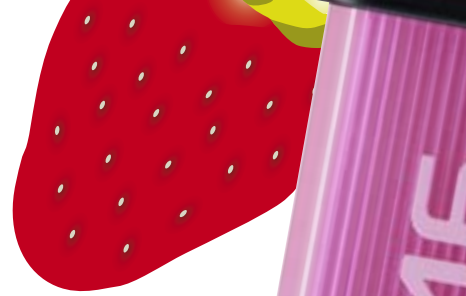
Dell autoriseeritud edasimüüja, garantii- ja hoolduspartner Eestis

MAX 123 AS · Veerenni 58 A, Tallinn · Veerenni Keskus
müük: 699 0678 · hooldus: 699 0699 · tasuta klienditugi: 800 DELL
e-mail: max@max.ee · www.max.ee

1) Vostro 1510 võrreldes Vostro 1500-ga. Kiirusevõrdlus põhineb uuel Gigabit võrguühendusel. Dell, Dell logo, Vostro, TrueLife on Dell Inc. kaubamärgid. Intel, Intel logo, Intel Core ja Core Inside on Intel Corporation kaubamärgid Ameerika Ühendriikides ja teistes riikides. Windows Vista on on Microsoft Corporation registreeritud kaubamärk. Teised kaubamärgid või kaubanimed käesolevas dokumendis viitavad toodete markide ja nimede olemusele. Dell ei taha omandlikku huvi teiste märkide ja nimede vastu. Copyright 2007 Dell Inc. Kõik õigused on kaitstud. Kopeerimine või levitamine ilma Dell Inc. kirjaliku loata on keelatud.

[naistekas

Kaota kaalu töötades

● Tänapäeva elutempo on, teadagi, ülikiire. Hommikujooksu jaoks pole sageli aega, rääkimata korralikust jõusaalikälastusest. Ikka ootavad postkastis kirjad, millega peaks juba eile olema tegeletud ja ülemus tahab, et sa saadaksid need failid kindlasti ära hommikul esimese asjana.

Ning rannahooaeg on ju ometi käeulatuses... Olgem mureta, ütlevad aga poisid, kes mõtlesid välja TrekDeski. Tõepoolest, valmis on tehtud vidin, mille saad kinnitada oma jooksulindi külge ning samal ajal, kui sa kõnnid või sörgid oma toanurgas, võid teha ka oma sülearvutiga tööd.

Ühel ja samal ajal parandab TrekDesk füüsilist vormi, võtab maha stressi ning annab rohkem aega, et olla oma lähedastega.

TrekDesk sobib enamike jooksulintide külge ning seda on kerge paigaldada. Ning kui sa parasjagu ei taha kõndida või sörkida, siis pakub TrekDesk palli, millel istudes hüppelda ja - kaloreid põletada!

Aga ettevaatust: kui sa ei ole osav mitme asja korraga tegemises, siis ei pruugi TrekDesk olla sulle just parim valik.

Vaata lähemalt: www.trekdesk.com

Sony väiksed, värvilised ja töökad

Sony on oma Microvaulti sarjas välja andnud rea USB-mälupulki, mis kannavad nime USM-L. Lisaks sellele, et nad on vaid 51 millimeetrit pikad, mahutavad nad ka kuni 16 GB andmeid. «Naistekas» on muidugi eriti vaimustuses sellest, et uued mälupulgad on rõõmsavärvilised ja armsad. Noh, muidugi, ka iga gigabait kulub marjaks ära. Aga nagu sellest poleks veel vähe, et Sony tegi USM-L-id väiksemaks ja võimsamaks! Sisse on ehitatud «klõpsusüsteem» ehk need mälupulgad töötavad nagu pastakas: klikid ja avaneb, ei mingeid lisaotsikuid. Nii on ka su arvutiga ühendatud mälupulk lühem kui teised temalaadsed.

Uusi ideid autopuldile

● Vahepeal on vaja, et auto sulle ka lihtsaid asju meelde tuletaks. Või siis autopult. Näiteks seda, et on vaja tankida või et võiks rehvidesse õhku pumbata. Aga miks mitte? Delphi võttis kätte ja lisas tavalisele autopuldile lihtsa ekraani E Ink ning nüüd on võimalik autot eemalt käivitada, reguleerida õhutemperatuuri auto sees või tunda oma auto ära teiste samasuguste merest, kui oled unustanud, kuhu või mitmendale korrusele sa selle suures parklas jätsid. Kõlab kasuliku ja lõbusana? Seda see ongi. Ma küll ei ütleks ühest sellisest puldist ära.

Naistekat
toimetab
Sigrid Lamp

Efektiivne sülearvutikott

• Õnneks on sülearvutikottide valmistajad hakanud aru saama, et need ei pea nägema välja sellised, mis karjuvad: «Mul on siin hirmkallis rüperaal!», ning et arvutiomanik ei taha alati kaasas tassida tervet elamist. Built NY on valmis meisterdanud moodsad ja efektiivsed «sahtlid», kuhu mahub su arvuti, aga hiir või ka näiteks iPod või mis iganes mahub kolme lisataskusse. «Sahtlisse» pandud arvuti võid panna suuremasse kotti ning seda turvaliselt transportida. Lisaks näevad cargo-stiilis «sahtlid» lahedad välja ning neid on saada neljas värvitoonis: punane, oliivikarva, must ja pruun. Hind jääb 440 ja 550 krooni vahele.

Veel üks e-lugeja

• Eelmises numbris sai tutvustatud e-lugejat Papyrus. Nüüd on Hollandi tehnikatootja iRex teatanud, et tuleb turule oma e-lugejaga iLiad, mis vähemalt pildi järgi paistab stiilsem kui tema analoog. Kindle'ile jääb ta küll mõnes mõttes alla (pole olemas pidevat ühendust raamatupoega), aga muidu ei olegi millegi üle vinguda, pigem rõõmustada. iLiad Book Editioniga kaasnevad üsna huvitavad lisad: Näiteks on iLiadil 8,1tolline XGA puuteekraan.

Lisaks veel 256 MB väikmälu, 64 MB RAM, 400 MHz Xscale CPU, USBga ühilduvus. iLiad on võimeline lugema Mobipocket-, PDF-, HTML-, TXT-, JPG-, BMP- ja PNG-faile. Euroopas peaks see olema saadaval juba maist hinnaga 499 eurot.

Päikesepatareidega arvutikott laeb ja on stiilne

• Kas poleks imeline, kui saaks panna oma tühjaks saanud akuga sülearvuti kotti, ise jalutada ringi ja juua päikse käes lõunapausi ajal tass kohvi ning mõne aja pärast ongi arvuti taas end täis laadinud? Aga see on võimalik, ütlevad Juice Bagi loojad. Mustas, lillas ja punases värvitoonis päikesepatareidega varustatud õlakotid on küll tibia kallid – 250 dollarit – kuid näevad stiilsed välja ning on kindlasti pikemas perspektiivis oma hinda väärt. Päikesepatareid laevad täis kõik vidinad, mis laadimist vajavad. Boonusena keskonnateadlikele on kotid valmistatud taaskasutatud karastusjookide purkidest (sealt ka nimi Juice Bag). Kotid on veekindlad ning neid saab osta veebiküljelt rewarestore.com.

KUU TSITAAT

«Me ei arvestanud tarbijate vajadustega.»

Dell Inc. asutaja ja CEO **Michael Dell** selgitas hiljutises intervjuus, miks firma käekäik vahepeal allamäge läks.

Vana mees ostab rula

Oleme harjunud kuulma, kuidas Tähtsad Täiskasvanud võtavad sõna selle osas, kuidas noored täpselt elama peaksid.

• Kuidas riides käima, mis muusikat kuulama ja kuidas vanematesse inimestesse suhtuma. Ning et «narkumaanja» on paha, aga väike naps kulub ikka aeg-ajalt ära!

Sama seltskond võtab tüütu järjekindlusega üles teema, et noored peaksid rohkem «värskes õhus» viibima, selmet muudkui arvuti taga istuda. Páris elu on ju õues! Või vähemalt oli õues sel ajal, kui tänased tähtsad täiskasvanud alles noored olid...

Kui olin varateismeline, ei olnud interneti kusagilt võtta ning viibisime tõesti páris palju õues. Olime kogu sõpruskonnaga hirmsad rula-fännid ja harjutasime kogu vaba aja rulatrikke. Umbes aastaga õppisime ära, kuidas *ollie*'ga äärekivist üles hüpata.

Järgmise aastaga saime selgeks *frontside ollie 180* ning *shove it* võttis omakorda veel aasta. Kui järjekord *kickflip*'i juurde hakkas jõudma, avastasime juba järgmised võimalused värskes õhus viibimiseks – ja paraku mitte sellised võimalused, nagu Tähtis Täiskasvanu silmas peab.

Sel kevadel korjasin vana hobi jälle üles. Piinlikuvõitu külaskäik rula-poodi («Poisid, vaadake, VANA mees ostab rula!») ning harju-

tamine võis taas alata – pärast 15aastast pausi. Mõne harjutuskorra järel olid kõik need vähesed vanad trikid enam-vähem jälle selged ning tekkis küsimus: «Mis edasi?»

Tundes end Tähtsa Täiskasvanuna, passisin veel mõnda aega «värskes õhus», kuid see ei tundunud kuidagi aitavat. Seega tegin seda, mida iga tänane noor teeks – läksin interneti rulafoorumisse ja küsisin, mis trikke sobiks järgmisena ette võtta.

Ja väga kiiresti tulidki nõuanded, mis järjekorras trikke õppida, kuidas neid täpselt teha ning kuidas lahendada enimlevinud probleeme. Poolteist kuud hiljem teen ma kolm korda rohkem trikke, kui omal ajal mitme aastaga õppida õnnestus.

Jah, kui tähtsad täiskasvanud tahavad kogu aeg värskes õhus olla, siis ei tohiks me neid keelata. Lõppude lõpuks sobib see ju ka kaalikale või näiteks rebasele. Ja vaevalt õnnestub neile enam selgeks teha, et Páris Elu on interneti kolinud – kui mitte täiega, siis vähemalt kolmandikuga. Las Tähtsad Täiskasvanud istuvad pealegi koos kaalikate ja rebastega rahulikult õues, meie aga võtame internetist viimast!

MART PARVE

Vaata Maailma sihtasutus

little gamers

arvamus

+456°

Microsoft andis alla
Microsoft on lubanud, et MS Office hakkab edaspidi toetama ka OpenOffice'i ODF-failivormingut. Tõsi, sellega läheb aega, seda lubatakse alles SP2 raames, mis ilmub millalgi 2009. aasta esimeses pooles.

+178°

IPv6 massidesse
Euroopa Komisjon soovib mai lõpul välja antud kommünikees kõigil Euroopa IT-infrastruktuuride haldajail võtta hiljemalt aastaks 2010 kasutusele uue põlvkonna aadressijaotussüsteem IPv6. See peaks andma Ameerika Ühendriikide ees kõva konkurentsieelise.

+112°

Uus brauser telefonis
Samsung on teatanud, et nende uues telefonis L870 saab olema Webkit-põhine brauser. See on midagi uut seniste Symbiani brauserite ja Opera Miniga võrreldes. Kaugel seegi aeg enam on, kui Safari igasse telefoni jõuab.

-100°

Kanada läks lollik
Seni mõistlik riik Kanada otsustas hakata piiril kontrollima sülearvuteid, muusikamängijaid ja andmekandjaid ning võtab endale õiguse piraatkraami avastamisel kallihinnaline seade hävitada. Kas sülearvuteid hakatakse purustama vasarate või kurikatega, pole veel teada.

Philips SHP8900

[digi] nr 36

Üllatavalt hea heli ja viisaka välimusega omaniku elu lihtsustav kvaliteetne mänguri kõlarikomplekt

MEIE ÄMBER

Ostujuht hämas

Nagu mitmed tähelepanelikud lugejad ka märkasid, oli meie eelmise numbril «Ostujuht» väike segadus, kus Logitechi kõlarikomplektile oli tekkinud Philipsi nimi ning MLI arvutile oli salapärasel moel ilmunud vale hinne. Segaduse põhjused on välja selgitatud ning süüdlast noomitud.

KELLEGI TEISE ÄMBER

Varuge küünlaid

USA suurima elektritootja, Tennessee Valley Authority turvasüsteemid ei läbinud IT-turvalisuse alast kontrolli. Auditi sõnul on firma kerge saak häkkereile ja 8,7 miljoni inimese elektrita jäämine on vaid aja küsimus. Kuidas on lood Eesti Energia IT-süsteemidega?

SEL KUUL

Revolutsioon meelelahutusmaailmas

**MARTIN
METS**

toimetaja

● GTA IV lõi mais rekordi ja teenis esimesel nädalal 500 miljonit USA dollarit, mis on röögatu summa. Arvutimäng tõi rohkem sisse kui ükski film, raamat või muusikaalbum kunagi varem.

Meelelahutustööstuses pani see kindlasti paljusid päid pöörama, kuigi juba kümme aastat tehakse küllaltki aktiivselt, tõsi küll, ilma erilise eduta, mängude põhjal filme. Kindlasti käib juba meeletu filmikompaniide vaheline hõõrumine, kes saab endale «Grand Theft Auto» linastamis-

õigused, kuulujutte sel teemal on olnud rohkem kui Liberty City's allaaetud jalakäijaid. Siin aga pole GTA IV enam kindlasti ainuke näide.

Kuidas on meelelahutusmaailm sellisesse seisu jõudnud? Kui 10–20 aastat tagasi olid arvutimängud poisikeste lõbu, siis nüüdseks on nad koos mängupisikuga täiskasvanuks saanud. Nii-õitootest on kujunenud peavool. Kunagi sain minagi üksnes sugulaste pool «Prince of Persiat» mängida. Nüüd enam mitte.

KUU TSITAAT

«Meie müüme 270 miljonit arvutit aastas ja Apple müüb 10 miljonit arvutit aastas. Nemad on fantastiliselt edukad ja meie oleme ka.»

Microsofti CEO **Steve Ballmer** selgitab, milles seisneb kahe firma erinevus.

Mr. Vidin

Enar Tarmo on vähemalt kolm korda kõvem mees kui Van Damme. Esiteks teeb ta kõik oma trikid ise – vähe sellest, ta teeb teiste trikid ka ära. Teiseks, kui lauldi mehest, kes teeb «peedist pesumasinala trumli», mõeldi ilmselt teda. Ta saaks hakkama küll.

Enar, kes sa siis põhiliselt oled – Eesti parim kaskadöör või Von Krahli teatri tehnikaboss?

Mõlemad asjad on väga armsad. Krahl on nagu oma laps, sellest on võimatu loobuda. Aga kui tahaksin põhjalikumalt kaskadööritööd teha, peaksin seda tegema väljaspool Eestit. Ma olen New Yorgis elanud ja õppinud mõnda aega ja aru saanud, et seal ma olen m**n, aga siin kunn. Selleks, et kunn olla, tuleb kodus olla.

Palju Eestis üldse kaskadööritööd on?

Kõige töömahukam ettevõtmine siiamaani oli «Detsembrikuumus» ja selle võtted. Esimene film, kus ma midagi sellist tegin, oli vist 1995. aastal, kui Hardi Volmer tegi filmi «Minu Leninid». Sinna vahele on ikka mitmeid asju jäänud.

Kõige kreisim kaskadööritrikk, mille sa teinud oled?

Trikk tundub hull enamasti kõrvaltaatajatele. Kuna olen õppinud asju tegema nii, et saaks ikka mitu duublit teha, siis minu jaoks need tavaliselt hullud ei ole.

Üsna karm võib tunduda Veiko Õunpuu uue filmi «Püha Tõnu kiusamine» stseen, kus ma tegin ühe *autostunt'i*, mille tulemust ei teadnud keegi päris täpselt ette. Auto lendas vastu suurt kivi ja üle katuse merre. Raadiosaatja, millega ma pidin ütlema, et minuga on kõik korras, lendas läbi esiklaasi vette. Suurem osa seltskonnast arvas igatahes pärast trikki, et selle mehega on nüüd kõik.

Teatris testid ka kõik ekstreemsemad asjad kõigepealt enda peal ära?

Loomulikult, nagu ka siin lavastuses «Eesti meeste laulud» oleme harrastanud igasuguseid ekstreemsusi. Mul on muidugi väga hea meel, kui ma saan mõne näitleja kuskile üles riputada. Aga kõik need asjad olen enne kas enda või kolleegide peal läbi proovinud.

Kolleegidel pole sinuga kerge...

Nad on väga avatud.

Kui tihti keset etendust midagi katki läheb?

Eks ikka juhtub. Kui me teatrisse uue Voldi saime...

...oot-oot, mis tähendab «saite uue Voldi»?

Vanalinnas oli osades kohtades vana elektriitoite süsteem 3 X 220 V, mitte 380 V. Ühesõnaga, me saime uue Voldi ja sealt alates lahenes suur osa meie probleeme. Enne seda oli üsna tavaline, et maja peakaitse läheb etenduse ajal välja. See oli asi, mille vastu rohtu ei olnud. Tehnikud olid va-

[CV]

Nimi: Enar Tarmo

Vanus: 40

Amet: Von Krahli teatri tehnikadirektor ja kaskadöör

Haridus: kõrgem, Peda näitejuhtimise eriala

Hobid: monorattaga sõitmine, purilauaga sõitmine ja palju muud

rustatud taskulampidega ja kui nii juhtus, lülitas tehnik otsmikulambi põlema, läks läbi publiku kiibiruumi ja kontrollis kaitsmed üle. Läks minut mööda ja tuled läksid jälle põlema.

(Vahepeal peab Enar viima ühe dekoratsiooni – sinise aerupaadi – Lasnamäele, et sellele rattad alla pandaks, nii et meie vestlus jätkub Ford Transiti kaubikus.)

Millises lavastuses sa kõige rohkem tehnikavidinaid kasutatud oled?

Ma olen sügavalt veendunud, et see hulk ei ole kunagi mingi näitaja. Pigem on küsimus selles, kuidas sa midagi kasutad. Sa võid kümne prožektoriga teha väga ägeda valguskujunduse. Samas võib sul olla 100 prožektorit, aga kui sa ei oska neid kasutada, siis ei tule midagi. «Võlulöödi» lavastus on minu jaoks suure tähega Teater. Seal on kõik tasakaalus. Kui tehnikat on õigesti kasutatud, siis ma ei saa aru, mis moodi seda kasutatud on. Voolavus peab olema.

Aga mis on kõige ägedam tehniline lahendus, mida teater näinud on?

See seondub ilmselt «Nora» etendusega. Me tahtsime, et inimesed liiguksid. Kuidagi kogemata küsis keegi, kas neid linte, mille peal kohvrid lennujaamas sõidavad, ei saaks kasutada? No ei tundu just väga loogiline variant, et lennujaam meile midagi sellist annaks...

Aga kuna lennujaama ehitati parajagu ümber, siis jäi neil mingil kummalisel põhjusel üle just selles mõodus lint, mida meil vaja oli. Selle etenduse jaoks on midagi paremat väga raske ette kujutada. Ja saime selle täiesti tasuta.

Aga mõnikord pead vajaliku vidina ise välja mõtlema?

Oli üks romantiline stseen, kus pidi lund sadama. Teadsime, et operis on lumemasin, aga me ei saanud seda nii pikaks ajaks laenutada, kui vaja. Nii et pidime ise midagi välja mõtlema.

Võtsime ventilatsioonitoru, mille otsa kinnitasime kunagisest klubist Piraat pärit auto kojamehe mootoritest ehitatud primitiivsed *moving-head'id*. Meie kasutasime neid toru liigutamiseks. Igal juhul augustasime toru ära, täitsime penoplastipuruga ja kui see hakkas lava kohal õõtsuma, siis... Ütleme nii, et tulemus oli palju parem, kui spetsiaalse lumemasi- naga saanud oleks.

[d] JOHANNES TRALLA

Võtsime ventilatsioonitoru, mille otsa kinnitasime kunagisest ööklubist Piraat pärit auto kojamehe mootoritest ehitatud primitiivsed *moving-head'id*, me kasutasime neid toru liigutamiseks...

VILJAR SEPP

Järele proovitud

[MEIE HINDED]

- ★★★★★ **Fantastiline.** Uskumatu toode, praktiliselt veatu ning pakub rohkem, kui oleksime osanud oodata.
- ★★★★☆ **Tippklass.** Väga hea toode, oma klassi tipp ja tõuse teiste seast kindlalt esile.
- ★★★★☆ **Harju keskmine.** Plussid kaaluvad miinused üles, kuid samas ei midagi erilist.
- ★★★☆☆ **Kolmepoiss.** Midagi temas nagu on, ent miinuseid on selgelt rohkem kui plusse ning ostusoovitust talle anda ei saa.
- ★★☆☆☆ **Hoia eemale!** See toode on nii halb, et poleks mitte kunagi tohtinud sündida.

Serveri koju

Tee varukoopiaid! Kasuta viirusetõrjet! Uuenda regulaarselt oma arvuti tarkvara turvaparaandustega! Tuleb tuttav ette? Jah, see ongi see, millest meie iga kuu räägime, aga mida on lihtsam rääkida kui teha. Windows Home Server tuleb appi.

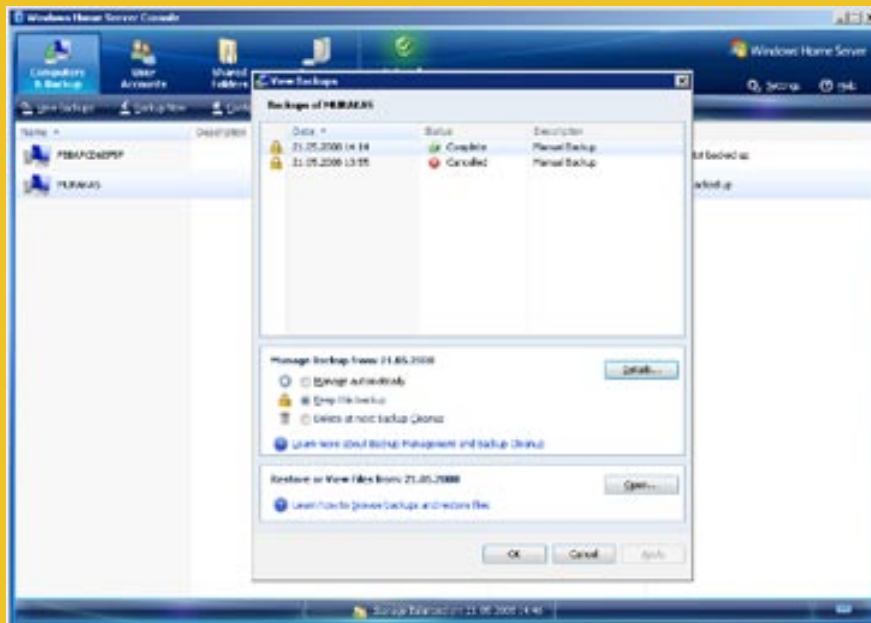
• Tõenäoliselt ei ole enamusel meie lugejatest korralikke regulaarselt tehtud varukoopiaid. Viirusetõrje vast on, aga võin kihla vedada, et arvestataval osal lugejatest pole erilist ülevaadet sellest, millal viimati sai Windows Update'i külastatud ning kas ikka kõik turvauuendused on arvutisse installeeritud. Või kui enda arvuti kohta ongi, siis lapse või elukaaslase arvuti kohta ei oska keegi midagi mõistlikku öelda. Võib-olla on varukoopiaid ja turvapaigad olemas, võib-olla mitte.

Lõputult lihtsustatud

Microsoft Windows Home Server on langenud seega viljakale pinnasele. Turvalisus on tähtsam kui kunagi varem ja meie igaühe arvutitesse koguneb praegu rohkem vajalikke faile kui kunagi varem: fotod, videod, muusika, dokumendid... Järk-järgult võiks kõige sellega küll veebipõhiseks kolida (me ei väsi rõhutamast Google Docsi olulisust), kuid selge on see, et kui kõvaketas katki läheb, on pool elu kadunud. Kui on mure, siis peab olema ka lahendus ning just seda lahendust proovibki Windows Home Server ehk WHS pakkuda.

WHS kõlab tegelikult suuremalt kui ta on. Kuigi tema kapoti all tiksib sisuliselt profiklassi kuuluv Windows Server 2003, on WHSi kodukasutaja jaoks lõputult lihtsustatud ning tehtud paganama head tööd. Serverihaldus ei ole vist kunagi nii lihtne olnud kui WHSiga. Aga teisest kül-

Windows Home Server on lõputult lihtsustatud ja nuppudega juhitud, nagu oleks Apple'i tehtud

Varukoopiade haldus on selge nagu seebivesi.

jest ei ole just palju servereid, mis võimaldavad teha nii vähe ja nii kindlatel rööbastel kui WHS. Lihtsusel on oma hind.

Ühenda ja installeeri

WHS koosneb lihtsustatult öeldes kahest osast. Üks pool temast on automaatne varukoopiahaldus ja turvalisus ning teine pool failide võrgus hoidmine, jagamine ja ühiskasutus. Aga alustame algusest.

Algus tähendab seda, et esimese asjana on vaja WHS hankida ning teiseks hankida arvuti, kus ta jooksmas hakkab, ehk serveri riistvara ise. [digi] toimetuse käest käis läbi kaks erinevat koduserverit koos tarkvaraga, Fujitsu Siemensi suur ning ML Arvutite väike server (pööra lehte, kui soovid nende arvustusi lugeda). Erilisi

nõudmisi arvuti riistvarale WHS-il ei ole, aga kõige lihtsam on ta tööpoolest osta koos Home Serveri masinaga.

WHS jookseb serveri peal täiesti pimedalt ehk temaga suhtlemiseks on vaja teist arvutit ning server ise peab olema ühendatud võrku kaabliga, üle WiFi ta ei tööta. Kui server on püsti pandud, jääb üle esimesse klientarvutisse installeerida vastav ühendustarkvara, käivitada see ja kulutada mõned minutid serveri seadistamiseks. Just niisama lihtne see ongi – mõned minutid. Home Server Connectori tarkvara leidis võrgust hooibilt Home Serveri üles, palus sisestada administraatori parooli ja üsna varsti oligi server kasutamiseks valmis.

Connector tuleb installeerida kõigisse

● Märki «[digi] hea ost» kannavad tooted, mida oleme hinnanud kõrgelt või mis on supertestis jäänud teisele kohale.

● Selle märgi lisame soodsaima hinnaga toodetele.

● «[digi] testi võitja» märki kannavad tooted, mis on võitnud [digi] võrdlustesti.

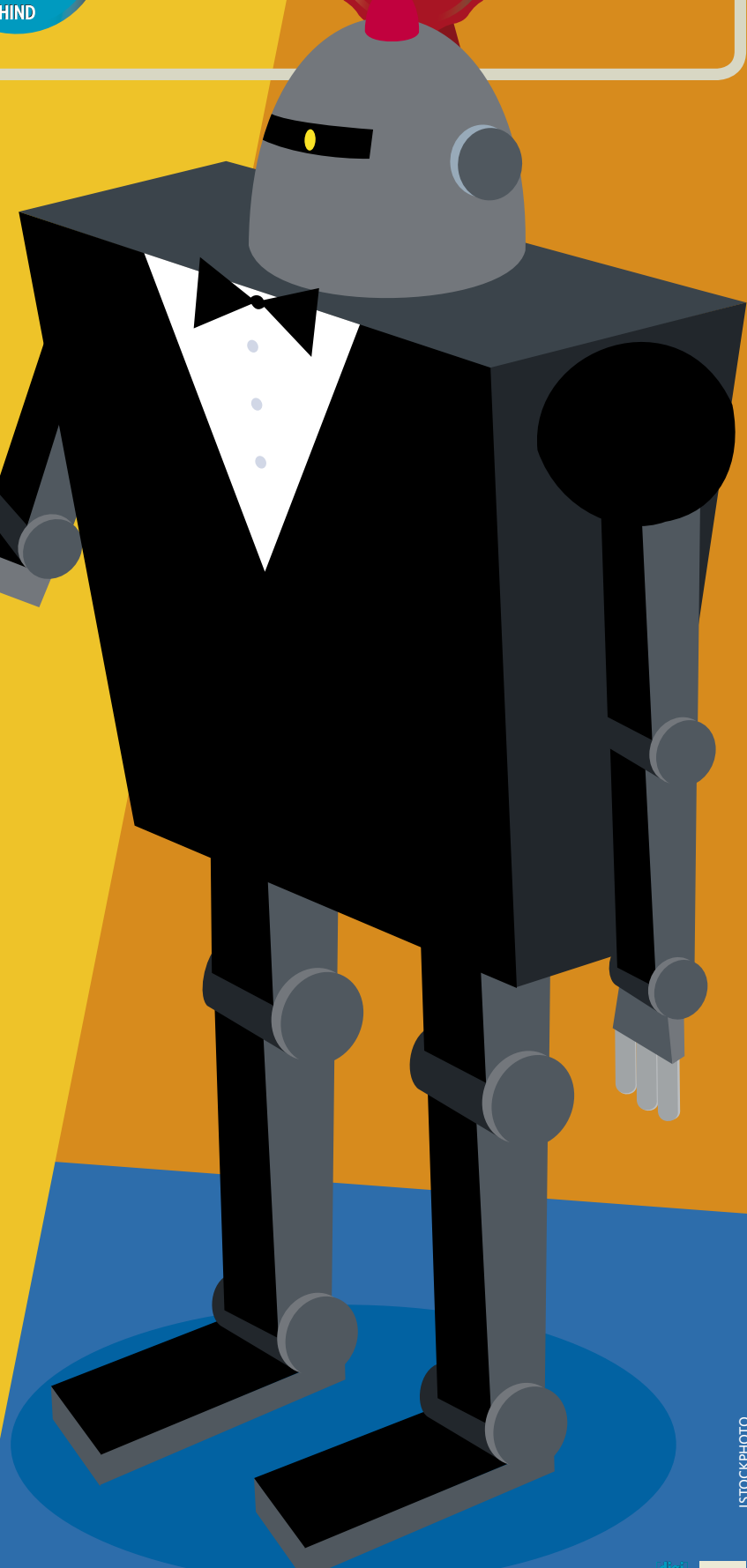

arvutitesse, millega soovid WHSi võimalusi kasutada. See hoolitseb automaatsete varukoopiate ja kõige muu eest.

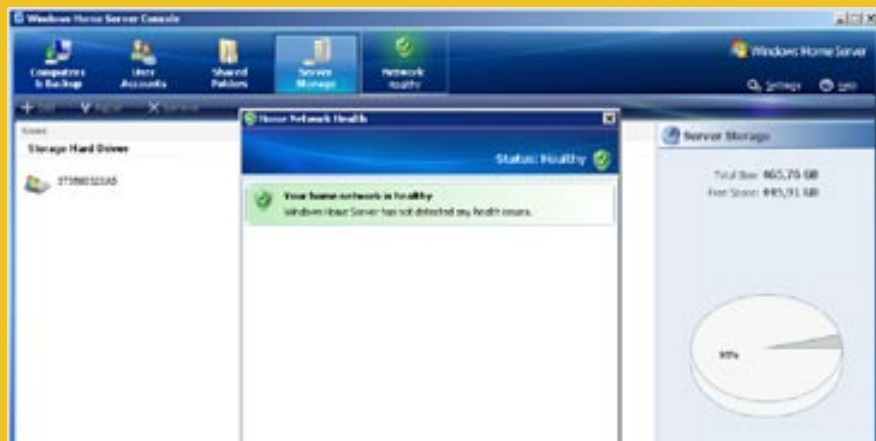
Järgmiseks tuleks üle vaadata, millised arvutid WHSi jaoks olemas on, ning seadistada varukoopiate süsteem. See on Microsoftil tõesti hästi õnnestunud ning ilmselt üks suuremaid WHSi olemasolu õigustusi ja plusse üldse. Kõigist WHSi kasutavatest arvutitest tehakse automaatselt regulaarseid varukoopiaid ning mitte lihtsalt failidest, vaid «pildistatakse» üles kogu kõvaketas. Esimesel korral läheb seega varukoopia tegemiseks päris kaua aega, aga edaspidi kopeeritakse serverisse vaid neid faile, mis on vahepeal lisandunud või muutunud. WHSile saab ka öelda, millisest arvutist milliseid katalooge ei ole vaja varundada, sel juhul jätab ta need puutumata.

Intelligentne taastamine

Kui häda käes, on kaks võimalust. Esiteks saab muidugi faile ja katalooge WHSi kaudu ükshaaval taastada, aga kui arvutis terve kõvaketas üles ütleb, tulebki kasuks ülespildistatud varukoopia. Nimelt võib joosta lähimasse arvutipoodi, osta oma masinasse uue kõvaketta ja buutida masin üles WHSi pääste-DVD pealt. See otsib võrgust üles serveri, taastab serverist sinu viimase varukoopia ehk kogu arvuti just täpselt sellisena, nagu ta varukoopia tegemise hetkel oli: süsteemi, kogu tarkvara, failid, seadistused ja nii edasi. Võtab aega, aga väga mugav teenus. Mõnevõrra võib ebamugavusi valmistada muidugi see, et ta taastab süsteemi ainult samasse masinasse, mis katki läks, mitte aga näiteks uude arvutisse, mille sa ostnud oled. Vähemalt on kogu protsess tõesti lihtne ja

ISTOCKPHOTO

Õnnitleme, teie kodune võrk on täitsa terve, teatab Windows Home Server.

Mis server see on, kus jagatud faile hoida ei saa. Siin on näha kataloogihaldus.

mugav.

Mis puutub WHSi enda töökindlusesse, siis sellega on kahtepidi lood. Esiteks oodatakse juba tükk aega hädavajalikkude parandust, sest nagu ilmsiks on tulnud, rikub WHS paljude programmide serverisse salvestatavaid faile. Iroonilisel kombel kuuluvad nende hulka ka Microsofti enda Money, Outlook 2007, Vista Photo Gallery, Live Photo Gallery failid, aga ka näiteks Bittorrenti klientide salvestatavad failid. Küllap see uuendus kunagi siiski tuleb.

Samas on aga WHSi kõvaketaste süsteem päris lihtsalt ja nutikalt üles ehitatud. Kui serveris on ka mitu kõvaketast, näitab WHS nende kõigi vaba ruumi sulle kombineerituna ning sa ei tea kunagi, millisel kõvaketall milline osa su failidest serveris asub, ta ise jagab neid laiali (ühete suurde patta pannakse ka näiteks USBga serveri küljes olevad kettad). Soovi korral teeb ta serverisisest failidest varukoopiaid ehk dubleerib neid kõvaketaste peal ja kui mõni serveri ketastest katki läheb, annab süsteem häire, sa vahetad selle välja ja elu jätkub nagu ennegi.

Ja kuidas teie tervis on?

Peale varukoopiate tegeleb WHS ka nii võrgu kui tema hallata olevate arvutite tervise jälgimisega. Nii võid WHSi konsoolist saada hetkega ülevaate, kas kõigile koduarvutitele on installieritud uuendu-

sed, kas seal jookseb korralik uuendatud viirusetõrje ja nii edasi. Kahtlemata väga kasulik teadmine.

WHSi teine pool aga puudutab failide võrgus hoidmist ja jagamist. Igal kasutajal on oma kodukataloog, lisaks on serveris ka hulk jagatud katalooge, millele ligipääsu saab kasutajate kaupa ise seadistada. Üks huvitavaim võimalusi on aga WHSi muutmine veebiserveriks ehk failide jagamine veebi.

Tee ise paremaks

Selleks on vajalik Windows Live ID (aga see on meil MSNi konto näol niikuinii kõigil olemas) ning pistut käsitööd. Nimelt tekitab WHS soovi korral veebi aadressi sinumasin.homeserver.com ning võimaldab seega oma failidele ükskõik millisest maailma punktist ligi saada. Teoreetiliselt peaks see kõik olema väga lihtne, sest WHS pakub lahkelt ise välja võimaluse seadistada su UPnP toega ruuter (ehk enamasti uuemaid ruutereid) nii, et see vastavad väljastpoolt tulevad ühendused WHSi suunaks. Praktikas aga pole asjad nii lihtsad, sest vähemalt minu kodust Speedtouchi ruuterit ta küll seadistada ei suutnud ning internetis ringi vaadates selgub, et probleeme on ka paljudel teistel.

Küll aga aitab käsitsi seadistamine, mis igal Bittorrenti kasutajal niikuinii selge

peaks olema. Suunad aga kolm porti ringi ja toimibki. Paremini toimib muidugi Internet Exploreriga, sest vastava ActiveX-rakenduse kaudu saad masina üle suurema kontrolli kui ilma. Nii et näiteks Firefoxiga tuleb piirduda vaid võrku jagatud failide kasutamiseks.

Moodsale ajale kohaselt on Microsoft jätnud ka võimaluse kõigil ise WHSile lisasid kirjutada. Nii võib internetist alla laadida kellegi kirjutatud iTunesi kataloogide sünkroniseerija, mobiiltelefonil jooksva WHSi kliendi, FTP mägedžeri või midagi muud. Otsi aga Google'ist «WHS plugin» ja katseta terviseks.

Tegelikult ei ole ju WHS midagi radikaalselt vingemat kui mõne kallima võrgukõvaketta ehk NASiga kaasa tulevat tarkvara, aga samas natuke on ka. Sellist varundust ja taastamissüsteemi niisugusest hinnaklassist naljalt ei leia. Samuti on WHSi tõesti lihtne ja loogiline kasutada ning koduse serveri haldamisega saab hakkama pea igaüks. Arvestades koduar-

Home Serverit kummitab praegu üks karm viga, aga loodame, et peatselt antakse välja parandus

vutite kõvaketastele koguneva info hulka, ei oleks üldse paha, kui igas mitme arvutiga kodus üks selline server nurgas oma elu elaks ja asjade eest hoolitseks.

Microsoft on WHSiga n-ö teinud Apple'it ehk loonud tõesti lihtsa ja mõnevõrra piiratud funktsionaalsusega toote, mis aga ometi on oma lihtsuses väga võluv. WHS on paljudele meie lugejatele kindlasti vajalik, kuid eks igaüks peab ise arutama, kas raatsib WHSile ja riistvarale kulutada või mitte.

[d] HENRIK ROONEMAA

Windows Home Server

MÜÜB: Eestis vaid koos koduserveriga

Protsessor: 1 GHz Intel Pentium 3

Mälu: 512 MB

Vaba ruumi kõvaketall: 80 GB

Võrguühendus: 100 Mbit/s Ethernet

[HINNANG]

Lihtne, aga samas kodukasutajale vajalike funktsioonidega serveritarkvara, mis hoiab kodused arvutid korras. Soovitame.

[d] hinne:

Server silma alt ära

Fujitsu Siemensi koduserver meenutab kõige rohkem väikest reiskohvrit. Teate küll, sellist, millel on rattad all ja mis on just parajasti nii suur, et mahub veel lennukisse lubatava käsipagasi mõõtmete piiresse.

• See fakt muidugi tähendab ühtlasi, et SCALEO Home Serveri koht ei ole elutoas. Reiskohvrit te ju teleri kõrval ei hoiaks, samuti mitte sellist serverit. Kuigi ta pole lihtne plekkkast, vaid mõneti disainitud plastmassise kestaga kast, ei saa sugugi öelda, et ta iluga hiilgaks.

Muidugi ei olegi tarvis serverit elutuppa panna. Kui majas on ruumi ja SCALEO saab rahulikult igapäevast elust eemal tiksuda, on see omal kohal. Poest ostes on sel sees üks 500 GB suurune kõvaketas, ent kui korpus lahti kruvida (kruvikeerajat selleks tarvis ei lähe), avanevad kohe neli väga hästi paigutatud kõvakettapesa,

kuhu on kaablidki juba veetud. Nii saad väga kerge vaevaga juba olemasolevale kettale veel kolm SATA-ketast juurde torgata.

Jahutust on ketaste jaoks korpusel piisavalt ja kuigi SCALEO Home Serveri kohta ei saa mingil juhul öelda, et tegemist on lärmaka masinaga, oli ML Arvutite piisike server sootuks vaiksem. Aga nagu öeldud, see server polegi mõeldud elutoas hoidmiseks.

Lisaks tavalisele WHSile on Fujitsu Siemens pannud serveriga kaasa ka pisut muud tarkvara. Näiteks TwonkyMedia UPnP Streamer, mis võimaldab serverist multimee-

Fujitsu Siemens SCALEO Home Server 1500

HIND: ALATES 8999 KROONIST

Müüb: küsi poodidest

Protsessor: Intel Celeron

Mälu: 512 MB

Kõvaketas: 1 x 500 GB, pesad veel 3 SATA-ketta jaoks

Ühendused: 2 x USB esipaneelil, tagapaneelil 2 x USB ja 2 x eSATA

Mõõtmed: 12,2 x 40,6 x 33,6 cm

Kaal: 8,3 kg

[d] hinne:

diat striimida ka UPnP seadmetesse, WHS ise oskab suhelda vaid Windows Media Connecti kasutatavate seadmetega. Samuti on juurde lisatud süsteemi temperatuuride jälgimise tarkvara ning veidi muud. Serveril on ka piisavalt porte, et väliseid kõvakettaid ja muud vajadusel juurde lisada.

[d] HENRIK ROONEMAA

Server kärbeskaalus

Kui Fujitsu Siemensi server oli suur ja mahutas neli kõvaketast, siis ML Arvutite versioon on väike ja mahutab vaid ühe. Kumb on parem, suur või väike? Nagu ikka, oleneb sellest, milleks sul serverit vaja on. Kui juba kulutada, siis me hääletaks pigem suure poolt.

• Tegelikult toodab ML Arvutid ka sama-suguseid suuri nagu Fujitsu Siemensi server, aga testis oli meil nende väike.

Koduserver 300 kiituseks peab ütleva, et ta on vaikne, tõesti väga vaikne. Koduserver 300 võib julgelt tõsta teleri alla või miks mitte diivani taha, mõnikord kostab sealteid vaid väikest krõbinat ja täiesti vaikses toas on ilmselt ventilaatorisahinat ka kuulda. Üldiselt on ta aga pea hääletu.

Väiksusel on muidugi omad vead: selle kesta sisse mahub vaid üks kõvaketas ja kui liisaruumi vaja läheb, tuleb Koduserver 300 külge panna

USB-kettaid. Siis pole see komplekt enam aga ei väike ega vaikne.

Muidugi on Koduserverisse varundamine parem kui üldse mitte varundamine, aga kuna serveris on üks ketas, siis ta ise enda sees andmeid enam ei dubleeri. Kui teha sellest meediaserver, kuhu vajadusel ka üle interneti ligi pääseb (vaata eelmisel lehel WHSi arvustust), siis on Koduserver 300 igati omal kohal.

Kahjuks ainult sellise masina kohta liialt kalli hinnaga, sest 500 GB mahutavusega ja päris korraliku tarkvaraga NASid saab vaata et poole odavamalt kätte. [d] HENRIK ROONEMAA

ML Koduserver 300

HIND: 6680 KROONI

Müüb: Enter

Protsessor: Intel

Mälu: 512 MB

Kõvaketas: 500 GB

Ühendused: 6 x USB, PCI-siin, 10/100 võrguliides

Mõõtmed: 20,2 x 9,7 x 27,3 cm

Kaal: 2,95 kg

[d] hinne:

Maailma parim ThinkPad

Kui kerge, aga mõõtmeilt mugav Macbook Air välja tuli, tormasid trenditeadlikud massid seda ummisjalu ostma. Vana kooli mehed aga ootasid kannatlikult Lenovo ThinkPad X300 müügile jõudmist. Ootamine tasus end kuhjaga ära.

• Kes kord kergeid sülearvuteid kasutama harjunud, ei taha raskete juurde naasta. Macbook Air'ga on X300-t vastandanud ka Lenovo ise. X300 ei näe nii edev välja ja sellega kohvikus kadedaid pilke ei püüa, kuid see-eest on sellel pea sama kaalu juures palju vihasem sisu. Lenovo X300 on esimene mitte 4 : 3 ekraaniga X-seeria ThinkPad ning kui ma ise kauaaegse X-seeria arvutite kasutajana arvasin, et see mind häirima hakkab, siis eksisin. Ei hakanud. Klaviatuur on täismõõtmetes ning võrreldav pigem T- kui X-seeria arvutite omaga ning LED-ekraan on väga hea, selge ja ere.

Kõvaketta asemel SSD

Tavapärase kõvaketta on välja vahetanud väikmäluketas, mis on vaiksem, tavakasutuses kiirem ja jahedam. Ainus heliallikas on jahutusventilaator, mis kahjuks on veidi lärmakam kui võrdluseks kõrval olnud X60s ventilaator. Kuid kui see parasjagu ringi ei käi, on arvuti täiesti vaikne. Ainsa kohana läheb kuumaks korpuse tagumine vasak nurk, randmetugi ega põhi ei kuumene üldse. See on vist küll esimene X-seeria ThinkPad, mida võib

muretult kasutada süles ka soojema ilmaga, kartmata, et ihu higistama hakkab.

Erinevusi vanemate X-seeria arvutitega leidub teisigi, nt kõlarid on toodud randmetoe peale ning nüüd on võimalik neist eristada isegi stereoheli. Samuti on Lenovo loobunud vahepealsest katsest mõnda arvuti külge vabaks jätta, X300-l on pudipadiga kaetud nii parem, vasem kui ka tagumine külg. Miljonite rõõmuks on tagasi tulnud vahepeal X60 ja X61 küljest kadunud värvilised puuteplaadi nupud ning reklaamis eksklusiivse omadusena välja toodud kummikattega randmetugi oli mäletatavasti olemas ka juba iidse X20-l.

WiFi-levist väljas elavate kasutajate tarbeks on arvutil olemas WWAN-kaart ning kui sul on mõne andmesidepaketi seotud SIM-kaart, siis saad sa selle abil netti igal pool, kus levi on.

Ikkagi vana hea Thinkpad

Oma suuruse kohta on X300 tööpoolest kerge. Magneesiumist siseraam hoiab arvuti jäigana, nurgast tõstes ei ole tunda ärevaks tegevast painet nagu T-seeria või vanemate X-seeria mudelite puhul.

Akuaga lubab Lenovo kuni 10 tundi, kui kasutada tarkvaralist BatteryStretch seadistust, mis pigistab akust välja viimase, keerates kõik voolu tarbivad funktsioonid võimalikult kiiresti kinni. Muus osas on X300 endiselt vana hea ThinkPad, vett ohutult läbijuhtiva klaviatuuriga, klaviatuurivalgustusega, mõistlikus kohas paikneva sõrmejäljelugejaga ja saja muu pisiasjaga, mille pärast ThinkPadi kasutajad neid arvuteid armastavad.

Kurta tahaksin vaid puuduva lisakaardi

Lenovo ThinkPad X300

HIND: ALATES 35 000 KROONIST

Müügil: Küsi arvutipoodidest

Protsessor: Intel Core 2 Duo SL7100
1,2 GHz

Mälu: 2 x 1 GB

Graafika: Intel X3100 256 MB ühis-
mälu

Ekraan: 13,3 tolli LED WXGA+ 1440 x 900

Kõvaketas: 64 GB SATA SSD

Optiline seade: DVD4RW

Muu: 3 x USB, LAN, WiFi a/b/g/n, Bluetooth, modem, 3G modem, VGA-väljund, sisseehitatud veebikaamera ja mikrofon, mikrofoni- ja kõrvaklapipesa, sõrmejäljelugeja

Kaal: 1,3 kg

Tarkvara: Windows Vista Business, haldustarkvara ThinkVantage

Garantii: 3 aastat

pesa ning väikese kõvakettamahu üle, sest 64 GB ongi hetkel saadaolevaist suurima mahuga arvutisse sobiv väikmäluketas. Sellest jääb tänapäeval aga juba väheks.

[\[d\]](#) SVEN VAHAR

[TESTITULEMUSED]

3DMark 03:	1411
3DMark 06:	535
PCMark 05:	3501
Protsessor:	3137
Mälu:	3228
Graafika:	1148
Kõvaketas:	14219

[HINNANG]

Kerge, õhuke, võimalusterohke – kindlasti üks paremaid sülearvuteid liikuvale kasutajale. Paraku ka muidugi kallis.

[d] hinne:

Sest eilne on igav

[digi] järjepidevamad lugejad mäletavad kindlasti eelmisel sügisel testitud kivimist kestadega kõlareid Bazoolt. Tolleaegne järelolus oli, et Saksa firma Vivanco brändi Bazoo puhul maksab ostja rohkem disaini eest. Aga kuidas on hiirega?

● Bazoo hiir Excalibur on samuti disainime, nimelt on see käpakujuline ja näeb seetõttu kahtlemata väga omapärane välja. Vaatamata suhteliselt laiale pinnale, harjub parem käsi hiirel kähku ja asi osutub päris mugavaks, seda omajagu paremapoolsetele sõrmedele pakutava hea toe tõttu.

Nupud käivad liiga raskelt

Hiire kohta [digi] kaudu õppinud lugeja teab, et 125 Hz andmevahetuskiirusega hiired pole mängimise jaoks piisavalt kiired, 500 Hz on aga juba väga hea. Meeldiva üllatusena polegi Bazoo läinud kergema vastupanu teed, nagu paljud teised «mängurihiiri» valmistavad tootjad, vaid tuleb väga hea USB *polling rate*’iga. Me ei suuda välja nuputada, kuidas saab selleks numbriks olla ebastandardne 570–580 Hz, kuid peaaegu on, et see töötab.

Jätkates kiitval toonil, jõuame Excaliburi uuendusliku ideeni näidata

mängurile hiires olevaid lisaraskusi. Metallitükke on kolm: 10-, 15- ja 20grammine. Igäihe tarvis on põhjas oma nupuga pesa. Rulliku järel olevad LED-tuled näitavad, missugused raskused sees on.

Kahevärvilised valgusdiodid näitavad ka valitud täpsusastet. Vaikeseades on

Esimese katsetuse kohta on Bazoo mängurihiir väga tubli saavutus

astmeid neli: 400, 800, 1600 või 2400 dpi, kuid tarkvaras saab teha muudatusi. Kaasa tuleb tarkvara lisab oma võimalused Windowsi enda hiireseadistusaknasse. Lisaks kiiruste seadistamisele saab luua kolme vajutusega makrosid ning määrata pöidla- ja rullikunupule eriülesandeid.

Nüüd said kiitused otsa. Esiteks on meil ütlemist kõikide nuppude kohta. Põhinupud käivad liiga raskelt. Isegi kui nendega pikapeale harjuda, jäävad need täpsust mõjuta-

Bazoo Excalibur

HIND: 750 KROONI

Müügil: Photopoint

Silm: laser (lainepikkusel 850 nm)

Eraldusvõime: vaikumisi astmed 400/800/1600/2400 dpi, seadistatav

Andmeastussagedus: 570–580 Hz

Kaadrite lugemine: 10 200 fps

Nupud: 5 tööks (k.a rullikunupp), neist 3 programmeeritavat; 2 DPI vahetuseks

Vahetatavad raskused: 10, 15 ja 20 g

Ühendus: USB, 2 m kaabel

ma, sest lisasurve rakendamisel hiir ja ta kursor nihkuvad. Rullikunupp on pehme ja asub liiga ees. Rulliga aga harjub, plussiks on selle hästi haakuv pind.

Vertikaalselt asetsevate pöidlanuppude leiutamise järel ei taha me aga enam näha horisontaalselt paigutatud nuppe. Excalibur pole veel ajaga kaasa tulnud. Kõige kiuste on pöidlanupud liiga väiksed ja annavad nõrga vajutustunde. DPI seadete vahetamiseks on kaks nuppu, mis asuvad liiga hiire selja keskel ja kiire madina ajal ei pääse nendeni piisavalt kiiresti ja mugavalt.

Liigu, sunnik!

Viimase nurina teenivad ära libisemispadjad. Neid on kolm, need on suured, aga nende uisutamisevõime on tagasihoidlik. Mängurihiirelt sooviks natuke õlitamat liikumist.

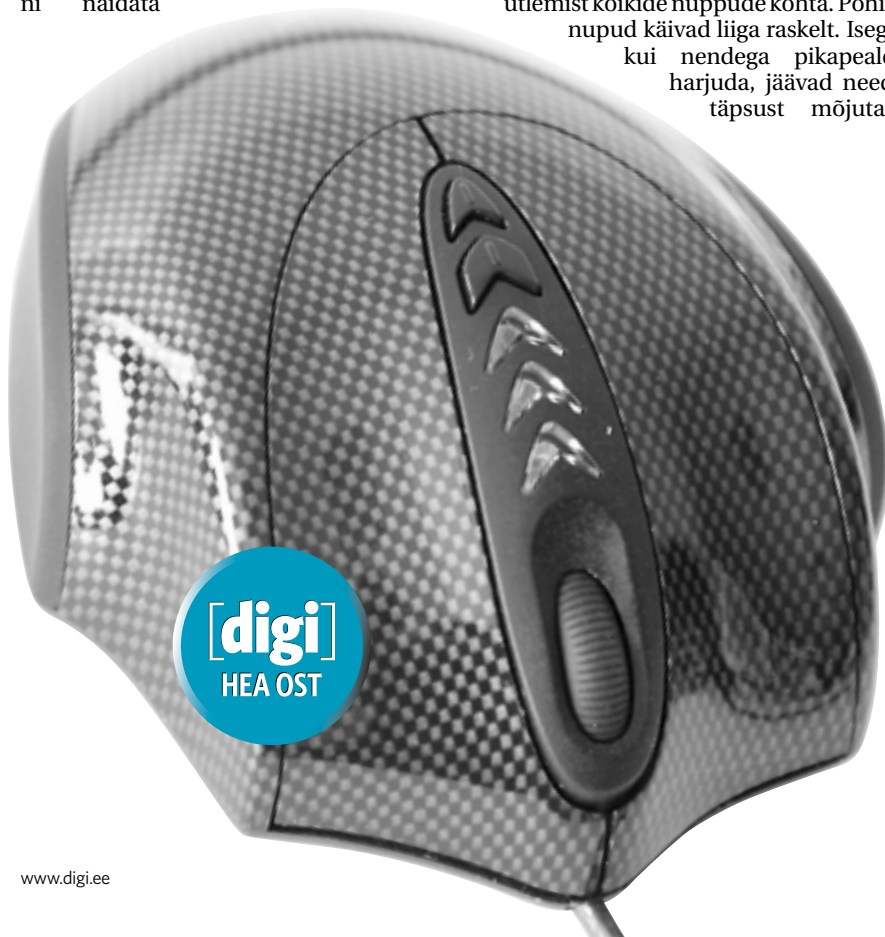
Kuigi pea iga nupu kohta võib öelda, et saanuks paremini, on hiir üldiselt päris hea ning meie meeldiv kaaslane mitmekümnes mängutunnis, rääkimata lihtsalt töötamisest. Esimese katsetuse kohta on Bazoo hiir väga tubli saavutus.

[d] LEHO LAHTVEE

[HINNANG]

Bazoo Excalibur pole üldse paha! Üllatavalt konkurentsivõimeline nii kiiruse, täpsuse, hinna kui stiilsuse poolest.

[d] hinne:

[digi]
HEA OST

Kaamera või nokkloom?

Kui miljonid tugitoolisportlased augustis end taas kord olümpiamängude lainele häälestavad, kas mõtlevad nad siis ka ideaalidest? Vaevalt. Põhitähelepanu koondub ikkagi sellele, kes kiiremini jookseb või kaugemale ketast keerutab. Kas Gerd Kanter võidab?

• Ideaal on mõnes mõttes nagu idioodi unistus. Juba selles sõnas oleks nagu teatud eluvõorus. Ometi kujutleme me pidevalt ette asju või isegi midagi abstraktsemat – ideaalis. Näiteks ideaalne digikaamera: objektiiv pakub tähtaegu lainurka ja tohtu ulatusega televõtet – vahetada pole seda vaja; hiiglaslik ekraan; käes väga mugav, jne.

Täna pildistame jalgpalli

Jaapani kaameratootja Olympus võttis kätte ja meisterdas valmis toote SP 570-UZ. Teatav idealism sisaldub, muide, juba Olympuse nimeski – see on võetud Olümpose mäe (Wikipedia annab kõrguseks 2919 m, Vikipeedia 2917 m) järgi, mis oli teadupärast Vana-Kreeka jumalate kodu.

Mu meelest on nad antud juhul maha saanud millegagi, mis pole õieti üks ega teine. Nagu ühes Austraalia lastejutus, kus üks pelglik loomake mangus jumalalt korraga paljude elukate omadusi ja nii sündis lõpuks süa ilma nokkloom. Oma-moodi vahva, aga kahtlemata üks ääretult isevärki tegelane, kel on nokk nagu pardil, keha nagu kopral ja kes muneb nagu krokodill, ehkki ise on imetaja.

SP 570-UZ on kompaktkamera,

millel kaasas hiiglasliku, 20kordse suumiga objektiiv (26–520 mm). Kaamera võimaldab hulgaliselt käsitsiseadeid, kõrget ISO arvu, kõikvõimalikke Olympuse peegelkaameratelt tuntud arsenalit (TruePic III protsessor, 230 000-piksline HyperCrystal vedelkristallekraan, 10megapiksline sensor), näotuvastust, hämaruses tehtavate võtete digitaalset abimeest (BrightCapture) jne. Ühildub Olympuse lipulaevale E-3 mõeldud välklampidega. Menüüd on 38 keeles...

Ühel ilusal kevadisel päeval riputasin selle tehnikame kaela ja navigeerisin end Nõmmele Hiiu staadionile, kus Eesti jalgpalli meistriliigas olid vastamisi kohalik Kalju ja külas klubi Trans Narvast.

Õnnelik Roosa Panter

Platsi ääres oli kaks hinge, kes suurema osa mängust kannatasid: Kalju maskott Roosa Panter, kes pidi taluma nõmmekate 0 : 1 kaotusseisu ja mina, kes ma kujutasin ette, et olen kirkaid hetki jäädvustav jalgpallifotograaf.

Pean tunnistama, et SP 570-UZ oli tõeliselt mõnus käes hoida, sõrmed vajalikel nuppudel. Ütleks – ideaalne. Aga

Olympus SP-570UZ

HIND: 7500 KROONI

Sensor: 10,7 megapiksliit (1/2.33" CCD)

Objektiiv: 20kordne optiline suum; 4,6–92,0 mm (35 mm vaste: 26–520 mm)

Tundlikkus: AUTO, 50–3200, 6400* (1,2 megapiksliit)

Säriaja vahemik: 1/2–1/2000 s / <8 min (aegvõte) / < 4 s (öövõte)

Näotuvastus: jah

Pardavälg: jah

Pildivorming: JPEG (Exif 2.21), RAW

PictBridge-ühilduv: jah

Ekraan: 2,7 tolli, ca 230 000 piksliit

Mälukaart: xD

Pildisuurus: 3648 x 2736, 2560 x 1920, 2048 x 1536, 1600 x 1200, 1280 x 960, 640 x 480 (VGA), 1920 x 1080 (16 : 9)

Toide: liitiumioonaku

Mõõtmed: 116 x 78,5 x 78 mm

Kaal: 365 g (ilma akuta)

pruukis mul vaid pildistama (!) asuda, kui kogu hea tunne kaotsi läks. Päästik oli imelikult tundlik, menüü, mis iseenesest lihtne ja loogiline, nõudis lolli järjekindlusega mingite valikute kinnitamist ning iga kord sisse lülitades kandis ette sätete muutusest. Autofookus oli aeglane, kaaderhaaval pildistades tundus, et kahe klõpsu vahele jääb igavik.

Roosa Panter võis Hiiu staadionilt lõpuks rõõmsalt oma pantrikoju minna, sest Kalju sai viigivärava kätte. Mina aga pidin lahkuma tühjade kätega, sest kaadrisesse püütud mänguolukorrad ei olnud need, mida ma pildistada püüdsin. Veidi parandas mu meeleolu see, kui ma hiljem diivanil istuvat last pildistasin. Ta vaatas multifilmi ja püsis seetõttu vähemalt paigal. [d] NEEME KORV

[HINNANG]

Väga suure suumilatusesega kaamera, mis seetõttu peaks tegema justkui kõike, aga samas jääb nende asjadega jänni.

[d] hinne:

Rõõm juhtmevabast mängust

Võrgupõhistes mängudes on ülioluline mängijate omavaheline suhtlus, mikrofoniga varustatud kõrvaklapid on muutunud mängude lahutamatuks osaks. Spetsiaalselt PS3 tarbeks mõeldud Logitech Cordless Vantage Headset teeb seda juhtmevabalt ja hästi.

• Varasemalt oleme [digi] katsetanud Creative'i mängimiseks mõeldud *headset*'e, nüüd on käes Logitechi kord. Esiteks pean mainima, et kõrvaklapid on nende kohta tegelikult valesti öeldud, sest neil Bluetooth-klappid on üksnes üks klapp ja järelkult sellest tulev heli ka monoheli, aga ega muusika kuulamiseks see mõeldud olegi. Pea taha käivad klapid on disainitud nii, et need on kasutatav mõlemat pidi – mängija ise valib, kumma kõrva ta vabaks jätab. Uskumatul kombel saavad need prillisangadega samuti hästi läbi.

Ühenda arvuti või konsooliga

Klappide ühendamine Playstation 3-ga on väga lihtne: vastavast menüüst registreerid Bluetooth-seadme ja hoiad klappide ainsat nuppu kümme sekundit all, seejärel sisestad manuaalis oleva koodi ja ongi valmis.

Kõik toimetused saad ära teha selle ühe multifunktsionaalse nupuga. Kui seda viis sekundit all hoida, lülitub *headset* sisse või välja. Nuppu üles-alla lükates saab korrigeerida helitugevust, korra kiiresti nuppu vajutades saab heli sootuks vaigistada,

mis on võrgumängudes väga mõnus.

Logitech Cordless Vantage Headseti kõige suurem väärtus on selle mikrofon. Liigseid helisid nulliv mikrofon töötab laitmatult. Mikrofon ei ole küll painutatav, aga suurepärase disaini tõttu pole selleks üldse vajadust. Heli on hea ja selge, müra filtreerivad klappide on ühtemoodi hea kasutada nii mängimiseks kui ka niisama lobisemiseks. «Call of Duty 4: Modern Warfare'is» on kaaslaste käsklused kuulda selgelt ja üheselt.

Ühendasin klappid katsetuseks ka arvutiga ja kõik toimis probleemilt, nii et kui parajasti ei kasuta neid Playstationiga, siis ei pea klappid kasutult nurgas seisma. Töötamisraadius, mis sai ka järele proovitud, on kümme meetrit ning sellest on rohkem kui küll. Olgu igaks juhuks siinkohal mainitud, et vanemate Playstationitega see *headset* ei ühildu.

12 tundi laadimata

Klappide saab laadida seinakontaktist ja aega kulub paar tundi. USB kaudu laadimiseks pead kaabli ise ostma, sest seda karbis kaasas ei ole. Järjest ilma laadimata peaks saama klappide kasutada 12 tun-

Logitech Cordless Vantage Headset

HIND: UMBES 500 KROONI

Müüb: küsi arvutipoodidest

Ühendus: Bluetooth 2.0

Kasutusraadius: 10 m

Mikrofon: *noise-cancelling*

Ühilduvad konsoolid: Playstation 3

di. Bluetooth-ühendus määrab muidugi juhtmetega varustatud konkurentidest natuke soolasema hinna, aga need klapid on kvaliteetsema heli ja mugavuse tõttu seda igati väärt.

[d] MARTIN METS

[HINNANG]

Bluetoothi tõttu on need kallimad kui konkurendid, aga heli on kvaliteetne ja neid on väga mugavad kasutada.

[d] hinne:

Anna kõrvadele puhkust

Multifunktsionaalsete kombiseadmete välimus on sageli pöördvõrdelises seoses nende tublidusega – mida ilusam seade, seda mannetum sisu ning mida võimsam sisu, seda inetum välimus. Siin on aga seade, mis on ilus nii seest kui väljast.

● MFP SCX-4500 on ilus, korpus on üleni must, kaas ja külje vaheliistud läigivad, ülejäänu õnneks mitte. Kuna tavapärased plastnupud rikuksid läheda välimuse ära, on seadmel puuetundlikud nupud. Tean, terve hulk inimesi ohkab praegu kui ühest suust «need on ju nii ebanurgavad!», kuid teate, tegelikult ei ole. Erinevalt nt ühe tuntud firma sülearvutitest, kus puuetundlikud nupud reageerivad iga riivamise peale, tuleb siin nuppu ikka kindlalt ja vähemalt sekundi jagu vajutada. Pealt tolmu pühkides nupud tööle ei hakka.

Viks ja viisakas

Seadme juures üllatab kõige enam selle vaiksus. Skanneri tööheli kostab kui tõmmataks pehme lapiga üle samettriide. Skanneritele nii omast lögistamist ja vilistamist ei ole. Printer teeb veidi valjemat häält, ent seegi on mõnusalt mahe ja üks vaiksemaid, mida laseritelt kuulnud olen.

Tarkvara, millega annab sageli ära rikkuda ka muidu head seadmed, on mõistlik. Kasutajaliides on lihtne, kaunis ja üldjuhul ka loogiline, kui arvata välja see, et skanneri seadistusi tuleb otsida nupu alt «Printer». Printeri seadistusvõimalused on lihtsakesed, peale vesimärgi ja lehe suuruse mahutamise eriti muud kavalat

Selle Samsungi printeri hääle on üks vaiksemaid, mida ma kunagi laseritelt kuulnud olen

teha ei anna, kuid näiteks skanneri seadistused on parimad, mida me toimetusest läbi käinud laiatarbeseadmetel näinud oleme. Vähe sellest, et saab muuta skannimise heledust, kontrastsust ja gammat, neid saab muuta lausa värvikanalite kaupa ning eelvaate järgi kontrollida ka histogrammi. Ajakirjadest skannimisel tekkiva rastri pehendamiseks saab Descreen-toimingu mitte lihtsalt sisse lülitada, vaid

valida nelja erineva tugevusastme vahel. Kui keset printimist paber otsa saab, ei hakka tarkvara ekraanil märatsema, vaid annab süsteemisalve diskreetse ikooniga ning printeri infoekraani abil märku ning ootab kannatlikult.

Printida saab ka vaikselt

Terve seade on meeldivalt kiire. Koopia tegemise puhul pole skanner veel terve lehega valmis jõudnud, kui printer juba lehe sisse haarab. Printimiskiirus pole maailmaklassist, ainult kuni 16 lk minutis, kuid selle korvab kuhjaga vaiksus. Graafika printimisel on tooniüleminekud suhteliselt ühtlased ja raster tekib alles teatud heledate hallide toonide korral.

Paberisalv mahutab 100 lehte, väljastussuhtlisse mahub ainult 30. 120leheküljelise printimistöö kestel tuleb seega kaks korda salve täita ja neli korda paberit eest ära tõsta. Väljaprintidid tulevad näoga ülespidi ning selleks, et lehed õigesse järjekorda jääksid, printitakse leheküljed tagant ettepoole. Tahmakassett lubab printida kuni 2000 lk (5% katvusega), kuid tasub teada, et printeriga võidakse kaasa müüa nn stardikomplekti tahmakassett, millest jagub ainult 1000 lk jaoks.

[d] SVEN VAHAR

Samsung Laser MFP SCX-4500

HIND: 4050 KROONI

Müügil: Ordi

Eraldusvõime: printer/koopiamasin 600 dpi, skanner 600 x 2400 dpi

Koopiamasina suurendus-/vähendusulatus: 199% kuni 50%

Printimiskiirus: kuni 16 lk/min A4

Aeg esimese lehe väljatrükiti: 15 s

Paberisalved: sisse 100 lk, välja 30 lk

Toonerikassett: kuni 2000 lk

Liides: USB

Voolutarve: vaikeolekus 16 W, skannimisel kuni 23 W, printimisel hetkeliselt kuni 1300 W

Mõõtmed: 33,2 x 39,3 x 16,5 cm

Kaal: 8,6 kg

[HINNANG]

Harva, kui saab öelda, et sisu vastab vormile, et ilusa korpuse sees on ka tegelikult hea aparaat. Sedapuhku nii on.

[d] hinne:

PENTAX *K200D*:

MEIE LEIUTASIME RATTA.

Pentax K200D ühendab endas kaks maailma. Moodsa tehnoloogia, mis pakub igale pildistajale parimat digitaalset kvaliteeti. Ning vana klassika – pildiprogrammid ja navigeerimisketta, muutes pildistamise sama lihtsaks kui kompaktkameraga. Viimaks on olemas peegelkaamera, mis on sulle kompromissitult sobilik.

Pentaxilt – armastusega fotograafia vastu.

- 10,2 megapiksliline CCD sensor
- Kaamerasisene värinastabilisaator
- Lihtsad pildiprogrammid
- 4-astmeline tolmueemaldus
- Priismekindel korpus
- Dünaamilise ulatuse optimeerija
- Töötab AA patareidega

2000
krooni soodsam!
Nüüd uus hind: 7990.-

K200D

Hind: ~~9990.-~~

Suuremad edasimüüjad:

Teeme kontoriarvutist Paris Hiltoni

Nüüd mängime muutumismängu. Teate küll, telesaadetes ja naisteajakirjades võetakse aeg-ajalt ette inimene tänavalt, saadetakse ta juuksurisse, tehakse hambad korda, otsitakse paremad riided selga ja öeldakse, et ta näeb nüüd välja nagu Paris Hilton.

• Täna muutmismängu kangelane on suvaline inetupoolne kontoriarvuti, kes tahaks ka kord glamuurset elu tunda saada. Pole viga, Prestigio professionaalide tiim annab oma parima, et ka kontoriarvuti võiks välja näha seksikas ja ihaldusväärne nagu iMac – ilma kasti ja juhtmeteta, vaid lihtsalt ekraan, mille sisse on peidetud kogu arvuti.

See on julm paratamatus, aga Prestigio PO795 peab välja kannatama võrdluse iMaciga, sest enamuse jaoks on ekraani sisse peide-

tud arvuti just iMac.

Nii ta siis üritab, ja tehniliste näitajate poolest mitte halvasti. See oleks sama kui öelda, et muutmismängu kangelanna strateegilised mõõdud on samad (või isegi paremad) kui Paris Hiltonil.

Kust see lärm tuleb?

PO795 seest leiame korraliku kahetuumalise protsessori, eeskujulikud 2 GB mälu, pisut liiga väikse kõvaketta ning terve ühendusportide armee, mis kontoriarvuti jaoks ei olegi tegelikult väga vajalikud. No milleks on talle vaja korraka VGA, DVI ja veel HDMId?

Just kontoriarvutina seda toodet müüa üritataksegi. Võtab laual vähe ruumi ja näeb kena välja. Me otsustasime temaga käituda nagu ette nähtud ja panime ta oma kontoris üles. Tänapäeva kontorites on aga ju tihti nii, et kahe töötaja laudad on vastamisi ja nii jäigi endisel Leho ja praegusel Martini laual seisev PO795 oma seljaga üsna minu nina alla.

Kohe leidsime esimese suure möödalaskmise: PO795 on väga lärmakas. Arvuti tagaküljel asuvad kaks ventilaatorit, mis minu nina all töötades vägagi valju häält tegid ning tööle keskendumist segasid. Samamoodi segaks selle arvuti lärmakus kodus, kuna toas on reeglina vaiksem kui kontorielus.

Kõik ei ole võitjad

Ei saa igast inimesest muutmismänguga Paris Hiltonit ja samamoodi ei saa igast ühte kesta pandud arvutist kohe iMaci. Olgu, äkki ei peagi saama, aga sel juhul on raske näha

Prestigio Officer PO795

HIND: UMBES 13 000 KROONI

Müügil: Datagate (tellides)

Protsessor: Intel Core2Duo E4500
2,2 GHz

Mälu: 2 GB

Kõvaketas: 250 MB

Graafikakaart: Inteli integreeritud kiip

Ekraan: 19 tolli, 1280 x 1024 pikslit

Optiline seade: DVD-kirjutaja

Ühendused: võrgukaart, WiFi (b/g), 2 USB esipaneelil, 4 USB tagapaneelil, helisendid ja -väljundid, VGA, DVI, HDMI, 2 COM-porti

Mõõtmed: 43 x 41 x 25 cm

Kaal: 14 kg

Muud: komplektis juhtmeta klaviatuur ja hiir

[TESTITULEMUSED]

PCMark 05:	4045
Protsessor:	5609
Mälu:	4353
Graafikakaart:	1251
Kõvaketas:	5497
3DMark03:	2130

PO795 mõtet. Hind on 13 000 krooni, lahutame sealt 19tollise kuvari hinna 3000 krooni ning järele jääb tavaline arvuti, mis ei maksa küll mitte kuidagi 10 000 krooni, vaid umbes poole vähem.

Eksklusiivsus maksab, ütlete? Nõus. Aga 20tollise ekraaniga iMaci hind algab 15 000 kroonist. Mul ei ole küll kahtlust, kumba osta. [d] HENRIK ROONEMAA

[HINNANG]

Monitoriga ühte kesta peidetud arvuti, mis on küll korralik, aga pole ei tehniliselt ega disaini poolest nõutud hinda väärt.

[d] hinne:

Oota, kes siin kelle sülle tuleb?

HP Pavilion HDX pole arvuti, mida sa välja vihastada tahaksid. Kui juhtud olema väikest kasvu, võib see halvasti lõppeda. Isegi kui suu ei paindu esimesel kohtumisel «sülearvuti» ütlema, tuleks pingutada. Muidu võib arvuti vihastada ja näiteks sulle sülle istuda.

● HP Entertainment Seriesi märgistust kandev meelelahutuskombain kaalub üle 7 kg, sel on küljes 20,1-tolline ekraan, 4 kõlarit ja *subwoofer* ning midagi teleripuldi sarnast. Kopli trammis enesekaitsevahendina kasutamast takistab vaid korraliku käepideme puudumine.

Kodukino ja sülearvuti ristand

Üldiselt on Pavilion HDX-i koht laua peal. Aga mitte selle pärast, et sa teda seksikaks ei peaks. Klaviatuuri kohal asuv puute-tundlik riba meedianuppudega on lahe ja pärast väikest harjutamist on helitugevuse sätamine sõrmega üle korpuse libistades täiesti võimalik. Pavilion HDX, hüüdnimega Draakon, on esimene sülearvuti, millele on sisse ehitatud mobiiltelefoni suurune kaugjuhtimispult ja mille karbist leiad toaantenni. Tundub imelik? Lihtsalt sel ajal, kui ülejäänud insenerid mõtlesid, kuidas asju väiksemaks teha, ristas Pavilion HDX-i meeskond parasjagu kodukino ja sülearvuti. Ja nad said hakkama.

Ruumi on kõige jaoks

Draakoni sisse on peidetud kõik, mida selliselt masinalt oodata oskaks. Ja kuna ruumi jäi üle, siis natuke veel rohkem. Ruumikasutust dikteerib eelkõige hiiglaslik ekraan, millest ON põhjust rääkida. 20,1-tolline ekraan on ühtlaselt valgustatud ja heade värvidega WSXGA+ resolutsiooniga 1650 x 1050 pikslit. Korpust hoiab ekraani küljes massiivne jalg, mille

liigendatud konstruktsioon lubab vaatenurga väga täpselt paika seada.

On selge, et elukas, mille sees tiksub ATI Mobility Radeon HD 2600 XT videokaart ja Core 2 Duo 2 GHz T7300 protsessor pole mõeldud teksti kirjutamiseks ja netis surfamiseks. Ta nõuab väljakutseid. Ma ei peatu pikemalt sellel, kuidas ma Draakoni seljas kruusateedel kimasin või pump-püssiga kolle tükeldasin. Aga ütleme nii, et HDX saab mängimisega täpselt nii hakkama, kui tehnilised andmed mõista annavad.

Reisile kaasa ei tariks

Et põhiline üle korrata, siis me ei soovita HP Pavillion HDX-i neile, kes plaanivad arvutit ärireisile kaasa võtta. Koos teliskivimõõtu vooluadapteriga ei pruugi mõni lennufirma teid lihtsalt lennukisse lubada ja akust ei õnnestu üle 2 tunni tööaega välja pigistada isegi teksti kirjutades. Küll võib nn Draakon olla asendamatuks kaaslaseks neile, kes lihtsalt palju kolivad või mõnel muul põhjusel eraldi telekat, muusikakeskust, arvutit ja DVD-mängijat omada ei taha. HDX ühendab need eeskujulikult ja hoiab kõvasti ruumi kokku. Samas võid odava kodukinokomplekti ja keskmise sülearvuti eest kokkuvõttes vähem maksta.

Testiandmed kahjuks puuduvad, kuna meil ei õnnestunud testiprogramme tööle saada.

[d] JOHANNES TRALLA

HP Pavilion HDX

HIND: UMBS 30 000 KROONI

Müüb: küsi arvutipoodidest

Protsessor: Intel Core2 Duo T7300 2 GHz

Mälu: 2GB

Kõvaketas: 2 x 120 GB

Graafika kaart: ATI Mobility Radeon HD 2600 XT 256 MB, lisaks HDTV DVB-T ja analoogtuuner

Ekraan: 20,1 tolli Ultra Brightview LCD (1680 x 1050)

Optiline seade: DVD-kirjutaja LightScribe'i toega

Ühendused: 4 x USB, 2 kõrvaklapiväljundit, mikrofonisend, IR vastuvõtja, S-Video, TV antenni sisend, 1 x HDMI, 1 x eSATA, 1 x Firewire, võrgukaart, Express-Cardi pesa, VGA-väljund, HP Expansion Port 3, kaardilugeja (SD, MS/Pro, MMC, XD), veebikaamera, WiFi, Bluetooth

Kõlarid: 4 Altec Lansing audiokõlarit integreeritud *subwoofer*'iga.

[HINNANG]

Võimas, suur ja hea sülearvuti. Miinuspoolel aeglasel kõvakettal ja ekraan, mis ei ole Full HD.

[d] hinne:

Lebedevi imeline teos

Lõpuks on ta siis kohal: aastaid oodatud klaviatuur Optimus Maximus, mille iga klahv on tegelikult pisike ekraan. Ühtlasi on tegu ilmselt maailma ühe kalleima klaviatuuriga: stiili ja luksuse eest tuleb välja käia 20 000 krooni.

• Kui mõtlema hakata, siis 20 000 krooni eest saab väga palju väga häid asju. Ühe hea jalgratta. Ühe hea sülearvuti või väga hea lauavarvuti. Välisreisi kaugemale kui Egiptus. Pool aastat ülikoolis õppida. Paari üsna häid kõlareid.

Või ikkagi klaviatuuri? Sellise nagu venelase Art Lebedevi disainitud Optimus Maximus? Vajutad Shifti ja korruga muutuvad klaviatuuril olevad tähed suurteks. Valid Windowsis sisestuskeeleks vene keele ja harjumuspärased tähed asenduvad ka klaviatuuril slaavi tähtedega. Käivitad Photoshopi ning tähtede asemel ilmuvad klaviatuurile tööriistade ikoonid ning sul pole vaja meele pidada, millise klahviga millist tööriista valida sai.

Kordumatu nähtus

Pole mingit kahtlust, et Optimus Maximus on teerajaja, absoluutne tipp, ainulaadne, läbimurdev, eksklusiivne, haruldane, pilkupüüdev, seksikas, eriline ja üldiselt täiesti kordumatu nähtus. Sellist

Optimus jõudis turule liiga hilja, Eesti kodusistustus kiratseb parajasti

on alati väga raske hinnata, sest tegelikult pole ju vahet, mis me talle hindeks paneme. Ühed vihkavad, teised armastavad ja valdav enamus ei osta mitte kunagi. Vähemalt mitte 20 000 krooni eest.

Kui mitte muud, siis tehnilist poolt saame küll vaadata. Iga klahvi all on 10,1 x 10,1 mm suurusega 65 536 värvitooniga

ja 48 x 48-pikslise resolutsiooniga OLED-ekraan. Selliseid klahve on kokku 113 ehk kõik harjumuspärased klahvid pluss veel 10 klaviatuuri vasakus servas asuvat programmeeritavat klahvi.

Kõigile klahvidele saab kuvada suvalisi pilte või isegi videot. Nii näiteks on juba kirjutatud hulk väikseid lisaprogramme, mis teevad klahvidest targad klahvid, panevad näitama su arvuti jõudlust või kontrollima e-posti. Neid vidinaid võid ise juurde kirjutada või internetist alla laadida ja mõnele klahvile külge pookida.

Tee ise klaviatuur

Tegelikult on kõik Maximuse klahvid programmeeritavad ja kujundatavad. Klaviatuuriga saab kaasa *editor*-programmi, milles saab väga detailselt määrata, milline klahv mida teeb ning millistel tingimustel milliseid kujundusi klahvidel näidatakse. Nii saad määrata, et kui käivitad brauseri, muutub klahvistik ühesuguseks, kui aga mõne mängu, siis hoopis teistsuguseks. Mitmetele mängudele on fännid juba kujundusi teinud, näiteks «Assassin's Creedile». Kujundusi hoitakse SD-mälukaardil, mille pesa asub samuti klaviatuuril. Selle tagaküljelt leiab aga 2 USB-pesa ning Kensingtoni lukupesa. Ikkagi 20 000 krooni...

Ekraanide elueaks ütleb firma 20 000 tundi, aga aega kulub selleni jõudmiseks kaua, sest tarkvaraliselt on võimalik määrata, kui kiiresti klaviatuur unerežiimi läheb ehk pildi klahvidelt ära kustutab. Selleks ajaks võid määrata või minuti, sest niipea, kui mõnda klahvi puudutad, süttivad kõik kohe uuesti, ooteaega ei ole.

[d] HENRIK ROONEMAA

Vasakus servas on lisanupud, mille võib panna kas või videopilti näitama.

Optimus Maximus

HIND UMBES 20 000 KROONI

Müüb: nodi.ee

Klahvid: 113 tükki, nende hulgas 10 otseteeklahvi

Ekraanid: 10,1 x 10,1 mm, 48 x 48 pikslit, 10 fps

Ühendus: USB 2.0, nõuab ka elektripistikut

Mõõtmed: 53,7 x 17,3 x 3,8 cm

Operatsioonisüsteem: nõuab Windowsi või Mac OS X

[HINNANG]

Maailma kõige erilisem klaviatuur, mille eest küsitakse ka erilist hinda. See pole igapäevane mõeldud.

[d] hinne:

Kohtumine tulnukaga

Mäletate esimese arvuti ostu palju aastaid tagasi? Oli ju sündmus kogu perele. Südamed ärevusest põksumas pakiti lahti suuri ja raskeid, aga vaid 14tollise diagonaaliga kumeraid kineskoopkuvareid, kiledest tulid välja kõlarid, klaviatuur, hiir...

• Vanast ajast mäletame, et isegi ilmetu tehnikavidina omandamisel oleksid sel hetkel nagu tornikellad pidulikult kõlanud. Tänapäevaks pole uue vidina saamisen midagi õnnist. Erilisi väljaandeid on meil varemgi testis käinud, näiteks sülearvutitest nahkkattes Lenovo Thinkpad Reserve Edition ja kena mustriga HP Pavilion, kuid täna on selleks ... arvutihiiir.

BoomSlang Collectors Edition 2007, Razeri kõige esimese hiire uuendatud versioon, on austavalt pakitud. Graveeritud logoga metallsulgur hoiab kinni uhke musta karbi äärt, mille alt leiab hiire järjekorranumbriga plastkaardi. Pappkarbis on omakorda ümar logoga plektünn, mille pehmes pesas istub hiir ise.

Harjutamisest pole kasu

Avamiselamus läbi, läheb kasutamiseks. Algu on raske. Suur ebamugavustunne tipneb isegi pisikesel randmevaluga. BS CE 2007 pole kindlasti igale maitsele. Mõne päevaga õnnestub harjuda, kuid mugavaks hiir ei muutu. Hiire kättesobivus on alati individuaalne, kuid üldiselt on BoomSlang ebamugav.

Põhinupud on Razerlikult pehmed ja väga suured. Rullik on hästi haakuv, kuid kadunud on konkreetus. Mõlemal küljel on ka üks lisanupp, täpselt selles kohas, kus hiir laiemaks hakkab minema. Pöidlanupule pääseb ligi lihtsalt, ka on parema parda nupp väikse sõrmega hõlpsa-

1600 krooni eest saab hiire, mis on eriline, aga käes ebamugav

malt (kuigi mitte mugavalt) vajutatav kui mitmel teisel Razeril. Probleemiks on, et pöidlanupule saab ligi liiga lihtsalt ja kogemata vajutamist tuleb ette sageli.

Väljumine riivab samuti silma, põhinupudest alates laienev esiots jätab võõrastava mulje. Hiire selga katab kummalise värviga plast, nupud on kummise matt-pinnaga. Rulliku ja põhja all säravad rohelised tulukesed, mis süvendavad veelgi n-ö tulnukaga kohtumise tunnet. Kindlasti pole sihilik, et pimedas kumab valgust pealiskatte ääre vahelt.

Ei istu kätte

Valgustuse väljalülitamine käib tarkvara abil. Programmis saab muuta ka viit profiili, DPI seadet, arvuti ja USB suhtliskiirust, määrata igale nupule ülesande, milleks võib olla ka kaheksa vajutusega makro, ja muid seadeid.

Täpsuse ja kiiruse eest vastutab Avago 3688, optiline 3G infrapunasilm. Kuna see on sama, mis Razeri DeathAdderil, pole just üllatav, et etteheiteid teha ei saa. Ent kui DeathAdder on väga mugav

Razer BoomSlang
Collectors Edition 2007

HIND: 1590 KROONI

Müügil: Photopoint

Silm: 3G optiline infrapuna

Eraldusvõime (vaikimisi astmed):

400/800/1800 dpi

Andmeedastussagedus:

125/500/1000 Hz

Pilditöötluskiirus: 5,8 megapiksli sek.

Kaadrite lugemine: 6400 fps

Suurim kiirendus: 15g

Suurim kiirus: 1,5-3 meetrit sekundis

Nuppe: 5

Mõõtmed: 139 x 82 x 35 mm

Kaal: 150 grammi

Ühendus: 16 bit läbilaskevõimega 2 m kaabel, kullatud USB

Muu: 32 kb mälu seadete hoidmiseks

hiir, siis BoomSlangi kättesobivuse tõttu on mängudes raske olla sama edukas. Vähemalt kuju on ka vasaku käega hiirt liigutavatele kasutajatele vastuvõetav ja padjad väga libedad (kaasas on ka tagavara).

2007 ei kõla just eriti uuena, kuid olgem õnnelikud, et BoomSlang üldse siia jõudis, sest tehti vaid 10 000 eksemplari. Kahjuks saab peaaegu 1600kroonise hinda eest koju hiire, mis on eriline, aga mitte hiire, mida alati mõnus kasutada. Pole kahtlust, et oma maine ja haibi tõttu kaovad ka viimased allesjäänud hiired müügil kähku, kuid kaine peaga mänguril pole vaimustuseks põhjust. BoomSlangi tehnika on hea, kuid ülejäänud kiidulaulu puhul tuleks välja lugeda, ega ood ei peida endas pealesunnituid kulutuse õigustust. Loodetavasti tuleb veidi aega tagasi välja kuulutatud Razer Salmosa parem.

[d] LEHO LAHTVEE

[HINNANG]

BoomSlang 2007 CE erilisus ei kaalu meie jaoks üles hiire kummalist kuju, kõrget hinda ja puudujääke mugavuses.

[d] hinne:

Prillipapa klapid

Kõrvaklapitootjad diskrimineerivad tihti prillikandjaid, tehes klappe, mis istuvad nii kõvasti ümber pea, et painutavad prillisangad kõveraks. Mis muusika kuulamisest või sõbraga lobisemisest me räägime, kui pea on kui kruustangide vahel?

- Logitech ClearChat Pro USB kõrvaklapid tunduvad tänu keskpärasele plastvõrtele veidi jäigad, kuid tegelikult istuvad kõrvadel hästi ega kipu ära libisema. Esimene asi, mida ma neid kõrvaklappide pähe pannes tundsin, oli see, et «ohoo, need ei pigistagi mu prille!». See, mu sõbrad, on tõsine pluss,

sest tavaliselt kipuvad head klapid liiga kõvasti prillisangadele suruma ja viletsad jällegi lotendavad nagu jumal juhatab. Mugav on, et helitugevuse reguleerimise ja mikrofoni vaigistamise nupud on otse kõrvaklappide, mitte juhtme küljes tolgendava karbikese küljes.

Klapid on mõeldud peamiselt skaibis või messenger'is lobisemiseks ja seda saab nendega suurepäraselt teha. Mikrofon ei vaju ära ning reklaamitud müravähendus tõesti töötab.

Mu ema, kellega üle interneti rääkides klappe testisin, küsis mitut puhku murelikult, et kas ma ikka olen veel liinil, sest mitte midagi pole kuulda. Võrdluseks niipalju, et sajakrooniste säästuklappidega, mida ma vahel rääkimiseks kasutan, kostab vestluskaaslaseni kenasti ka kõvem liiklusrüü.

Muusika kuulamiseks on need klapid suhteliselt keskmised. Heli-

Logitech ClearChat Pro USB

HIND: 699 KROONI

Müügil: Plussmiinus Elektroonika

Ühendus: USB

Kaabel: 2,4 m

Sagedusvahemik: 20 Hz - 20 kHz (kõrvaklapid), 100 Hz - 10 kHz (mikrofon)

[d] hinne:

kvaliteet on pigem hea kui vilets, aga eriliselt vaimustavaks ei saa seda nimetada. Audiofiilile jääb sellest väheks, aga lihtsurelikule peaks sellest küll ja küll olema. Ainult et hind võiks tsipakene madalam olla.

[d] SVEN VAHAR

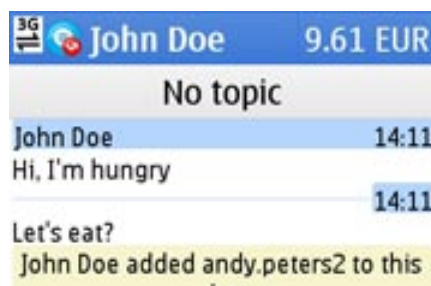
Tasuta lõunaid pole olemas

Aprilli lõpust alates on võimalik laadida Skype ka mobiiltelefoni ning sealt seda pruukida. Seda oleme me kõik oodanud, eks, tasuta kõnesid mobiili abil Skype'i kontaktidele? Tutkit, sõbrad, tasuta lõunaid pole olemas.

- Skype'i mobiilirakenduse allalaadimine ja paigaldamine on lihtne nagu iga teise Java-rakendusega, vaja on sisestada oma Skype'i konto nimi, parool ja oma telefoninumber. Kasutamise eelduseks on mobiiltelefonis juba õigesti seadistatud internetiühendus. Mobiili-Skype näeb välja nagu töölaarakenduse miniversioon, valikumenüüd on lihtsad ja kasutama õppimiseks ei kulu minutitki.

Jutustamine toimub nagu taolistes rakendustes ikka, kasutades selleks mobiiltelefoni enda tekstiredaktorit, mis annab T9 tekstisisestust võimaldavate telefonide omanikele kõva eelise. Uutest sõnumitest annab märku helisignaali ning parajasti pooleliolevad vestlused kogunevad kenasti ekraanile ritta, kust neid on mugav aktiveerida. Mitte midagi keerulist.

Paraku ei kehti mobiiliversiooni puhul Skype'i ammune lubadus, et kõned Skype'ilt Skype'ile jäävad alatiseks tasuta.

Kui vestluse jaoks ja kontaktide andmete laadimiseks kasutatakse andmesidet, siis kõne edastatakse endiselt üle GSM-ühenduse, mis tähendab seda, et helistamise jaoks tuleb maksta nii Skype'ile väljahelistamise eest (SkypeOut'i krediit) kui ka mobiiloperaatorile kõnetasu ning andmeside eest. Arvestades kõne suunamist üle tavapärase mobiilivõrgu, on hämmastav, et kõne kestel aeg-ajalt ühendus

Skype mobiiltelefonidele

Saadaval: www.skype.com/download/skype/mobile

Nõuded telefonile: toetatud mudel, seadistatud internetiühendus

[d] hinne:

mõneks sekundiks kaob. Mitte sageli, aga siiski. Kuid vahet pole, sest välismaalt Skype'iga helistades lisanduvad rändlused nullivad igasuguse mõtte kasutada Skype'i mobiiliversiooni.

Ma saan aru, et Skype ei oska või ei suuda üle 3G võrgu kõnet korralikult ja ökonoomselt edastada, aga seni, kuni see võimalik pole, ei leia mina Skype'ile enda telefonis rakendust.

[d] SVEN VAHAR

Suvel tööd ei tee

Kõige parema mängimise arvuti saab ikka siis, kui see ise hoolega valitud juppidest kokku panna. Oskuste või viitsimise puudumisel saab aga osta poest valmiskomplekti, millega sõbra ees häbisse jääma ei peaks.

• Erinevalt nt HP või MLI äkilise moega mänguarvutitest näeb Scaleo L välja täiesti tavalise keskmise arvuti moodi. Päril keskmise kastiga tegemist siiski pole. Arvutis on Core2Quad protsessor, mis on saanud mänguarvutite juures juba vaat et standardiks. Graafikakaart on korralikust keskklassist NVIDIA 8800GT, mis on praegu ka vaat et kõige parema hinna-jõudluse suhtega. See pole ei kõige uuem ega ka eriti vana, vaid just selline kaart, mida amatöörmängur võiks enda arvutisse soetada tahta. Elukutseliste mängurite jaoks jääks sellest aga kindlasti väheks. Samas, kui uuemates mängudes just kõiki detaile suurel kuvaril põhja ei

taha keerata, siis on tegemist vägagi pädeva kaardiga. See uuema põlvkonna kaart on valmistatud 0,065mikromeetrise tehnoloogia baasil, mis tähendab, et hoolimata võimsusest on kaart vägagi sale, võtab vähem ruumi ning kuumeneb vähem.

Kõvaketas on aeglane

Väga mõnus on, et korpuses avaneb kõvakettasahtel küljele. Kõvakettaid saab sahtlisse asetada, kartmata, et paigaldamisel mõni kaabel või kaardiots ette jääb. 500 GB kõvakettast on hakatuseks enamikule kasutajaile küll, kuid arvestades, et tegu on mänguarvutiga, võiks puht subjektiivselt võttes ketas olla raasukese kiirem. Mängude algne laadimisaeg ja tasemete laadimisaeg on muu jõudlusega võrreldes eba-proportsionaalselt pikk. See on veider, sest arvutis olev WD Caviar SE16 ei ole paberite järgi teips mitte unine kõvaketas. Võib-olla on probleem Windows Vistas, mis lihtsalt nii palju oma kätt vahele ajab, et ketast ei õnnestu viimast välja pigistada?

King pigistab

Kellele selline arvuti sobiks? Aktiivsele mängurile, kes tahab igal nädalal järjekordset kõige uuemat mängu proovida, kindlasti mitte. MicroATX emaplaadil olev vaid üks PCI-E pesa ei anna võimalust tulevikus SLId kasutada ning vaid kaks mälupesta, mis ka mõlemad täis, piiravad kombineerimisvõimalusi, millest tavakasutaja puudust ei tunne, ent mida edasijõudnud kasutajatel on kindlasti vaja.

Fujitsu Siemens SCALEO Pi2666 Gamer PC

HIND: 13 990 KROONI

Müügil:	küsi arvutipoodidest
Protsessor:	Core2Quad Q6600
Graafikakaart:	NVIDIA 8800GT 512 MB
Mälu:	3 GB
Kõvaketas:	500 GB SATA
Optiline seade:	DVD RW DL
Tarkvara:	MS Windows Vista Premium
Liidesed:	VGA, 2 x DVI, jadaport, paralleelport, 5 x USB, 2 x FireWire, LAN, PS2, 5.1 audioväljund, mikrofon- ja kõrvaklapi pesad esipaneelil
Muu:	klaviatuur, hiir, mälukaardilugeja

Arvutiga kaasas olev klaviatuur pole samuti teab mis ergonomika tippsaavutus. Tippida sellel saab, ent mänguri jaoks tarvilikke lisanuppe pole ning näiteks minu jaoks on kaldenurk pisut liiga madal, klaviatuur istub liiga lamedalt laual. Ka hiiriga pole mänguril midagi teha – see on nii väike, et seda peab külgedelt sõrmedega toetama, mis tähendab, et pärast neljatunnist aktiivset tulistamist on käsi krampis. Ka on hiirel vaid kaks klahvi, lisanupud puuduvad. Mänguril pole sellega küll midagi teha.

[d] SVEN VAHAR

[TESTITULEMUSED]

Windows Experience Index:	5,4
3Dmark 03:	34742
3Dmark 06:	11051
PCMark 05:	7329
Protsessor:	7618
Mälu:	4839
Graafika:	12796
Kõvaketas:	2570

[HINNANG]

Päril kobe arvuti, kuid mitte tippklass. Kui ise ei oska mänguarvutit juppidest kokku panna, osta näiteks see.

[d] hinne:

Millist fotoaparaati valida?

Kaks asja on juunis kindlad – jaanipäev ja [digi] kompaktkamerate test. Jaanipäeva peate veel ootama, ent kompaktkamerate 18 erinevat mudelit on teie ees koos kommentaaride ning hinnetega.

• Kas kallim on parem? Testi põhjal võiks öelda, et vastus on enamasti jah. Mida paremat siis kallima kaamera ostja saab? Üldjuhul parema viimistlus kvaliteedi. Kindlasti peavad kallima kaamera puhul paremini vastu liikuvad osad – kõikvõimalikud liugklapid ning luugikesed, mille alla on peidetud mälukaardid, akud ja väljundite pesad. Samuti on kallima kaamera puhul lootust, et statiivikeere pole plastist, vaid metallist.

Mõned tootjad on ilmselgelt panustanud disainile. Kui näiteks Canoni A-seeria või IXUSed on juba mitu põlve väliselt enam-vähem sarnased, siis Sony ja Pentax püüavad leida uusi disainilahendusi. Tulemuseks on tihtipeale see, et kaamerat pole enam nii mugav kasutada – mitmel puhul häiris liiga väike suuminupp. Sony T2 ja kõige enam disainitud Canoni (IXUS 970 IS) mõnda nuppu on nappu ebamugav vajutada. Kuigi tihtipeale tõstab silmatorkav välimus hinda, ei pruugi see siiski tähendada, et fotokas muutub veelgi mugavamaks. Uskuge, te ei tunne oma valitud ildusest eriti rõõmu, kui ta pole oma põhifunktsiooni täites käepärane!

Kui võrrelda praeguseid kaameraid paari aasta taguses supertestis osalutega ning neid omakorda veelgi vanemate kaameratega, võib märgata, et tehnoloogilises arengus pole sammud enam nii pikad. Näiteks pildiaundurid – paari aasta

taguse testi 5–8 megapiksli oli tubli edasiminekuks, võrreldes varasema 2–3 megapiksli. Nüüdne 7–12 megapiksli sama järsku hüpet välja ei anna. Kaamerad on kiiremad – eriti meeldivalt on lühenenud aeg, mis kulub sisselülitamisest esimese pildini. Ent tihtipeale töödeldakse ka palju suuremaid andmemahte. Kui kahe aasta eest olid kaamerate JPG-failid valdavalt 1,5–2 MB, siis nüüd juba 3–5 MB, mistõttu

Eriti meeldivalt on lühenenud aeg, mis kulub sisselülitamisest esimese pildini

töötab mõnigi kaamera lausa ebameeldivalt aeglaselt, näiteks selles testis osalenud Olympused ja Fuji.

Ekraanid on võrreldes aasta-kahe taguse ajaga täpselt sama suured, 2,5–3tollised, ent puuteekraan on teinud läbimurde. Seda kohtame nüüd juba mitmel kaameralt – mullu oli selliseid testis vaid üks.

Ka näotuvastus on kujunemas standardiks ning sellele on lisandunud nii-öelda naeratus detektor – kaamera pildistab automaatselt, kui pilti püütud inimene suunurgad ülespoole veab.

Õnneks hakkavad kaduma kaamera-sisesed pilditöötlusvõimalused, mida keegi ei kasuta. Kui punasilmsuse korrigeerimist veel leiab, siis veidraid tee-mind-ilusaks funktsioone enam ei pakuta.

ISO tundlikkuse maksimumid on kiiresti kasvanud, ent ülemise otsaga pole endiselt suurt peale hakata.

Kui mälukaartide juures on peaaegu valdav SD, siis ühenduskaablite standardeid on endiselt nagu kirjusid koeri. Ka akud on sageli isegi ühe firma sarnastel kaameratel erinevad.

Menüüdega on ikka nii, et ühel on üks, teisel teine asi mugavam. Canoni erinevate kaamerate nuppude asetus võib küll erinev olla, aga menüüdes navigeerimine on kõigil sarnane ja võib öelda – parim. Meeldivalt võivad üllatada puuteekraanid, kuid nõnda tuleb kasutajal kindlasti pisut harjuda.

Jätkuvalt on eesti keele tugi üksnes Olympustel. [digi] toimetuse ei muutunud selles küsimuses leebemaks, pigem vastupididi. Kui mobiiltootjad suudavad telefonide menüüsid tõlkida, võiks sellega hakkama saada ka kaamerate valmistajad. Seni aga loeme emakeelsete menüüde puudumise rangelt miinuseks.

Kui vaadata pildikvaliteeti automaatrežiimil ja normaalses valguses ning paigalseisva objektiga, on tase üllatavalt ühtlane.

[d] KRISTJAN KALJUND, NEEME KORV

Canon Digital IXUS 90 IS

• Kandiline disain on tagasihoidlik ja silmatorkamatu, paljude jaoks ehk isegi pisut liiga vanamoodne. Rullik on mugavam kui 970-l, ent arenguruumi siiski veel on.

Mõõtmeid arvestades tundub kaamera käes ootamatult raske. Painduvast kereplekist nupud tagaküljel on huvitav lahendus, iseasi, kui mugavad need kaamera pikemal kasutamisel on.

Suum on küllalt järsk, teatud situatsioonides oleks sujuvam liikumine abiks. 10 megapiksli võimaldab siiski kadreeringut ka hiljem muuta.

Ekraan on suur ja kvaliteetne, reageerides kaamera liikumisele kiirelt.

Canon jätab välja lülitades meelde ka viitvõtte seaded, enamikul kaameratel peab selle

Teravustamisel kuvatakse ekraani keskele kaadri keskosa suurendus. Selline funktsioon võiks isegi peegelkaameratel olla

iga võtte jaoks eraldi määrama.

Teravustamisel kuvatakse ekraani keskele kaadri keskosa suurendus, mis aitab fookuseeringut hinnata. Selline funktsioon võiks isegi peegelkaamerate valikus olla.

Nii suum kui ka teravustamine toimivad kiirelt ning piisavalt vaikselt. Pildikvaliteet on laitmatu.

Mitte küll väga pika edumaaga, aga siiski kindel võitja.

[HINNANG]

Väike, kiire ja lihtne kaamera ei hülga küll millegi erilisega, ent on igas valdkonnas tublisti üle keskmise.

[d] hinne:

Leica C-LUX 2

• Leica on stiilse välimusega ning eristub selgelt teistest kaameratest, meenutades omaaegset FEDi. Retro logo ning rahulik esikülj jäätavad väga soliidse mulje ning viitavad kaamera kõrgele hinnale. Tagumine külj on küll samuti vaoshoitud, ent siiski märksa vähem isikupärane kui sihverplaat.

LCD on mõnusate soojade värvidega, ent väljasuunituna jätab reageerimiskiirus soovida. Ekraani saab lülitada režiimi High Angle, mis muudab selle jälgitavaks alt üles vaadates - väga mugav näiteks siis, kui kaamera on kõrgele pea kohale tõstetud. Lihtne funktsioon, aga ühegi teise kaamera juures pole seda kohanud.

Leica menüüsüsteemi kujundus on identne Panasonic Lumix DMZ-FZ18-ga, aga kuna Panasonicud kasutavad Leica objekteive, siis pole siin midagi imestada.

Ekraani saab lülitada režiimi High Angle, mis muudab selle jälgitavaks alt üles vaadates

Eelseadistatud pildistamisrežiimide valik katab enamiku elus ette tulevatest situatsioonidest. Ilutulestiku, portreede, spordivõtete ja muu ootuspärase kõrval leiab sealt seadistused ka näiteks imikute, koduloomade, aerofotode, pidude, lume, ranna ja palju muu pildistamiseks.

Kaamera hinda arvestades võiks pildikvaliteedi üle siiski nuriseda, müra on pisut liiga palju.

[HINNANG]

Sellise välimusega kaamera kasutajale on tähelepanu garanteeritud, sest tal peab olema nii raha kui ka stiilitunnet.

[d] hinne:

Sony Cyber-Shot DSC-H10

• Kui kaamera käivitada suletud objektiivkattega, siis pildistamiseks ei piisa katte eemaldamisest, tuleb kaamera uuesti välja ja sisse tagasi lülitada.

10kordne optiline suum on võimas ning kaamera piisavalt kiire, et ka teleotsas liigub pilt ekraanil sujuvalt ning kiirelt kaameraga kaasa.

Tavarežiimides on kaamerale tõesed teravustamisprobleemid lühikesel vahemaal, suutmata teravustada isegi 40 cm pealt, kui makrovõtet eraldi sisse ei lülitata.

Pildistamisrežiimide valik on kesine, vastavas menüüs pakutakse vaid hämaras, rannas, lumega ning ilutulestiku pildistamist. Välisel valikukettal lisanduvad neile sport, maastik ja paar portreed.

Sony spetsiifilise kaabli kaudu käib piltide arvutisse kopeerimine väga kiirelt, momentaalne on ka piltide kustutamine

Pildikvaliteet on hämmastavalt hea, korralikus valguses tehtud pildid suudavad edukalt konkureerida odavama peegelkaamerakomplektiga.

Pisut kõrgema ISO väärtuse korral kukub aga kvaliteet siiski kolinal.

Sony spetsiifilise otsaga kaabli kaudu käib piltide arvutisse kopeerimine väga kiirelt, peaaegu momentaalne on ka piltide kaamerast kustutamine.

[HINNANG]

Hea pildikvaliteedi ning suure suumi tõttu sobib ideaalselt ilusa ilmaga õues pildistamiseks.

[d] hinne:

Canon Powershot A650 IS

• Kaamera istub hästi käes ja lihtsamaid toiminguid saab teha ka ühe käega. Segadust tekitab, et osad pildistamisrežiimid tuleb valida kaamera peal oleva valikuketta abil, osad aga tagaküljel asuvate nuppude kaudu.

Kaamera suurust ja raskust arvestades võiks see olla kantav ka kaelapaelaga, korpusel on aga aas vaid peene randmepaela jaoks.

Kuna ekraani saab keerata näoga kaamera poole, võib aparraadi kotti panna ka ilma vutlarita, kartmata, et ekraan kriibitud saab. Ekraan ise on väga kvaliteetne, kuigi oma 173 000 piksliga pisut teraline. Ka optiline pil-

12 megapikslit ja kuuekordne optiline suum kõlavad uhkelt ning pildikvaliteet on neile vastav. Makrovõtetel on näha ka rahapaberi trüki-värvi tekstuur

diotsija on täiesti kasutatav, ehkki laias otsas on sellest näha ka objektiivi serv.

12 megapikslit ja kuuekordne optiline suum kõlavad uhkelt ning pildikvaliteet on neile vastav. Makrovõtetel on näha ka rahapaberi trüki-värvi tekstuur. Suure ISO juures on müra teistega võrreldes vähem.

Keda suurus ja raskus ei häiri, võiks Powershoti seeria kaamerat tavalisele seebikarbile eelistada küll.

[HINNANG]

Suur ja võimekas fotokas, mis teeb paremaid pilte kui enamik seebikaid, ent on odavam ja lihtsam kui peegelkaamera.

[d] hinne:

Canon Digital IXUS 970 IS

● Kaamera On/Off-nupp asub harjumatus kohas ja seda on veidi ebamugav kasutada, nõudes pisut liiga palju jõudu. Tagaküljel asuv rullik seevastu on lõtv ja käitub ebaühtlaselt, mõnikord veereb tühjalt, mõnikord kerib aga soovitud valikust mööda.

Canon'i menüüd on lihtsad ning loogilised, soovitud valiku peaks igaüks vaevalt üles leidma.

Valju häälega suumi- ja teravustamismoodor võivad nõrgema unega inimese äratada.

Ekraan on usumatult kiire, kaamera liigutamine kajastub momentaalselt ja sujuvalt ka täiesti väljasuunitult. Pisut häirib ekraani värelus.

Optiline pilditsija katab küll tänamatult väikese osa pildiväljast, ent vähemalt ei mounuta see kujutist.

Päästik reageerib puudutustele vahel liigagi

Kui ISO väärtusi mõistlikus vahemikus hoida, on pildikvaliteet Canonile kohane, st väga hea

kergelt, näiteks menüüst väljumiseks tehtud poolik vajutus toob sageli kaasa soovimatu pildi.

Ning midagi pole parata – optiline stabilisaator on ikka optiline stabilisaator ja neid oskab Canon hästi teha.

Kui ISO väärtusi mõistlikus vahemikus hoida, on pildikvaliteet Canonile kohane, st väga hea. Kaamera hind tundub siiski pisut liiga kõrge.

[digi]
HEA OST

[HINNANG]

Kui selline disain sulle meeldib, võid julgelt osta, sest kvaliteet on korralik. Hind kahjuks samuti.

[d] hinne:

Panasonic Lumix DMC-FZ18

● 18kordne optiline suum on nagu Duracelli jänku, mis jätkab liikumist ka veel siis, kui kõigil teistel võhm väljas, ja liigub pealegi üllatavalt vaikselt.

Oma suuruse kohta on kaamera mõnusalt kerge, osalt kindlasti seetõttu, et AA-tüüpi patareide asemel on kasutusel patareidest mõnevõrra kergem aku. Kergemaks teeb kaamera ka plastist korpus, mis jätab siiski üsna odava mulje.

Pildistamisrežiime leiab aparaadist palju, omapärase lahendusena pakuvad mõned neist veel alammenüüsid. Nii näiteks saab maastikuvõtete puhul valida, kas pildistatakse loodust või arhitektuuri, spordisektsioonis saab määrata, kas tegu on tubase või õuealaga jne.

Manuaalrežiimides on seadistusvõimalusi rikkalikult, seda nii pildistamisvalikute kui kaamera käitumise osas. Kolm lemmikseadet saab ka salvestada.

Sobib pigem ettevalmistuseks peegelkaamerale üleminekul

Pildikvaliteet on väga korralik, säilides peaaegu talutavana ka ISO 1600 juures. Ilusate värvidega ekraan reageerib kaamera liikumisele adekvaatselt ka suumi pikemas otsas.

Tavalise kummiluugi asemel on kaablikontakte katmas plastkaas.

Hea valik, kuigi testi suurima kaamerana sobib pigem ettevalmistuseks peegelkaamerale üleminekul kui pidevaks kaasaskandmiseks.

[digi]
HEA OST

[HINNANG]

Nii pika toruga kompaktkamerat pole su tuttavatest kellelgi, selles võid kindel olla. Pilti teeb see kaamera samuti hästi.

[d] hinne:

Sony Cyber-shot T2

● Omapärase välimusega kaamera, mille avamiseks kulub üksjagu aega.

Suum liigub väikestele ja ebamugavatele klahvidele vaatamata hääletult ja täpselt – just selline peakski üks kompaktkaamera suum olema.

Kaamera silmapaistvaim omadus on kahtlemata sisseehitatud 4 GB mälu, mis lubab enamikul ostjaist hakkama saada mälukaarti muretsemata (kuigi ka kaardipesa on täiesti olemas).

Teisena väärrib esiletõstmist puuetundlik ekraan, mis on kahtlemata tulevikumeelne nähtus, ent mida on kohati veel kohmakas kasutada. Näiteks peab mõned valikud ikkagi ekraani teise serva tekkiva OK-märgiga kinnitama.

Kaamera silmapaistvaim omadus on sisseehitatud 4 GB mälu, mis lubab hakkama saada mälu-kaarti muretsemata

Sarnaselt Pentaxile on ka Sony kaameral naeratuse tuvastamise režiim, ent siin töötab see veidi teisiti. Päästikut tuleb all hoida ja klõps tehakse alles siis, kui pildistatav naeratab. Sestap ei saa naeratust viivõtte käivitajana kasutada.

Kuigi 2,7tolline, mõjub ekraan puuetundlikuna siiski väiksena. Üldmõõtmelt ning välimuselt sobib T2 aga hästi daami käekotti puudri toosi kõrvale.

[HINNANG]

Preilnatele meelepärane pildikarp, mis näeb hea välja, on puuetundlik ning teeb veel pealegi korralikke pilte.

[d] hinne:

Sony Cyber-shot T300

● Stiilse välimusega kaameral on ainult kolm nuppu: sisselülitamiseks, pildistamiseks ning piltide vaatamiseks. Kõigi ülejäänud käskluste ja määrangute jaoks on puuetundlik ekraan. Esimese nupu otstarve jääb mõnevõrra arusaamatuks, kuna kaamera käivitub ka objektiiviklapi avamise peale ning selleta nagunii pilti teha ei saa.

Suuminupp asub väga veidralt kaamera paremas nurgas, aga selle kasutamisega harjub kiirelt.

Hiiglasliku 3,5tollise ekraani kvaliteet valmistas pettumuse: pilt väreleb, mõjub määratud ega jõua kaamera liikumisele päris hästi järele.

Seegi kaamera tuvastab naeratuse, ent kõrgem hind toob kaasa boonuse n-ö lapseluku näol, sest saab määrata, kas prioriteetne on lapse või täiskasvanu naeratus. Nii ei saa alatasa irvitav jõmpsikas pilti omatahtsi tuksi keerata.

Suuminupp asub väga veidralt kaamera paremas nurgas

Piltide kustutamine on lahendatud kavalalt. Thumbnail-vaates saab soovitud pildid sõrme puudutusega märkida ning siis korraga kustutada. Kõikide mälus olevate piltide korraga kustutamist kaamera siiski ei võimalda, kustutada saab kaustade kaupa ning kaustu moodustatakse kuupäeva järgi.

Nädalasel reisil tehtud piltide kustutamiseks tuleb niisiis protseduur seitse korda läbi teha.

[HINNANG]

Edeva mobiili kõrvale sobib kaamera hästi, puuetundlik ekraan on tulevikulahendus, mida saad kasutada juba täna.

[d] hinne:

Canon Powershot A590 IS

● Plastist korpus tekitab kohati tunde, nagu hoiaks ki käes seebikarpi, ent kaamera kaalule mõjub see muidugi hästi. Powershotid kasutavad tavalisi AA-möödus patareisid (A650 sisse mahub neid neli, A590 piirdub kahega), nii et reisides ei jää hätta ka siis, kui akulaadija maha unustasid.

Pildistamisrežiimide valikuketas liigub mõnusa klõpsuga ja vastupidiselt IXUSTe rullikule on ehk isegi pisut liiga jäik. Suum on aeglane ja müra rikas.

Ekraan on küll kvaliteetne, ent 115 000 pikslit on tänapäeval ilmselgelt liiga vähe, «treppis» jooned torkavad natuke liiga hästi silma.

Suurema venna maksumusest kaks korda väiksem hind kajastub loomulikult ka kvaliteedis, aga kindlasti mitte kahekordselt

Menüüst saab muide muuta ka välgu tugevust – seda võimalust enamik digikompekte ei paku.

Suurema venna maksumusest kaks korda väiksem hind kajastub loomulikult ka kvaliteedis, aga kindlasti mitte kahekordselt. Kuigi A590-s on midagi mängukaameralikku ja habrast, ei mahu see hästi taskusse, samas pole kaamera ka piisavalt stiilne, et teda õhtu otsa käes kanda.

[HINNANG]

Kaamera neile, kes tahavad kindlasti Canonit, aga raha eriti ei ole. Omadustelt ja välimuselt ka uuea paar aastat vana.

[d] hinne:

Panasonic Lumix DMC-TZ5

● Seda kaamerat on tõeliselt mugav hoida ka ühe käega, kuid miinusteks on kaamera raskus ja suurus, mis särgitasku korralikult välja venitavad.

Huvitav lahendus on tilluke E.Zoomi nupp päris suumi kõrval – üksainus vajutus sellele suumib kaamera kogu optilise suumi maksimumini.

Teine vajutus laseb käiku ka digitaalse suumi ja kolmas taastab algse lainurga. Suumi kasutades on teravustamine aeglane. Suum see-eest on kümnekordne, mis võib mõne ebamugavuse üles kaaluda.

Kui kaamerasse panna mälukaart, ei suuda aparaat enam kuvada sisemällu talletatud pilte.

Kummaline funktsioon on Multi aspect,

Beebirežiimis saab määrata lapse sünnikuupäeva, nii et kaamera peab ise arvestust, kui vana põngerjas igal pildil on

mis salvestab ühe kaadri kolm korda erinevate kadreeringutega – asi, mida võiks vabalt teha arvutis.

Beebirežiimis saab määrata lapse sünnikuupäeva, nii et kaamera peab ise arvestust, kui vana põngerjas igal konkreetsel pildil on – kes tänapäeval ikka ise arvutada viitsib või oskab. (Kaamera laseb sisestada ka tuleviku kuupäeva, nii et meie proovipildidel on näha miinus 11 kuu vanune laps.)

[HINNANG]

See võiks olla sobiv kaamera, mida lapse saamise puhul osta, kui ta vaid pisut väiksem ja kergem oleks.

[d] hinne:

Panasonic Lumix DMC-FX500

● Ilus ja tundub käes väga vastupidav. Suum töötab vaikselt, teravustamine on aeglane, teleotsas veel eriti aeglane.

Puutetundlik ekraan tekitab siirast hämmeldust, sest ekraanilt saab juhtida vaid osasid funktsioone. Eriti kummaline on olukord piltide vaatamisrežiimis, kus saab pilte vaid sõrme abil suumida, kustutamiseks ja muude toimingute tarbeks tuleb nuppude kaudu menüüsse sukelduda.

Pildistamisrežiimis on puutekraanil siiski üks põnev omadus – soovi korral saab ekraanil puudutusega määrata, millise objekti järgi soovite pildi teravustada.

Sellega aga kipub puutekraani funktsio-

Pildistamisrežiimis on puutekraanil siiski üks põnev omadus – ekraanil saab puudutusega määrata, millise objekti järgi soovite pildi teravustada

naalsus taas kord lõppema ja enamiku muude seadete jaoks tuleb kasutada traditsioonilisi nuppe, pärast mida on ühel hetkel tarvis oma valik taas ekraanipuudutusega kinnitada, kusjuures nuppe selle otsuse dubleerimiseks kasutada ei saa.

LCD värvid on ilusad, ekraan ise pisut aeglane. Sama võib öelda ka piltide sirvimise ja kustutamise kohta.

Kiitust väärrib pistikupeski kattev plastkaas.

[HINNANG]

Ühe tore funktsiooniga puutetundliku ekraaniga kaamera, mis muudelt omadustelt on üdini keskpärane.

[d] hinne:

Nikon S52c

● Ainsana testis osalenud kaameratest on S52c-l traadita interneti tugi, mis võimaldab pilte otse kaamerast e-posti aadressidele saata.

Esimesel korral saatmine ei õnnestu, sest serveriga ei saada ühendust. Teisel katsel õnnestub pilt siiski teele läkitada. Juba ühe pildi saatmine kestab üksjagu kaua, nii et lubatud 200 MB puhul tuleks kõvasti aega varuda.

Sisestada saab mitu aadressaati, neile läkitatavad pildid välja valida ning järjekorda panna. Näiteks reisil olles võib saata emale ühe pildi, sõbrannadele kolm teistsugust ja töökaaslastele omakorda teistsugused ning WiFi-levialasse jõudes need kohe teele läkitada.

Testimise käigus teele saadetud kahest pildist jõudis aadressaadi postkasti vaid ühe pildi link. Teist pilti ei leidnud hiljem ka Nikoni

S52c-l on traadita interneti tugi, mis võimaldab pilte otse kaamerast e-posti aadressidele saata

kodulehelt, kuhu pildid laetakse. Kaamera seevastu raporteeris mõlema pildi edukast saatmisest. Päris usaldusväärne selline piltide levitamiseviis seega pole. Ka ei saa piltidega kaasa panna ühtki selgitavat sõna.

Häirib ka see, et päästikuvajutusel ei saa menüüdest väljuda. Kiires olukorras võib pilt selle tõttu tegemata jääda. Miinuseks on ka ebastandardne USB-kaabel. Nikoni teine kaamera kasutab levinumat pistikut.

[HINNANG]

Hea kaaslane WiFi-levialas reisivale seltskonnaliiklasele, kes koduseid oma tegevustega kursis hoida tahab.

[d] hinne:

Nikon s520

● Pildistamisrežiimide valik on küllalt rikkalik, sisaldades muu hulgas ka «Muuseumi», mida teiste kaamerate puhul kohanud pole. «Päikeseloojang» ja «Videvik» on lausa eraldi režiimidena. Kolm lemmikrežiimi saab panna menüüsse kiirvaliku alla.

Kaamera päästik on raske, välistades küll eksliku vajutamise, ent muutes kasutamise kohati ebamugavaks. Teravustamine on aeglane, kiirustestis õnnestus tabada vaid aeglaselt liikuva lõõtsaga bussi tagumine ots.

Teleotsas on ekraan uimane, pilt venib kaamera liikumisele väga laisalt järele.

Menüüsüsteem tekitab kohati segadust ja mõne sammu tegemiseks tuleb vajutada liiga

Kaamera plussiks on kergus. Välimuselt on s520 vaoshoitud, vastakaid tundeid tekitab ainult tsentri suhtes nihkes olev objektiiviala

palju nuppe.

Kaamera plussiks on kergus, seda ei pane taskus täheleegi. Välimuselt on s520 vaoshoitud, vastakaid tundeid tekitab ainult tsentri suhtes nihkes olev objektiiviala.

Pettumuse valmistas makrovõte, ent müraga tuleb kaamera keskmisest paremini toime – isegi ISO 2000 juures on pildil näha veel detaile, mis mõne kaamera puhul kadusid juba ISO 400-ga.

[HINNANG]

Nikoni kohta üllatavalt tagasihoidlk kaamera, mille ainsaks plussiks kipub olema selle soodne hind.

[d] hinne:

Olympus μ 850 SW

● Kaamera on kuni kolme meetri sügavuseni veekindel, roosa värv aitab vette kukkunud aparadi põhjast üles leida. Samuti lubatakse pöurutuskindlust kuni poolteise meetri kõrguselt kukkumisel. Seega hea kaamera näiteks väikelastega perele, kus noorimad tehnikavilised fotokaga väga õrnalt ümber ei pruugi käia.

ISO-väärtuse muutmiseks tuleb jupp aega manuaalis tuhnida.

Viitvõtte aega ei saa muuta ning statiivilt pildistades on see tüütu, sest alati pole tarvis kümnet sekundit oodata.

Pisut häirib, et päästiku vajutamisega ei saa menüüst välja, selleks tuleb veel eraldi Menu-

Nuppe on kaamerale üldse palju ning pisut segadust tekitab ka menüü, kus pakutakse eraldi valikud «Kaamera menüü» ning «Seaded»

klahvi vajutada.

Nuppe on kaamerale üldse palju ning pisut segadust tekitab ka menüü, kus pakutakse eraldi valikud «Kaamera menüü» ning «Seaded» – võtab pisut aega, et aru saada, kust täpselt soovitud funktsiooni otsima peaks.

Taas plusspunkt eesti keele eest.

Müra poolest etem kui teine Olympuse testkaamera, ent makrovõttel väga nõrk tulemus.

[HINNANG]

Vee- ning pöurutuskindel kaamera sobib eriti hästi aktiivsele väikeste lastega perele, kes armastab rannas aega veeta.

[d] hinne:

Pentax Optio V20

● Statiivikeere ei paikne kaamera põhja keskel, nagu harjunud oleme, vaid ühes servas. See võimaldab juurdepääsu kaardipesale ning akule kaamerat statiivilt eemaldamata, ent muudab kogu konstruktsiooni ebakindlamaks.

Tähelepanu väärib suur kolmetolline ekraan, mis on kompaktkaamera kohta täitsa hea kvaliteediga.

Kui sisse lülitada funktsioon Smile capture, teeb Pentaxi kaamera ise pilti, kui keegi vaateväljas naeratab. Vähe sellest, kaamera ka analüüsib fotot ja annab teada, kui pildistatut tema meelest silmad kinni on, et saaksid uue pildi teha.

Nii pole reisil olles viitvõtet vajagi – tuleb vaid morni näoga kaardrisse ronida, end paika

sättida, naerata ja oledki jäädvustatud. Kinnise suuga naeratust Optiod siiski ei tunnistata, pildistamiseks peab neile ikka hambaid ka näitama.

V20 ISO väärtused ulatuvad koguni 6400ni, kusjuures sellise tundlikkuse juures olev müra on täiesti võrreldav mõne kaamera ISO 1600-ga. Soodsat hinda arvestades on Pentaxid vähenõudlikumale kasutajale täiesti kaalumist väärib valik.

[HINNANG]

Naeratuse tuvastus on seltskonnas atraktsiooniks, mille arvel ollakse valmis pildikvaliteedile mõõndusi tegema.

[d] hinne:

Kui sisse lülitada funktsioon Smile capture, teeb Pentaxi kaamera ise pilti, kui keegi vaateväljas naeratab

Pentax Optio S12

● Pentaxi kaamerate tagaküljelt leiab salapärase roheline nupu, millele vajutades teatab aparaat, et on nüüd Green mode'is. Rohelise režiimi olemuse tuvastamiseks tuleb aga pöörduda manuaali poole.

Selgub, et energia säästmisega, nagu nime järgi oletada võiks, pole sel vähimatki pistmist. Rohelisuus vihjab hoopis kasutaja tasemele, st kui tahad lihtsalt pilti teha, ilma et peaks ise mingeid seadeid määrama, kasuta rohelist režiimi.

Pildi salvestamine ning kustutamine käib kiirelt, selle eest väärib kaamera kindlasti kiitust.

Põnevaks funktsiooniks on võimalus määrata, millised seaded kaamera välja lülitades meelde jätab. Nii saad järgmisel korral sisse

lülitades täpselt samast kohast jätkata. Lisaks valge tasakaalule, tundlikkusele, viitvõttele ja muule ootuspärasele saab linnukese teha ka suumi ette. Kaamerat sisse lülitades suumib see siis automaatselt täpselt sama kaugele, kui ta välja lülitades oli.

Pentaxi värvivalikus on muide ka roosad kaamerad, kui naised peaksid tahtma neid oma ridikülga sobitada. Suuruse ja kaalu poolest sobib S12 samuti hästi naistele.

[HINNANG]

Tilluke ja soodsas hinnas kaamera sobib hästi naise käekotti, eriti sellise naise, kes fotokonkurssidel ei osale.

[d] hinne:

Rohelisuus vihjab hoopis kasutaja tasemele, st kui tahad pilti teha, ilma et peaks seadeid määrama, kasuta rohelist režiimi

Olympus μ 1020

• Klassikalise disainiga Olympus tundub käes tugev ning vastupidav.

Seitsmekordne suum on pikem kui enamikul konkurentidel, ent see on äkiline ja vähetundlik, võiks olla palju sujuvam. Teravustamine see-eest on üle ootuste kiire.

Taustvalgustusega nupud aitavad pimedas paremini toime tulla.

LCD kvaliteet ületab samuti ootusi, värvid on ilusad ning ekraan reageerib kaamera liikumisele kiirelt.

Nagu ikka, saavad Olympused ühe plusspunkti eestikeelsele menüüle eest (kuigi tõlge on kohati rabe, nt menüü värvi vaikimisi valikuks on «normaalne» – ingliskeelse *normal*'i tõlkimiseks oleks antud juhul kahtlemata paremaid variante leidunud).

Olympused sobivad mugavale kasutajale – pildistamisprogrammide eelvalikust leiab igaks situatsiooniks sobiva

Olympused sobivad hästi mugavale kasutajale – pildistamisprogrammide eelvalik on nii pikk, et sealt peaks igaks situatsiooniks sobiva leidma (muu hulgas leiab sealt ka valikud «Läbi klaasi», «Dokumendid», «Veealune makro», «Toit» jpt).

Pildikvaliteet eredas päevavalguses on hea ja 10 megapiksli pakub piisavalt detaile, ent vähegi kehvemates valgusoludes on müra üsna kohutav.

[HINNANG]

Eestikeelse menüüga lihtne kaamera sobib hästi, kui sinu nõudmised pildikvaliteedi osas ei ole väga suured.

[d] hinne:

Fuji Finepix J50

• Plastist korpus ning nupud jätavad hapra ning odava mulje (ent ei saa unustada, et tegu ongi testi odavaima kaameraga). Nigelpoolne on ka optika.

Kaamera on hädas automaatse valge tasakaalu määramisega, statiivil liikumatult seisva kaamera ekraanil kõigub värvustemperatuur ühest äärest teise.

J50 on aeglane kaamera, tempo on talumatu nii teravustamisel, piltide salvestamisel kui ka kustutamisel.

Seadistamisvõimalusi on napilt ning kaamera pakutud pildistamisprogrammide valik

Testijad on näinud pea viis aastat vanu Fuji kaameraid, mis sellest mudelist etemad. Kui eelarve vähegi kannatab, tasuks nii odavaid ja kehvi aparate vältida

piirdub «Portree» ning «Beebiga».

Punasilmsuse vähendamine ning stabilisaator on millegipärast omaette valikutena, nii et koos portreeprogrammiga neid kasutada ei saa.

Testijad on näinud pea viis aastat vanu Fuji kaameraid, mis sellest mudelist etemad. Kui eelarve vähegi kannatab, tasuks nii odavaid ja kehvi aparate vältida, muidu pole pilditegemisest mingit rõõmu.

[HINNANG]

Kui tõesti raha rohkemaks ei jagu, kogu edasi. Pisutki kallim kaamera teeb sulle märksa rohkem rõõmu.

[d] hinne:

Mudel	Canon Digital IXUS 90 IS	Leica C-Lux 2	Sony Cyber-shot H10	Canon PowerShot A650 IS	Canon Digital IXUS 970 IS	Panasonic Lumix DMC-FZ18	Sony Cyber-shot T12	Sony PowerShot A590 IS	Canon PowerShot A590 IS	Panasonic Lumix DMC-TZ5	Panasonic Lumix DMC-FX500	Nikon Coolpix S52c	Nikon Coolpix S520	Olympus 850 SW	Pentax Optio V20	Pentax Optio S12	Olympus 1020	Fuji Finepix J50
Megapiks- feld	10	7,2	8,1	12,1	10	8,1	8,1	10,1	8	9,1	10,1	9	8	8	8	12	10,1	8,2
Objektiiv (35 mm ekv)	3x (38-114 mm)	3,6x (28-100 mm)	10x (38-380 mm)	6x (35-180 mm)	5x (37-185mm)	18x (28-504 mm)	3x (38-114 mm)	5x (33-165 mm)	4x (35-140 mm)	10x (28-280 mm)	5x (25-125 mm)	3x (38-114 mm)	3x (35-105 mm)	3x (38-114 mm)	5x (36-180 mm)	3x (37-111 mm)	7x (37-260 mm)	5x (37-185 mm)
Säraajad (s)	15-1/1500 1/2000	8(60)- 1/2000	1/4-1/2000	15-1/2500	15-1/1600	8(60)- 1/2000	1/4-1/1000	1/4-1/2000	15-1/2000	8(60)- 1/2000	60-1/2000	4-1/2000	4-1/1500	1/2(4)- 1/2000	4-1/2000	4-1/2000	1/2(4)- 1/2000	4-1/1500
Lähim teravusta- miskaugus (mm)	30	50	20	10	20	10	80	10	50	50	50	40	150	70	120	20	50	
Maksi- maalne resolutsi- oon	3648 x 2736	3072 x 2304	3264 x 2448	4000 x 3000	3648 x 2736	3264 x 2448	3264 x 2448	3648 x 2736	3264 x 2448	3456 x 2592	3648 x 2736	3456 x 2592	3264 x 2448	3264 x 2448	4000 x 3000	3648 x 2736	3648 x 2736	3264 x 2448
Mälu- kaart	SD/SDHC/ MMC, sise- mälu pole	SD/SDHC/ MMC, sise- mälu pole	MS, 31 MB sise	SD/SDHC/ MMC, sise- mälu pole	SD/SDHC/ MMC, sise- mälu pole	SD/SDHC, 27 MB sise	MS, 4 GB sise	MS, 15 MB sise	SD/SDHC/ MMC, sise- mälu pole	SD/SDHC, 50 MB sise	SD/SDHC, 27 MB sise	SD, 38 MB sise	SD, 23 MB sise	xD, sisemälu pole	SD/SDHC, 51 MB sise	SD/SDHC, 21 MB sise	xD, 47 MB sise	SD/SDHC/ xD, 12 MB sise
Optiline pildotsija	-	-	-	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Optiline stabiilsaa- tor	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-
Ekraan (tooli, piksiti)	3,0" 230 000	2,5" 207 000	3,0" 230 000	2,5" 173 000	2,5" 230 000	2,5" 207 000	2,7" 230 000	3,5" 230 000	2,5" 115 000	3,0" 460 000	3,0" 230 000	3,0" 230 000	2,5" 153 000	2,5" 230 000	3,0" 230 000	2,5" 230 000	2,7" 230 000	2,7" 230 000
ISO	80-1600	100-3200	100-3200	80-1600	80-1600	100-6400	80-3200	80-3200	80-1600	100-6400	100-6400	100-3200	64-2000	64-1600	80-6400	64-3200	80-1600	100-800
Mõõtmised (mm)	92 x 57 x 21	95 x 52 x 22	106 x 69 x 49	112 x 68 x 56	95 x 57 x 27	118 x 75 x 88	87 x 57 x 20	94 x 59 x 21	94 x 65 x 41	103 x 59 x 37	10 x 6 x 2	98 x 59 x 21	94 x 53 x 23	94 x 61 x 21	98 x 57 x 24	87 x 54 x 21	99 x 56 x 25	96 x 55 x 23
Aku mahtuvus (mAh)	950	1000	960	4 x AA	950	710	680	680	2 x AA	1000	1000	730	740	740	680	1000	925	760
Kaal koos aku ja mälukaar- diga (g)	178	152	302	302	178	416	154	174	227	242	178	146	134	152	146	132	156	164
Hind (kr)	5250	6900	4290	6290	6250	5698	4490	5990	3180	5698	5598	4399	3490	4490	2990	2990	4990	2590
Müübi	Overall	Fotoluks	Sony/Center	Overall	Overall	On/Off	Sony/Center	Sony/Center	Overall	On/Off	On/Off	Photopoint	Fotoluks	Fotoluks	Photopoint	Photopoint	Photopoint	Filmari
Koht	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.

[digi] ütleb:

● Igasüvine suur kaameratest üllatas meid sekkord ühtlusega. Kui varasematest aastatest on mees head, keskpäraste ja kehvade kaamerate määrgused vaheld, siis seekord olid eduramad kohati minimaalsed ja kindlasti ka subjektiivsed.

Esimese otsa aparaadid lihtsalt ei arene

enam nii kiiresti ja varem nõrgemal positsioonil olnud tootjad on kiiresti järele jõudnud. Megapiksiralli ilmutab küll lõppemise märke, aga muudes valdkondades on areng olnud loodetust tagasihoidlikum. Odav optika ja füüsikaseadused käsikäes tähendavad jätkuvat, et pildid on mürarikad ja uhkeid kolivad ISO-arvud kaamerakarbil osutuvad praktiliselt pigem pettumuseks.

Testisime juba tavaks saanud meetodil. Alustuseks pildistasime kaameratega ühesugustes tingimustes liikuvaid autosid täpselt

siis, kui nad olid kaadri keskel. Mida rohkem autost pildile jäi, seda kiirem teravustamine ja pildistamine. Teiseks kinnitasime kaamerad statiivile ja tutvustasime neid laual lebava sajakrooniseaga. Hindasime, kes kui lähedalt teravat pilti teha suudab ja kui kvaliteetne see on. Kolmandaks tegime kõikide kaameratega samades tingimustest pilti ISO 100, 400 ja 1600 juures ning võrdlesime piltide müra ja neljandaks muidugi sorisime kaamerate meenüüdes, ühendasime neid arvutiga ja uurisime niisama iga nurga alt.

Hindamisel lähtusime ainult kaamera kvaliteedist, hinda me punktide andmisel arvesse ei võtnud. Küll aga võiks sellele tähelepanu pöörata lugeja – kuna osalenud kaamerate hinnavahe on enam kui kahekordne, on loomulik, et odavamad ja kallimad kaamerad ei saa ühtmoodi head olla. Seda julgeme aga küll väita, et enne, kui odavat asja ostma ruttate, tasuks sügavalt järele mõelda. Ehk õnnestub veel natuke raha koguda ja hankida aparaat, mille ostu te hiljem kindlasti kahetsema ei pea.

Jüri abil kindlalt kohale

Kes kaotab varem enesevalitsemise, autonavigaator või reisiseltskond? Nii võis päris mitu korda küsida, kui armatuurlaual olev navigaatorite pere eri suunas juhatada tahtis ja läbisegi jutuvada närvidele käima hakkas.

• Ei valitsenud üksmeel navigaatorite seas, kuid päris kraavi nad ka ei juhatanud. Mõnikord oleks teinud lihtsalt pike-ma ringi või pidurdanud liiga äkiliselt, et soovitatud kohast ära pöörata.

Eksklusiivselt testisime navigaatoreid [digi] jaoks seekord peale Tallinna ka tuhandeid kilomeetreid lääne pool – Las Vegas lähedal Nevada ja Arizona kõrbes. Nii et Tallinna- või Eesti-kesksust õnnestus pisut vältida.

Testimise hetkel mõni kuu tagasi saime kätte neli teejuhti. Need olid tootjate parimad mudelid. Karbist võtsime välja ja kinnitasime esiklaasile Sony Nav-U NV-U93T, Prestigio Geovision 430, Tomtom Go 920, Garmin Nüvi 760.

Kõigepealt siis kaardid – ehkki testimise põhiohk oli kasutusmugavusel ja tehnilistel omadustel, ei saa ka kaartide vaatamisest mööda. Prestigio ja Tomtomi sees leidis ühe ülemaailmse kaardimonopolisti TeleAtlase ehk Eesti kohta EO MAPi andmete põhjal kohandatud kaart ning Sony sees teise suure monopolisti ehk Navteqi kaart ehk Regio andmete põhjal koostatud Eesti kaart. Garminisse aga sai paigaldatud Regio 2008 uus navigatsioon-

nikaart, mis katab väga põhjalikult Eestit ja mille mõned kuud tagasi välja tulnud versioon navigeerib üle Eesti ka etteantud aadresside järgi.

TeleAtlase kaardid lubavad kõik katta 77% Eestist ja erinevates seadmetes olid kaardid üsna sarnased, Regio baasil teh-

Konkurents on asjad liikuma pannud. Regio ainuvalitsemise ajal seisis kaardindus GPSides aastaid paigal.

tud Navteqi versioonid olid aga väga erinevad. Parim on siin muidugi Garmini olukord, sest nii EO MAP kui Regio teevad praegu üksteise võidu just Garmini Nüvi seeria navigaatoritele aina põhjalikumaid navigeerimiskaarte. Konkurents on siin asjad liikuma pannud. Varem, kui vaid Regio pakkus Eesti kaarte, seisis kaardindus GPSides aastaid paigal.

Siiski on Tomtom ja Prestigio keskmise autoturisti jaoks täiesti hea valik, sest Teletatlase lubatud 77% katvus tagab põhimaanteedel kindla liikumise ja ka mõnedes asulates-linnades võib tänavanime järgi kohale jõuda. Sony uusi kaarte, kus peale Tallinna ka mujal Eestis midagi peal on, võib oodata alles sügisel, selles mõttes on see navigaator praegu Eesti turisti jaoks kehv valik. Sony navigaator on aga võitnud rahvusvahelisi auhindu ning mujal maailmas, eriti Lääne-Euroopas, on see igati asine pill.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et ka USAs leidub kolkaid, kus navigaatorid autojuhi liiva veavad. Tomtom oli kavalam Sussanin: tema jaoks muutusid USAs kruusateed kõik ühesugusteks ja nii ta juhataski meie minibussi rõõmsalt märgiteedele, kus oleks vaja olnud džiiipi. Garmin aga näitas ekraanil igavat liiva ja tühja välja, kuigi tee jooksis meie ees.

Eestis proovisime kõigepealt ära seadmete füüsilise – kuidas kinnituvad, kuidas on kasutada ning ka selle, mis lisafunktsioone seade peale navigeerimise pakub, kuidas hääled juhendavad ja mismoodi saab liikluses hakkama. [d] KAIDO EINAMA

Kindlameelne Jüri

TOMTOM GO 920

● Poolkumera kujuga Tomtom osutus kõige käepärasemaks ja kergemaks, mis aga ei takistanud seadet armatuurlauale sadamast, kuna iminapp ei hoidnud seda esiklaasi küljes piisavalt tugevalt kinni. Selle eest miinus-punktid. Muus osas avaldas Tomtom muljet: kõige rohkem võimalusi ekraani infoväljade seadistamisel, suured ja selged numbrid (valged tumedal taustal), ennustav asukoha määramine tunnelites ja muudes satelliidile-vita kohtades kiirendus- ja liikumisandurite järgi ning ainukesena ka võimalus kaarte ise parandada. Paraku läheb parandusfunktsiooni ka päriselt vaja, sest Tomtomi Eesti kaart sisaldab veel palju vigu. Loodetavasti kiirendab kaardiparanduse ja paranduste tootjale saatmise funktsioon vigade eemaldamist.

Mugav matt ja tundlik ekraan oli sama hea kui Sonyl, ainult et veidi pisem. Kaardi detail-sus jäi küll alla Garminile ja Prestigioline, kuid see-eest näitas seade rohkelt muud kaardiin-fot: järgmise pöörde kuju ja kaugust, järgmise tänava nime, hetkel rataste alla jääva tänava nime, kuut numbrinäitu (mida kõiki sai sea-distada) ja kõige selle juures arvutas Tomtom kiirelt. Tomtom toetab iPodi (seega Sony kui navigaatorite iPhone'i tõsine konkurent), saa-dab nagu Garmingi muusika või hääljuhised eelhäälestatud vaba raadiokanalit pidi auto-raadiosse, näitab pilte ja ilmateadet.

Tomtom on juba aasta eesti keeles juhendanud ja mahe meeshäääl «Jüri» on nagu omaküla mees, lühikese jutuga ja grammatil-liselt korrektne. Kasutatud on lähemaid sõnu ja

lauseid, et jõuaks kiiremini öelda.

Liiklustestis Mähel oli Tomtom väga kiire, kaart polnud nii detailne kui teistel, kuid seal-kandis vigu ei esinenud. Detailide vähesus ja multifilmilik kaardisain andsid tänavatest ja pööretest üsna selge ettekujutuse.

[HINNANG]

Kõige käepärasem ja kergem GPS, kõige rohkem võimalusi infoväljade seadista-misel, suured ja selged numbrid.

[d] hinne:

Idaeurooplastele oma

PRESTIGIO GEOVISION 430

• Kunagi Ida-Euroopast alguse saanud ja veel suhteliselt vähetuntud elektroonikatootjalt Prestigio võib leida ühe üllatava toote, mis on välimuselt küll suhteliselt mittemidagiütlev, aga peidab sisemuses kõige rohkem seadistusvõimalusi. Prestigio sobib neile, kes tahavad kõike, mida saab, kruttida ja häälestada. Menüüd on põhjalikud, õiget asja on vaid pisut raske üles leida. Kasutajaliidese disain on veidi poolikuks jäänud – nii pisikese kirjaga, nagu Prestigiol on mõned näidud disainitud, pole mõtet navigaatori ekraane teha. Väikest kirja ja detailirikkaid kaarte on raske lugeda, kaardigraafika aga on see-eest põhjalik. Teekonnaarvutusi teeb ta ka kõige kiiremini ja sobib seadistatuna nii veoautodele, kaubaautodele, taksodele kui bussidele. Hiljuti lisandunud korralikud Eesti kaardid ja eestikeelne hääljuhtimine teevad Prestigiost prestiižika abimehe ka Eestis seigeldes. Ida-Euroopas on samuti enamik riike kaardiinfoga kaetud. Kui veel tõrts norida, siis ekraan võiks tundlikum olla – teinekord tuli sõrmega vajutada nii tugevasti, et GPS vajus jala küljes viltu.

Lisakelladest ja viledest olid Prestigio arse-

nalis pildinäitaja ja meediapleier.

Liikluses teenis Prestigio lisapunktid sellega, et sai reguleerida reageerimiskiirust ristmikele lähenedes – kas seade hoiatab aegsasti või vahetult enne ärapööret. Ka tegi Prestigio Mähe tihedas teedevõrgus suvilate vahel kõige käbedamini ümberarvutusi, kui me ei suvatsenud tema juhendamist kuulata. Äsja valmis ka hääljuhtimise eestikeelne versioon.

[HINNANG]

Üllatav toode. Välimuselt mittemidagiütlev, tootja pigem tundmatu, aga sisult väga tipp-topp.

[d] hinne:

Tunneb ka kodumaiseid matkaradu

GARMIN NÜVI 760

• Garmin Nüvi kaardid on kodumaine konkurents uuele tasemele viinud – nüüd võistlevad Regio ja EO MAP selles, kes suudab täpseni kanda kaardile elektriliinid ja põllukraavid, jalgradadest ja hooviteedest ärme räägigi. Eestikeelne hääljuhtimine on küll veidi kohmakas ja kuulu järgi kuskil Londonis sisse loetud, kuid saab hakkama. Ekraanil on kõige rohkem ruumi jäetud kaardile ja numbrinäite on minimaalselt: vaid kohalejõudmise aeg ning järgmise ristmiku kaugus. See-eest on palju lisaprogramme: meediapleier, pildialbum, keeleõppeprogramm, valuutateisendaja, kalkulaator, maailma kell ja ühikute teisendaja. Mõne programmi eest tuleb juurde maksta, sest seadmes on vaid nende demod.

Garminil sai nagu Sonylgi toitejuhtme ühendada kinnitusjala külge, seega on seda seadet lihtne kaasa võtta, ei pea juhtmeid tagant tõmbama.

Liiklustestis eksis Garmin korra sellega, et oli vait Pirita tee ristmikul, kus oleks tulnud vasakule pöörata. Samas oli seade muudel teelõikudel kõige jutukam, kirjeldades pöördeid mitu tükki ette. Numbreid häirivalt

hakkides ja pausidega hääldav navigaator võiks saada sujuvama eesti keele toe, sest keerulisemates olukordades jäeti sõnalõpud kiirustades ära. Navigaatoris oli meil Regio kaart, mis juhatas majanumbri täpsusega, kuid nagu lubas EO MAP, tuleb ka neil peagi sama täpne adressiotsing. Seega maksab enne Eesti kaardi juurdeostmist uurida, kumb kaart on hetkel parem. Detailne Eesti kaart kaalub aga enamiku puudusi üles.

[HINNANG]

Eesti keele tugi võiks olla palju sujuvam, aga Eesti kaart sees on väga detailne ja see on paljude jaoks argument.

[d] hinne:

Võõramaalane asustamata mandril

SONY NAV-U NV-U93T

● Sony on globaalne firma ja navigatsiooni-seadmete tootmine pole tema põhitegevus, seepärast on arusaadav, et maavillaste kaarti-de ning kohalikus keeles menüüde ja hääljuh-timise nimel pole väga pingutatud.

Mujal maailmas on see seade kõrgelt hin-natud ja samamoodi kuluslik nagu iPhone: see on lihtne, minimalistlik, ülihea ekraaniga, reageerib viipekäskudele ekraanil ja kaardid näevad väga head välja.

Seadistusi on küll vähe, puudub eesti keele tugi ja Eesti kaart katab vaid Tallinna, aga Eu-roopas seevastu saab sellega hästi hakkama. Sony trikkide hulka kuulub asukoha ennusta-mine, kui satelliitidega ei saa ühendust.

Seade suudab asukohta määrata ka ilma levita, näiteks tunnelites, kasutades adap-tiivseid liikumisandureid, mis ennustavad asukohta.

Väga hea kleepuva kinnitusega jalg hakkab külge ka krobelsele armatuurlauale, mida teised ei suutnud, toitejuhe käib otse jala külge, seega saab autost GPSi ilma juhtmeid lahti ühendamata kiiresti kaasa võtta.

Lisavõimalustest pakkus Sony mobiiliga

ühendamist.

Sony pörus Mähe tihedas suvilatevahelises teedevõrgus. Kui olukord läks liiga keeruli-seks, jäi navigaator lihtsalt vait ja nii jonnakalt kolm korda järjest. Juhendama hakkas alles siis, kui teid jälle hõredamalt. Selliseid apsa-kaid aga ei saa väga kergesti ühele navigaato-rile andestada, sest just juhendamiseks ongi ta ju välja mõeldud!

[HINNANG]

Mähe tihedas suvilatevahelises teede-võrgus jäi Sony lihtsalt jonnakalt vait, sest sattus segadusse.

[d] hinne:

4 X KALEV LILLEORG

[TULEMUSED]

1

Tomtom GO 920

Selgete suurte numbrite ja hea eesti keelega kiire navigaator.

2

Prestigio Geovision 430

Üsna tundmatu tootja üllatab väga positiivselt. See on hea toode!

3

Garmin Nüvi 760

Väga hea ja detailne Eesti kaart, aga Eesti keele tugi võiks küll palju sujuvam olla.

[digi] ütleb

● Testisime neidsamu GPS-e ka Arvuti-maailmas ja siis võitis napilt Tomtom. Kui nüüd arvestada rohkem puhkuse- kui ärikasutajaga, siis on üsna raske öelda, kumb on parem, kas Prestigio või Tom-tom. Paneme neile siis õigluse huvides võrdsed punktid.

Õigluse huvides peaks mainima, et kui on vaja just Eestis navigeerimise seadet, tuleks kaks võitjat kõrvale heita ja võtta vaatamata puudustele Garmin Nüvi. Sest just Garmini jaoks tehakse väga häid Eesti kaarte. Mujal maailmas navigeerimiseks ei maksaks aga Sony unustada, sest sellel on tõesti hea ekraan ja mugav kasutajaliides ning kasutaja, kes ise seadeid kruttida ei taha, saab seadme kohe käima ja navi-geerima. Testijate arvates pole Sony siiski siinse turu jaoks veel valmis ja jääme ootama eestikeelseid tarkvaralisid koos täielikuma Eesti ja Ida-Euroopa kaardiga. Alles siis võib hakata Sony ümber hinda-ma.

Linnatingimustes Mähel ja kesklinnas ringi sõites üllatas heas mõttes Presti-gio oma ülikiire ümberarvutusega ja ega Tomtomgi väga palju aeglasem olnud. Samas – kui kiirelt silmanurgast GPSi jälgida, siis oli neljast armatuurlaulal rip-punud seadmest kõige arusaadavama pildiga siiski Tomtom ja üks seegi on ot-sustavatel hetkedel tähtis.

Kokkuvõttes saame järjestuse, kus esi-mesteks on Tomtom ja Prestigio, neile järgneb Garmin ja siis Sony.

Kujunenud pilt võib muidugi muutuda, sest navigatsiooniseadmete valdkond on lõpuks ometi hakanud kiirelt edasi arene-ma.

Sügisel võime juba tutvustada veelgi täpsemaid kaarte, kiiremaid seadmeid ja täpsemat juhendamist. Euroopa jaoks on tulemas kolmemõõtmelised kaardid, võib-olla näeme kunagi ka Eestis navi-gaatoriekraanil kolmemõõtmelist Tallin-na vanalinna, kui siin navigeerime.

Uus SP-570UZ.

Olulistele sündmustele 20x lähemal.

Discover your world. www.olympus.ee

20x
OPTICAL
ZOOM

**DUAL
IMAGE
STABILIZATION**

13.5 fps

OLYMPUS

Your Vision, Our Future

KUIDAS...

HAARA OMA TEHNIKAL SARVIST!

Kuidas teha pisikesi planeete?

LK 66

www.digi.ee

ARVUTI

Kuidas arvutit teleriga ühendada?

LK 62

Kuidas arvutikasutaja võimleb?

LK 64

MOBIILTELEFON

Kuidas telefoniga telerit vaadata?

LK 70

KUIDAS...

arvutit teleriga ühendada

Milleks osta koju DVD-mängija, kui on olemas arvuti ja televiisor? Arvutist pildi telerisse saamine polegi nii keeruline, kui esmapilgul paista võib. Kui kaablimure murtud, on edasine köki-möki.

1. Kas ühendada on võimalik?

Enne kui tormad poodi vajalikke kaableid ja üleminekuid ostma, uuri, mil viisil on su teler üldse nõus pilti vastu võtma. Kui sa saad telerile külge ühendada näiteks videomaki või DVD-mängija, siis on lootust, et saad ka arvuti. Graafikakaardilt saab pildi igal juhul kätte, olgu siis kas või üle analoog-VGA, aga kui teleril sisendit pole, siis teda pilti näitama ka ei saa. Teleril võib olla üks järgmistest sisendeist: SCART, S-Video, komposiitvideo, komponentvideo või DVI.

2. SCART

SCART on mõnda aega olnud Euroopas telerite ja muude seadmete levinuim ühendusviis ning tänu sellele on enamusel telereist olemas vähemalt üks SCART-liides, tihtipeale aga isegi kaks. Sel juhul tasuks enne mässama asumist välja selgitada, kuidas teleril nende liidest vahel lülitumine käib, sest telerile on tavaliselt kummagi sisendi jaoks erinevad kanalid ning õige narr on pärast õhtu otsa pusimist avastada, et teler on olnud hoopis teise, tühja SCART-liidest kuvava kanali peal. Sageli asuvad säärased erikanalid kõige viimase ja kõige esimese kanali vahel ja neile pääseb ligi, kui puldilt klõpsida esimesest kanalist tagasi, kuid selle jaoks võivad puldil olla ka eriklahvid. Vastava kanali tähisteks võib olla näiteks E1 või E2, või siis EXT1 ja EXT2.

SCART-kaablid on jämedad ja suhteliselt jäigad ning äärmiselt ebapraktiline oleks neid üksteise otsa liita, et signaali ühest toast teise

vedada. Kuna arvutil niikuinii SCART-liidest pole, siis pead sa ostma poest vajaliku ülemineku, näiteks S-Video -> SCART ülemineku. Teleril on reeglina SCART-sisend, seega on sul näiteks S-Video väljundiga graafikakaardi puhul tarvis esiteks S-Video kaablit, mis arvutipoolsest otsast sobib arvuti väljundpesaga ja on üleminekupoolsest otsast selline, nagu üleminek nõuab, ning üleminek ise peaks sobima teleripoolsest otsast teleri sisendiga.

3. S-Video

S-Video on ümmarguse otsikuga liides, milles on näha neli nõelaku. See on graafikakaartidel kõige levinum videoväljund. Kui teleril on samuti S-Video liides, oled õnnega koos, sest siis on sul vaja vaid ühte suhteliselt õhukest S-Video kaablit. Reeglina on kõik liidused telerite küljes pesad, st seal ei turruta välja kontaktnõelu, ent nagu elu on näidanud, ei või millegi peale kindel olla, nii et just sinul võib olla säärane eksootiline teler, mis ei allu tavaloogikale. Sestap kontrolli üle, millised sisendid su seadmetel on, ning varu kaabel, mis sobib sinu seadmete liidestega. Nagu kõigi signaali edastavate kaablite puhul, kehtib ka siin reegel, et mida lühem kaabel, seda parem on signaali kvaliteet. Samas toas oleva arvuti ja teleri korral võib piisata 3- või 5-meetriseist, kuid müügil on ka pikemaid kaableid. Vajadusel on võimalik kaableid pikendada, sel juhul pead ostma ühe kaabli, mille mõlemas otsas on pesa, ja teise, mille ühes otsas on pesa ja teises pistik, et seda saaks liita teisele kaablile otsa. Nagu SCART-ühenduse korral, pead sa siingi leid-

ma üles sisendi, mis on teleris aktiivne. See võib olla tähistatud kui Y/C või S-VHS.

4. Komposiitvideo

Komposiitvideo väljund graafikakaardil ning sisend teleril on ühe auguga pesa, millel värviline sisemine plastkrae. Sinna sobivad kaablid on saadaval tõenäoliselt igas elektroonika-, teleri- või arvutikaupluses, küsida tasub RCA-kaablit. Nendegi kaablite pikendamine on imelihtne, tuleb vaid jälgida, et pistikud-pesad omavahel klappiksid. Komposiitvideo pildikvaliteet on viletsam kui S-Video puhul, seega, kui graafikakaardil on mõlemad väljundid, kasuta S-Videot. Komposiitvideo sisendi kanal võib teleris olla tähistatud lühendiga CVBS.

5. Komponentvideo

Komponentvideo korral edastatakse pildisignaali kolme eraldi kaabliga, mis tavaliselt on tähistatud rohelise, sinise ja punase värviga. Tõenäoliselt su graafikakaardil komponentvideo liidest pole, kuid kaasas võib olla üleminek, mis kaardi mõnest muust väljundist komponentvideo teeb. Kui teleril on komponentvideo sisend, siis kasuta

seada, selle signaali kvaliteet on parem kui S-Video ja komposiitvideol.

6. DVI

Uuematel LCD-teleritel võib olla küljes ka DVI-sisend. Sel juhul pole sul mingit muret, kui graafikakaardil on DVI-väljund ja arvuti on teleriga samas toas. Pikemate vahemaade korral ei ole DVI-kaabli kümnete meetrite kaupa vedamine praktiline, sel juhul peaksid ikkagi kasutama muid väljundeid, mida on lihtsam pikendada.

7. Sülearvutid ja vanemad graafikakaardid

Sülearvutitel, millel puudub S-Video väljund (muid videoväljundeid sülearvutitel tavaliselt ei kasutata) ning vanematel või odavamatel graafikakaartidel, millel on vaid VGA-väljund, tuleb kasutada konverterseadet. Kui tavalised üleminekud, näiteks S-Video -> SCART, on lihtsalt signaalide erinevatesse klemmidesse suunajad, siis VGA-signaali teleri jaoks arusaadavaks tegemiseks on vaja arukamat seadeldist, mis vajab signaali teisendamiseks toidet. Elektroofonika kauplustes on küll müügil lihtne VGA -> SCART üleminek, ent sellega sa pilti telerisse ei saa, sest teler vajab teise sagedusega signaali. Konverterseadmeid küsi elektroonika kauplustest (Elfa, Oomipood jt). Praegu peaks paremate poodides müügil olema näiteks USB-toitel töötav Televiwe' univerversaalkonverter ja varemalt on mujal müügil näha olnud ka AverMedia tooteid, näiteks üsna pisike ja käepärane KeyLite. Raha tuleb nende eest välja käia küll rohkem kui lihtsalt kaablite eest, kuid 800-900 krooniga peaks hakkama saama.

Selleks, et teler pilti näidata suudaks, tuleb sülearvuti tarkvara abil VGA-väljundi resolutsioon telerile sobivaks seadistada. Vanemate telerite puhul võib see olla kas 640 x 480 või 800 x 600, uuemad saavad hakkama ka kõrgema resolutsiooniga.

8. Heli

Heli tuleb arvutist telerisse eraldi viia, ükski videoväljund heli kaasa ei anna. Kui teleril helisissendit ei ole, siis tuleb see SCART-liidese kaudu sisse anda. Selleks on tarvis osta poest SCART üleminek, millel on ka audiopesa. Kui arvutil on vaid üks väljund (nt sülearvutil kõrvaklapipesa), aga teler või SCART-üleminek nõuab kumbagi helikanalit eraldi, siis pead juurde muretsema Y-kaabli, mis helikanalid lahku lööb. Neidki kaableid leiab pea iga kaupluse tehnikaosakonnast võileivahinnaga.

9. Tarkvara seadistamine

Kui graafikakaardil on videoväljund, siis on kaardil kaasas ka tarkvara, mis seda kasutada oskab. Enne kui hakata tarkvara abil videoväljundit seadistama, tasub teler ja arvuti kaabli(te)ga ühendada ning arvuti igaks juhuks taaskäivitada. Iga kord seda vaja pole, ent mõnikord ei tunne graafikakaart külge ühendatud telerit ära. Erinevate graafikakaartide ja erineva versiooni draiverite korral võib seadistus käia isemoodi, ent põhimõtted on ikkagi täpselt samad: tuleb valida õige signaalivorming, sobiv kahe väljundi režiim ning teleri jaoks sobiv resolutsioon.

Uuematel graafikakaartide draiveritel on kaasas teleri ühendamise abimees, mis kas käivitub ise automaatselt või mille saab kätte graafikakaardi seadistuste juhtpaneelilt. NVIDIA juhtpaneeli saab kätte töölaual paremklõpsates ja valides NVIDIA menüü. Vanemate draiverite korral tuleb otsida menüüst Tools käsku Detect displays, uuemate draiverite korral on selleks valikuks menüüs Video & Television valik Run television setup wizard. ATI uuemate draiverite korral pääseb Catalyst Contral Centeri paremklõpsuga käivitamise korral kohe külgeühendatud seadmete valikusse, vanemate draiverite korral tuleb avada Windowsi graafikaseadete juhtpaneel

paremklõpsuga töölaual ja sealt menüüst valida Properties, vahekaardilt Settings valida Advanced ning sealt omakorda vahekaart ATI Displays. Kui teler on õigesti külge ühendatud, siis tunneb tarkvara selle automaatselt ära. Järgnevalt on tähtis õigesti paika panna kolm olulist asja:

- Signaalivorminguks tuleb valida B/PAL. Valides midagi muud, võib pilt jääda must-valgeks. Kui valida on vaid riikide vahel, siis tuleks võtta Estonia või selle puudumisel Finland, sest soomlased kasutavad meiega sarnast signaalivormingut.
- Kuvarežiimiks (Display Mode) tuleks valida selline, mille puhul saab määrata nii kuvarile kui telerile erinevad resolutsioonid (Dualview). Režiim Span, mille puhul töölaud ulatub mõlemale ekraanile, ei sobi, sest siis poolitatakse täisekraanil olevad aknad kuvari ja teleri vahel. Režiim Clone sunnib nii kuvari kui teleri ühele ja samale resolutsioonile, mis tähendab seda, et telerisse pildi saamiseks tuleb kuvari resolutsiooni vähendada.
- Kui teler ei toeta arvuti pakutavat resolutsiooni, siis hoolimata korralikust ühendusest ei ilmu pilt ekraanile ning arvuti ei pruugi ka tõrketeadet näidata. Sel juhul seadista teleri resolutsioon Windowsi ekraanisätete juurest. Vanemad telerid nõuavad resolutsiooni 640 x 480 või 800 x 600, uuemad saavad hakkama ka 1024 x 768 resolutsiooniga.

10. Filmiseanss võib alata

Ei tasu ehmata, kui pildil olev tekst telerist väga udune ja vilets tundub, see on normaalne. Ent niipea kui näiteks filmi vaadata, siis see enam ei sega. Selleks, et Dualview-režiimis telerist täisekraanil pilti vaadata, tuleb filmi näitav programm hõirega teleri ekraanile lohistada ja seal täisekraanile sundida. Klooonitud ekraanide režiimis piisab filmi arvutiekraanil täisekraanil vaatamisest, et see ka teleris sellisena paistaks. Vanemate NVIDIA draiverite ja ATI draiverite korral saab sisse lülitada Overlay-funktsiooni ning kinnistada selle telerisse suunduvale videoväljundile nõnda, et iga täisekraanil mängiv film automaatselt telerisse suunatakse.

[d] SVEN VAHAR

KUIDAS...

arvutikasutaja võimleb?

Kes veedab rohkem kui poole päevast arvuti ees istudes teab, et tõustes on lihased kanged ja liigutused meenutavad sombifilmide elavaid surnuid. Tartu ülikooli treeninguõpetuse õppejõud Kaja Hermlin õpetab, kuidas inimeseks jääda ja arvuti ees võimelda.

1.

Mis ohustab arvutikasutajat?

Varem on palju räägitud sellest, et kõige suurema löögi arvutiga tööd tehes võtavad enda peale silmad. Aja jooksul on kuvarid silmasõbralikumaks muutunud ja tänapäeval on probleemiks eelkõige risk haigestuda tugi-liikumiselundkonna haigustesse. Need on haigused, millest ei saa lahti ühe ravimtee joomise või tableti neelamisega, vaid mis võivad vajada mitmeaastast taastusravi.

Haigestumise vältimiseks saab kõige enam ära teha arvutikasutaja ise. Tuleb jälgida tööl enda kehaasendit, teha töös väikseid pause, seada töövahendid käepärastelt ja pärast tööpäeva lõppu reipalt koju kõndida.

2.

Kõik algab õigest isteesendist

Ergonoomiline arvutitöökoht on märksõna, millega peaks iga üle nelja tunni arvutiga tööd tegev inimene arvestama. See ei tähenda, et tooli ja laua kaugused-kõrgused peavad sentimeetri pealt paigas olema. Aga arvestada võiksid järgnevaga: vaata, et jalalabad toetuksid kindlalt põrandale ja jalgadel oleks mõnusalt ruumi, et põlve- ja hüppeliiges oleksid 90° nurga all, puusaliiges kas 90° või 110° nurga all ning tool mahuks nendel tingimustel ka laua alla.

See tagab jalgade hea verevarustuse ja lihastasakaalu ning liigeste madala koormuse.

se. Kui tool laua alla ei mahu, siis tuleb võimalusel lauda tõsta. Oluline on ka tooli seljatoe õige valik, selle kalle võiks jääda vahemikku 90° kuni 110°. Nii on pea verevarustus hea ja alaselg pingevaba. Küünar-

varred on soovitatav toetada lauale, nii tekib õlgades ja randmepiirkonnas vähem pingeid. Seejärel jääb üle ainult mõnuga töö või mängu kallale asuda!

3.

Ja nüüd võimlema!

Arvutiga töötamise vahel pausi tegemine ja võimlemine taastab väsinud lihastes kiiresti verevarustuse, aga pane tähele, et harjutused ei tekitaks valu ega väsitaks lihaseid ülemäära. Järgnevad lühikesed harjutused on mõeldud istumisel tekkivate lihaspingete leevendamiseks.

Võimlemisharjutused võiksid koosneda virgutusvõimlemisest, harjutustest seljale ja õlavöötmele, harjutustest puusale ja jalgadele ning venitusharjutustest.

4.

Istu ja kõnni

Liigu töökohast eemale, et oleks vaba ruumi. Istu toolil ja tee kõndimisliigutusi.

5.

Sirutused ette-taha

Toolil istudes sirgete ja kõverdatud käte (käed samal ajal õlgadel) hoolet ette ja taha, nii et keha samal ajal pöörab kaasa.

6.

Sirutused taevasse

Istu üks jalg teisest natuke eespool, käed kõverdatult ees haardega käsivartest. Tõuse püsti, viies keharaaskuse ühelt jalalt teisele jalale ning samal ajal tõsta käed üles ning lasku lähteasendisse. Korda seda teine jalg ees (tõusmine ja istumine toimub jalalihaste jõudu kasutades, väldi harjutusse kere ja kaela kaasamist).

7.

Klassikalised õlaringid

Selja- ja õlaharjutuste alustuseks istu toolil ja tõsta käed õlgadele. Tee kaks õlaringi eest taha ja pööra samal ajal ka keha. Seejärel korda sama teise õlaga.

8.

Kallutus ette

Kalluta toolil keha ette, nii et selg on korralikult sirge ja tõuse kume-

ra seljaga lüli lüli haaval isteasendisse tagasi.

9.

Keharingid

Aseta käed reitele ning tee istudes keharinge ümber püsttelje nii ühte- kui ka teistpidi.

10.

Jalad tööle

Puusa- ja jalaharjutusi alusta jala tõstmisega suure kaarega kõrvale. Tee sama ka teise jalaga ja vaata, et poid töötaks aktiivselt kaasa.

11.

Harjutusi puusale

Haara kätega toolist ja tõuse istumisasendist kätele toengusse, tee vibutusi puusaga ja istu tagasi toolile.

12.

Jalad lauale

Istu ja hoia selg sirge, jalg kergelt kõverdatult ees ja haara kätega reie tagant. Tee säärevibutusi ja jalasirutusi. Ära unusta seda teha mõlema jalaga.

13.

Randmevenitused

Venitusharjutusi alusta randmest painutatud käte hoidmisega ees all. Hoia seda asendit ja hinga pikalt rahulikult välja, see soodustab lihastoonuse alanemist ja suurendab venituse toimet.

14.

Käed üles!

Tõsta käed sõrmseongus pea kohale. Siruta käed koos keharingutusega ja õlgade tõstmisega ning lase käed tagasi lähteasendisse.

15.

Kehavenitused

Tõsta käed õlgadele. Painuta keha kõrvale, tõsta küünarnukk üles ulatuskõrgusele ja lase teine käsi lõdvestusega alla ning korda sama ka teisele poolele. Võimelmispaus on läbi ja nüüd tagasi tööle!

[d] MARTIN METS

KASUTATUD MATERJAL: KAJA HERMLIN, MAI MÜÜR, KRISTA LUKNER «VÕIMLEMINE TÖÖKOHAL»

KREISID PÄEVAD!

PALJU KREISISI PAKKUMISI!

Hinnad
kehtivad
01.06 -
30.06.2008 või
kuni kaup jätkub

TASUTA
LG mobiiltelefon
KG288!

i n v e n t

**SÄÄSTA
5000
KROONI**

Stiilse
välimusega sülearvuti
kodukasutajale!

SÜLEARVUTI
HP Pavilion dv6615

Ostes
perioodil
01.06-30.06.2008
K-Arvutisalongist Ego
järelmaksuga kaupa
vähemalt 8990 krooni eest,
saad TASUTA LG mobiiltelefoni
KG288. Rohkem infot leiad
www.k-arvutisalong.ee lehelt!

Tavahind 13990.-

Kuumakse 352.-
Sissemakse 0%, 36kuud

8990.-

2 GB mälu

160 GB kõvaketas

15,4 WXGA laekraan

• Intel Pentium Core Duo kahetuumaline protsessor T2130 • 251MB integreeritud Intel X3100 videokiirendi • DVD-kirjutaja • sõrmejäljelugeja • Wifi • võrgukaart • modem • veebikaamera mikrofoni • Windows Vista Premium • aku kestvus kuni 3 tundi

Stiilne sülearvuti
mänguhuvilisele
kodukasutajale!

SÜLEARVUTI
HP Pavilion dv6645

Tavahind 16990.-
Kuumakse 381.-
Sissemakse 0%, 36 kuud

9990.-

2 GB mälu
160 GB kõvaketas
videokiirendi GeForce
Go 8400 895MB

• Mobile AMD® Turion64™ X2 kahetuumaline protsessor TL58 • 15,4" laekraan • LightScribe DVD-kirjutaja • sõrmejäljelugeja • veebikaamera mikrofoni • kvaliteetsed Altec Lansing kõlarid • Wifi • võrgukaart • modem • Windows Vista Premium • kaal 2,8 kg

UUS

Ülivõimas ja
stiilne sülearvuti!

SÜLEARVUTI
HP Pavilion
dv6810

Tavahind 19990.-
Kuumakse 610.-
Sissemakse 0%, 36 kuud

15990.-

4 GB mälu
250 GB kõvaketas
videokiirendi GeForce
Go 8400 1535MB

• Intel Core 2 Duo kahetuumaline protsessor T8100 • 15,4" laekraan • DVD-kirjutaja • sõrmejäljelugeja • veebikaamera mikrofoni • Wifi • võrgukaart • modem • Windows Vista Premium • kaal 2,8 kg

Hinna sees monitor!

Universaalne
koduaruvi
koos
monitoriga

LAUAARVUTI
HP Pavilion
a6237

Tavahind 13990.-
Kuumakse 352.-
Sissemakse 0%, 36 kuud

8990.-

2 GB mälu
320 GB kõvaketas
19" laekraan monitor

• AMD 4000+ kahetuumaline protsessor
• 1023MB GeForce Go 8400 videokiirendi
• LightScribe DVD-kirjutaja • võrgukaart
• modem • HDMI • klaviatuur, hiir
• Windows Vista Premium

K - Arvutisalong
www.k-arvutisalong.ee

Tallinn: Süstite tee 30, tel. 6668125, E-R 09-20, L-P 10-19; Gonsiori tn 14, tel. 6613085, E-R 10-18; Rocca al Mare Kaubanduskeskus (Paldiski mnt 102), tel. 6659117, E-P 10-21; Kristiine Kaubanduskeskus (Endla 45), tel. 6650591, E-P 10-21; Kaubanduskeskus Mustikas (Tammisaare tee 116), tel. 6979839, E-P 10-21; Torupilli Selver (Vesivärava 37), tel. 6766822, E-P 10-21; Ülemiste Kaubanduskeskus (Suur-Sõjamäe 4), tel. 6034704, E-P 10-21; Sikupilli Kaubanduskeskus (Tartu mnt 87), tel. 6332949, E-P 10-21; Järve Kaubanduskeskus (Pärnu mnt 234/238), tel. 6140369, E-P 10-21; Mustamäe tee 44, tel. 6668148, E-R 10-20, L-P 10-18; Mustakivi Prisma (Mustakivi tee 17), tel. 6340016, E-P 10-21; Maarju: Nurga 3, tel. 6560696, E-R 10-20, L-P 10-19; Narva: Kaubanduskeskus Fama (Tallinna mnt 19C), tel. 3566408, E-P 9-20; Jõhvi: Kaubanduskeskus Tsentraal (Kesk-väljak 4), tel. 3370291, E-R 10-19, L 10-16; Rakvere: (Koidula 5), tel. 3277242, E-R 09-18, L 10-15; Rapla: Tallinna mnt 50A, tel. 4737054, E-P 9-20; Tartu: Kivlinna kaubanduskeskus (Jaama 173), tel. 6668150, E-P 10-21; Lõunakeskus (Ringtee 75), tel. 7315543, E-P 10-21; Lõunasaar (Ringtee 75), tel. 7315541, E-P 10-21; Raatuse Kaubamaja (Raatuse 20), tel. 7402751, 7402759, E-P 10-21; Kaubanduskeskus Eeden (Kalda 1c), tel. 7402521, E-P 10-21; Tartu vana Kaubamaja (Ria tn 2/2A), tel. 7343496, E-R 10-20, L-P 10-18; Viljandi: Vaksali 11, tel. 4336673, E-P 9-20; Männimäe Selver (Ria mnt 35), tel. 4344977, E-P 10-20; Valga: Valga Selver (Raja 5), tel. 7666434, E-R 10-19, L-P 10-16; Paide: Pärnu mnt. 63-65, tel. 6668124, E-P 9-20; Võru: Kooli 2, tel. 7828025, E-P 9-20; Pärnu: Kaubamajakas (Papiniidu 8/10), tel. 4455934, E-P 10-21; Kuressaare: Saare Selver (Tallinna mnt. 67), tel. 4595460, E-P 10-21;

Internetipood: epood.k-arvutisalong.ee; Tellid fotod interneti teel: foto.k-arvutisalong.ee

KUIDAS...

teha pisikesi planeete

Astronoomid ei avasta uusi planeete sugugi nii tihti kui võiks, ja kui avastavad, siis head pilti neist ikka ei saa. [digi] õpetab, kuidas igapäevaseid kaadreid minimaailmadeks muuta.

1. Pildista panoraam

Isikliku planeedi tegemiseks vajad alustuseks panoraampilti. Panoraampildi tegemisest võiks kirjutada terve eraldi artikli, õigemini oleme seda juba teinud (vt eelmise aasta detsembrikuu [digi]), aga kordame siin mõned põhitõed üle.

2. Horisont otseks

Panoraami pildistades on oluline jälgida, et horisont oleks otse - siis sobituvad pildi servad hiljem omavahel hästi kokku. Kõige lihtsam viis on kasutada loodiga statiivi, väiksemad ebatäpsused saad hiljem ka arvutis likvideerida.

3. Lainurk ei toimi

Erinevad kaadrid klappivad omavahel hästi kokku siis, kui need on võimalikult loomutruud. See tähendab esmajoones, et väga laia nurka pildistades kasutada ei saa. Laias laastus võib öelda, et alla 50 mm enam hästi ei toimi, aga mida pi-

kema objektiiviga pildistad, seda parem. Palju sõltub ka objektiivi kvaliteedist, kehvemad kipuvad servades moonutama.

4. Pikkus loeb

Mida pikem panoraam, seda etem. Sestap võiksid kaaluda ka püstformaadis pildistamist, pealegi mahuvad pikemad objektid niimoodi paremini kaadrisse. Planeedi aluseks sobiva pildi pikem külj peaks olema vähemalt kaks korda lühemast pikem.

5. Maapind ühtlaseks

Minimaailma materjaliks sobivad kõige paremini sellised panoraamid, mille allservas on võimalikult väheste detailidega ühtlane pind, näiteks liiv, vesi, asfalt, muru. Sellest saab sinu planeedi südamik ja ühtlased pinnad annavad parema tulemuse, vähemalt alguses, kui alles harjutad.

6. Pane panoraam kokku

Kattuvate servadega pildiseeriast panoraamfoto kokkupanemiseks

on väga palju erinevat tarkvara. Alustuseks kõlbab väga hästi ka Photoshopi olemasolev funktsioon File > Automate > Photomerge. Avanevas dialoogiaknas vali välja soovitud pildid ja programm teeb ise ülejäänu. Kui pilte on palju ning need on suured, võtab see üksjagu aega. Ülejäänud sammud nõuavad siiski oluliselt vähem arvutusjõudu ning käivad kiirelt. Valmis panoraam koosneb mitmest kihist, enne edasiminekut on kasulik need ühendada käsuga Layer > Flatten Image.

7. Kadreeri panoraam olemasolevast pildist

Kui väga suurt resolutsiooni vaja pole, võid maailma kokku keerata ka mõne olemasoleva pildi põhjal, ilma et peaksid spetsiaalselt panoraami pildistama minema. Lihtsalt sirvi oma fotosid, kuni leiad mõne, mille otsad võiksid omavahel kokku sobida. Kuna see on vaja siiski piklikuks lõigata, on hea, kui all ja üleval servas on tühja ruumi. Eriti hästi saab minimaailmu näiteks väikesest saarest, sest selliste piltide otsi on lihtne omavahel sobituma panna.

8. Appi tuleb peegelpilt

Kui siiski on mõni vingefoto, mida tahad planeediks muuta, aga mille parem ja vasak pool omavahel kuidagi kokku ei sobi, mõtle korra, kas saaksid pildi kuskilt pooleks lõigata ja teise poole peegelpildis lisada. Sel moel saad ideaalselt kokku sobivad servad ning paljude piltide puhul ei pruugi tül- luke pettus hilisemalt planeedilt väljagi paista.

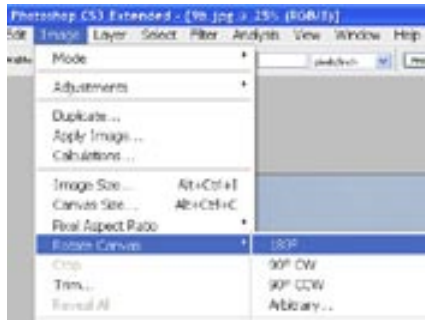

9.

Venita pilt välja

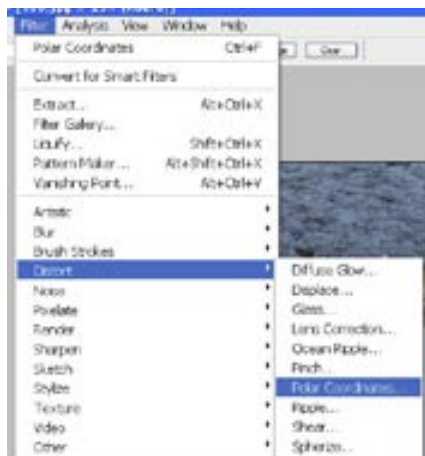
Järgmiseks pead pildi tegema täpselt ruudukujuliseks. Hea, kui teeksid seda lühemat külge pikemaks venitades, mitte pikemat lühemaks pressides. Väga suure pildi puhul pead sõltuvalt oma arvuti võimsusest ehk natuke suurust loovutama, muidu ei suuda arvuti kuidagi planeeti valmis ehitada. Jälgi näiteks, et pildi küljepikkus ei läheks üle 8000 piksli. Venituseks kasuta käsku Image > Image Size. Eemalda linnuke kastist Constrain Proportions ja kirjuta kasti Height täpselt sama arv kui on kasti Width.

10.

Keera maailm kummuli

Selleks, et tulevase planeedi keskmeks jääks ikka maapind, mitte taevas, pead enne järgmist sammu pildi pea peale keerama. Kasuta käsku Image > Rotate Canvas > 180°.

11.

Maailma loomine

Maailma tegemiseks ongi jäänud veel vaid üks samm (võid olla mureta, see ei võta seitset päeva). Vajaliku käsu

leiad Filter > Distort > Polar Coordinates.

12.

Paranda vigu

Nüüd saad vajadusel oma kätetööd veel tuunida. Näiteks võid värsket planeeti keerata, nii et sulle meelepärane objekt jääks ülespoole. Samuti võib olla tarvis pisut puhastada pildi servade kokkupuutepunkti. Seda on vaja kindlasti teha näiteks siis, kui aluseks võetud panoraam ei katnud 360° ja servad täpselt kokku ei sobitu. Ka on nüüd paras aeg korrigeerida pildi tonaalsust, kontrastsust jmt, samuti saad ära lõigata üleliigse taeva.

13.

Eksperimenteeri

Kui esimesed katsed teatud ja arusaam sellest, kuidas minimaalilm moodustub, olemas, saad hakata erinevaid lähenemisi katsetama. Mõnikord võib huvitava tulemuse anda see, kui mõni fotol olev objekt jääb ülemist otsa pidi pildilt välja. Teinekord jälle polegi vaja suurt panoraami, piisab makrovõttest mõne lille või kiviaiaga. Samuti saab palju naljakaid pilte, kui muudad planeediks üksiku inimese või autoga foto. Mõnel juhul võib hea tulemuse anda ka see, kui jätad foto enne planeediks keeramist ruudukujuliseks muutmata.

14.

Vali ise sobiv pinnas

Kui planeedi keskossa jääv tekstuur sind ei rahulda, võid selle asendada endale meelepärasemaga. Kui vajad keskele rohkem ruumi, jätta enne pildi planeediks muutmist foto alumisse serva valge riba – sellest moodustub planeedi keskele tühi ring, kuhu saad kopeerida sobiva täite.

16.

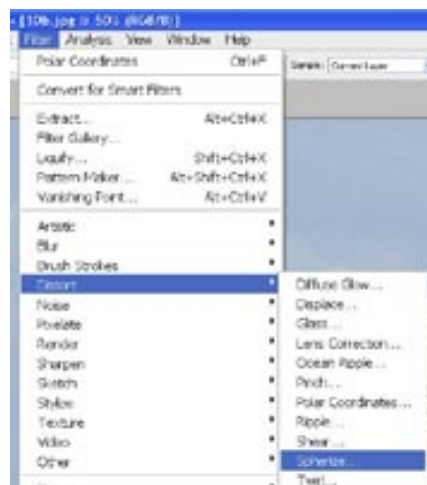
Sissepoole maailm

Proovi, mis juhtub, kui jätad pildi enne maailmaks muutmist pea peale pöörmata. Saad augukujulise maailma, kus majad kasvavad ringi siseküljel. Päris iga algfoto selliseks töötluks ei sobi, aga vahel võid saada päris põnevaid tulemusi.

17.

Kui tahad veel paremat tulemust

Kui oled piisavalt katsetanud ja avastanud, et minimaalilmad on midagi, millele tahaksid edasi mängida, võib sulle huvi pakkuda Photoshopi lisavidin Flexify (<http://www.flamingpear.com/flexify.html>). Selle eest küsitakse küll natuke raha, ent see on suure resolutsiooniga pildide puhul kiirem ning parema kvaliteediga. **KRISTJAN KALJUND**

15.

Kettamaailmast keraks

Originaalis on vastloodud planeet pisut lapik. Ruumiliselt saad värsele minimaalilmale lisada käsuga Filter > Distort > Spherize. Katseta erinevate väärtustega, kuni leiad konkreetsele pildile sobiva.

INSPIRATSIOONIKS

- www.redbubble.com/groups/polar-panorama
- www.flickr.com/groups/createlyourownplanets/pool/
- www.flickr.com/groups/43428515@N00/pool/
- www.flickr.com/groups/making_planets/pool/
- www.dirkpaessler.com/blog/wp-content/plugins/falbum/wp/album.php?album=72157594161325852

HOLGER VAGA

3 X KRISTIAN KALJUND

KUIDAS...

telefoniga telerit vaadata

Kallis ja kehva kvaliteediga striiming on eilne päev. Uue aja inimesed vaatavad mobiiltelefoniga nii kvaliteetset telepilti, et pisikeselt ekraanilt võib isegi subtiitrid välja lugeda. Ja seda kõike tasuta.

1. Võlusõna: DVB-H

Mai alguses käivitas EMT Eestis DVB-H testvõrgu ja see viis Eesti mobiil-TV mõttes uude ajastusse. Muidugi saab endiselt telepilti vaadata üle 3G-ühenduse striimides, ent DVB-H on kvaliteetsema pildiga ning võimalusterohkem. DVB-H tähendab Digital Video Broadcasting - Handheld ning on DVB-T ehk Terrestriali ehk läbi õhu leviva digitaaltelevisiooni ehk Eestis Zuumi väiksem vend. DVB-H on spetsiaalselt mõeldud kasutamiseks mobiiltelefonides ja teistes väikestes seadmetes, kus protsessorid ei ole väga võimsad ning aku vastupidavus on tähtis. Meie teemegi selles artiklis juttu DVB-H-st, sest üsna kindlalt saab just sellest standardist mobiilse televisiooni valitseja, vähemalt Euroopas, kus Euroopa Liit on teatanud, et just DVB-H on liidu esimene valik.

2. Töötab ka laulupeol

Igaüks teab, et suurte rahvakogunemiste aegu võivad mobiilivõrgud üsna umbes olla. Nii ei liigu näiteks kõned väga nobedalt aastavahetustel, aga mõnikord ka suuremate ürituste ajal. Kui kõnekanaleidki ei jagu, siis ei tasu loota, et saab samal ajal üle 3G näiteks telepilti striimida. Kui võrk on hõivatud, siis on ta hõivatud. DVB-H puhul aga sellised piirangud ei kehti, sest see pilt ei liigu mitte mobiilivõrgus, vaid päris eradi ehitatud oma võrgus. Piltlikult öeldes tuleb

telepilt läbi õhu kohale nagu näiteks raadio-vastuvõtjatesse, kuigi digitaalselt. Järelikult võivad kas või kõik Euroopa inimesed koguneda Tallinna lauluväljakule kokku ning hakata korraga oma telefonidest läbi DVB-H telepilti vaatama ning DVB-H võrgule sellest mingit lisakoormust ei teki.

3. 10 kanalit tasuta

Selle aasta lõpuni on EMT võrgus DVB-H-võrgu (mille muide ehitas Levira) katseperiood ning see tähendab, et kuni aasta lõpuni on telepildi vaatamine mobiiliga tasuta. Praegu on valida 10 kanali vahel: Discovery, Euronews, Kanal 2, Seitse, ETV, MTV Eesti, Jetix, Eurosport, Kanal 11 ja National Geographic. Kas järgmisel aastal läheb telerivaatamine mobiilis tasuta? Mitte ning milline saab olema võimalik hind, ei oska EMT esindajad praegu öelda. Palju sõltub testperioodi tulemustest ning klientide huvist. Levipiirkond on testi ajal Tallinnas. Signaali edastatakse neljast erinevast saatejaamast: Teletorn, Kristiine, Ehte ja Ülemiste. Parimad vastuvõtutingimused on ruumidest väljas, kuid mobiil-TVd saab näha ka transpordivahendites ning sõltuvalt asukohast ka sisetingimustes.

4. Konks ikka ka

Kõlab liiga ilusti, et olla tõsi? Paraku tõesti, asja juures on ka

ebameeldiv konks. Sinu telefon peab oskama DVB-H-signaali vastu võtta. DVB-H toega telefone on aga praegu müügil vaid mõned üksikud ning needki pigem kallimate killast. Nii näiteks sobib selleks kasutada Nokia N77 (kliendihind EMTs 7990 krooni), varsti tuleb ka Nokia N96, aga vaevalt sellegi hind väga mõistlikust hinnaklassist on. DVB-H toega telefone on ka teistel tootjatel, nagu näiteks Samsungil ja LG-l, ning küllap mõni neist ka varsti Eestis müügile tuleb. Kui sind teema huvitab, hoia ([digi] abiga) uutel mobiiltelefonidel silm peal.

5. See pole veel kõik

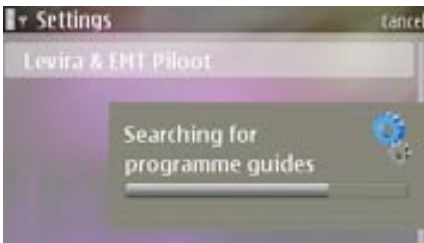
DVB-H vastuvõtjaid saab osta ka arvutile, nii et torkad selle USB-porti ja vaatad telepilti arvutist. Samas, arvuti jaoks oleks kindlasti mõistlikum osta pigem DVB-T vastuvõtja, sest selle pilt on suurele ekraanile mõeldud ja kvaliteetsem. Kuulda on olnud ka võimalusest, et hakatakse müüma praeguste telefonide külge käivaid DVB-H adaptoreid, aga suure tõenäosusega ei viitsi keegi sellise vidinaga jamama hakata ja DVB-H tulevik sõltub otseselt sellest, kui suures valikus ja millise hinnaga jõuavad müüki DVB-H toega telefonid.

6. Hakkame pihta

Meil oli DVB-H testimiseks käes Nokia mobiiltelefon N77 ning sel-

lega ei olnud küll ei DVB-H seadistamine ega vaatamine mitte mingi eriline kunst. Teemegi selle läbi N77 näitel. Teistel DVB-H toega Nokiatel käib see sarnaselt, muude firmade telefonide puhul pead ise näiteks kasutusjuhendi abiga hakkama saama. Meie telefonil oli kohe parema softkey alla paigutatud otsetee «Mobile TV», aga mobiiltelevisiooni ikooni leiab ka telefoni peamenüüst. Ava see.

7. Otsi Levirat

Kui mobiil-TV oli varem seadistamata, hakkab telefon nüüd saateid

otsima ning kui sa oled levialas, leiab varsti «Levira & EMT Pilot». Vali see. Kui seda valikut ei teki, pole sa ilmselt levis. Liigu päris akna alla või lausa õue, sest toas ei pruugi testperioodi ajal DVB-H levi piisavalt tugev olla. Aga toas võid ju päristelerit vaadata.

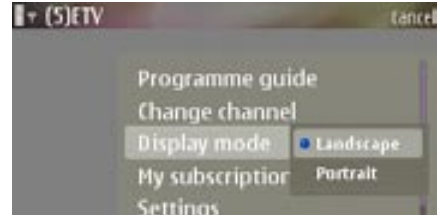
8. Kanalid käes!

Nüüd teatab telefon «Setting programme guide» ning kuvab mõne hetke pärast leitud kanalite nimekirja. Sul ei jää muud üle kui kinnitada see valikuga OK.

9. Ja ta mängib!

Veidi kannatust ning juhtubki ime: telefon hakkab telepilti näitama! Vähemalt juhul, kui kõik toimib hästi ja seadistamine õnnestus. Kui ei, siis kannata ja proovi näiteks homme uuesti (tegemist on ju ikkagi testperioodiga) ja kui ikka käima ei

saa, pöördu EMT poole. Kanalite vahel saad liikuda keskmise klahviga. Vasakule-paremale liikudes saad valida eelmise või järgmise nimekirjas oleva kanali, üles või alla liikudes kuvab telefon sulle kanalite nimekirja.

10. Täpsemad seadistused

Vasakut (või alumist, oleneb, kumba pidi telefon on) softkey'd vajutades tekib ekraanile menüü, kust saab mõningaid seadistusi valida. Valiku Display mode alt saad määrata, kumba pidi ekraanil näidatakse. Tõenäoliselt on sul mugavam valida Landscape, sest telepilt on samade proportsioonidega nagu küllil keeratud telefoniekraan ja sa näed seega suuremat pilti. Ent võid proovida ka Portrait, kui sul on telefoni nii parem käes hoida. Samuti on siin valik «Programme guide» ehk elektrooniline saatekava, aga vähemalt praegu ei ole teleprogrammidel DVB-H jaoks saatekavasid küljes, nii et see valik on tühi.

HENRIK ROONEMAA

BEM
AGENCY
esitleb

I'm Kerry from Slayer.*
Fuck muusikapiraatlus!**
Tule kontserdile ja
kuula originaali!

SLAYER

1. juuli
Eesti Näituste messikeskus

Kollektiivtellijumused 3255053

*Olen Kerry Slayerist **Põrgusse muusikapiraatlus!

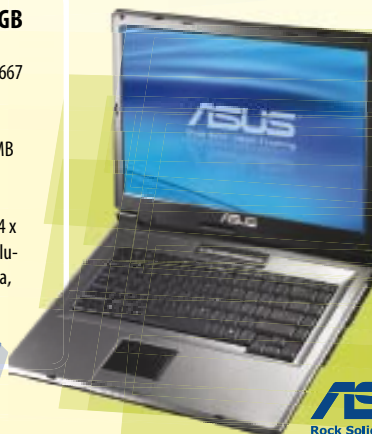

TOSHIBA

Toshiba Satellite A200-23K + 1 GB

Ekraan: 15,4" TruBrite WXGA
 Protsessor: Core2Duo T5450 1,66 GHz/2 MB/667 FSB
 Mälu: 2 x 1024 MB DDR2-667
 Graafika: ATI-M HD 2600 512 MB/HM 1279 MB
 Kõvaketas: 160 GB
 Optiline seade: SM DL DVD+/-RW
 Muu: WLAN 802.11g/b, Bluetooth, Vista HP, 4 x USB v2.0, S-Video TV-väljund, IEEE 1394, mälukaardilugeja, 1,3 megapiksiline veebikaamera, ExpressCard pesa, 2,72 kg

10 899.-

ASUS
 Rock Solid · Heart Touching

ASUS X51L

Ekraan: 15,4" WXGA Glare/Splendid
 Protsessor: Core Duo T2390 1,86 GHz/1 MB/533 FSB
 Mälu: 2 x 1024 MB DDR2-667
 Graafika: Intel X3100
 Kõvaketas: SATA 250 GB 5400 rpm
 Optiline seade: SM DL DVD +/-RW
 Muu: WLAN 802.11g, Vista HB, Eng, sülearvutikott, hiir, 4 x USB v2.0, mälukaardilugeja, PCMCIA kaardipesa, 6 elemendiga aku, 2,8 kg

9265.-

DELL XPS M1530 Black/Red

Ekraan: 15,4" WXGA CCFL Display (220 nitti) TrueLife
 Protsessor: Core2Duo 7250 2,0 GHz/2 MB/800 FSB
 Mälu: 2 x 1 GB DDR2-667
 Graafika: NVIDIA GF 8600M GT 256 MB
 Kõvaketas: SATA 160 GB 5400 rpm
 Optiline seade: 8X DVD +/-RW Slim Slot Load
 Muu: WLAN 802.11g, Bluetooth, Vista HP, sõrmekäijelugeja, 3 x USB, IEEE 1394, S-Video TV-väljund, HDMI, 8-in-1 mälukaardilugeja, 2,0 megapiksiline veebikaamera, 6 elemendiga aku, ExpressCard pesa, 2,62 kg

16 299.-

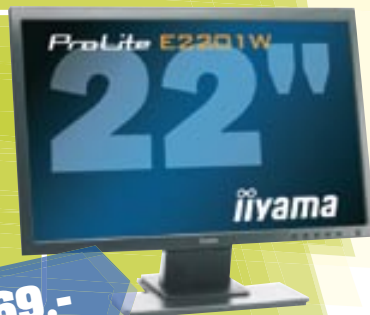

DELL

Iiyama Pro Lite E2201W-B (BLACK) 22" laiekraan-LCD

Punktisuurus: 0,282 mm
 Värskendussagedus: 83 KHz
 Reaktsiooniaeg: 2 ms
 Ribalauis: 162 MHz
 Kontrast: 1000:1
 Heledus: 300 cd/m²
 Vaatenurk: H=170 V=160
 Muu: DVI, TCO'03, must

4869.-

iiyama

Canon

Canon Digital IXUS 970 IS

10,0 megapiksilit, 5x optiline suum, näotuvastusega AF/AE/FE, DIGIC III processor, 2,5" LCD-ekraan, ISO 1600, USB v2.0, AV, Li-ion aku NB-5L

5779.-

iiyama

Iiyama Pro Lite E1902WSV-S (SILVER) 19" laiekraan-LCD

Punktisuurus: 0,285 mm
 Värskendussagedus: 80 KHz
 Reaktsiooniaeg: 2 ms
 Ribalauis: 137 MHz
 Kontrast: 1000:1
 Heledus: 400 cd/m²
 Vaatenurk: H=170 V=160
 Muu: TCO'06, kõlarid

3545.-

Asus VK222S 22" laiekraan-LCD

Punktisuurus: 0,282 mm
 Kontrast: 5000:1
 Reaktsiooniaeg: 2 ms
 Vaatenurk: H=170 V=160
 Heledus: 300 cd/m²
 Muu: 1,3 megapiksiline veebikaamera, kõlarid, VESA seinakinnitus, must

3 919.-

ASUS
 Rock Solid · Heart Touching

BenQ G2000WA 20" laiekraan-LCD

Reaktsiooniaeg: 5 ms
 Kontrast: 1000:1
 Heledus: 250 cd/m²
 Resolutsioon: 1680 x 1050 (WSXGA+)
 Vaatenurk: H=160 V=160
 Muu: D-Sub (analoog), VGA-kaabel, TCO'03

2499.-

BenQ
 Enjoyment Matters

Acmebook AB91-Z96SP

Ekraan: 15,4" WXGA
 Protsessor: Core2Duo T9300
 Mälu: 4 GB
 Graafika: nVidia 8600
 Kõvaketas: 320 GB
 Optiline seade: SM DL DVD RW
 Muu: Operatsioonisüsteemita, sülearvutikott, hiir, Bluetooth, 6 elemendiga aku, WLAN 802.11abn, gigabit LAN, 4 x USB v2.0, IEEE 1394, S-Video TV-väljund, dokiport, ExpressCard pesa, kaks mikrofoni, sisesehitatud veebikaamera, 3,25 kg

16 999.-

acmebook®

Nikon Coolpix P80

- NIKKOR 18x laiunurk-suumobjektiiv
- 10,1 megapiksline resolutsioon
- 1 cm makro
- optiline pildistabilisaator

6399.-

SONY

15 999.-

Sony HDR SR10E

High Definition, 40 GB HDD, HYBRID videosalvestus valikulise Memory Stick mälukaartidele, 1/5" 2 megapiksline ClearVid CMOS "Exmor" tehnoloogiaga Sensor, 1920 x 1080i salvestus (AVCHD), 4,0 megapiksline stopp-kaardrisalvestus, Carl Zeiss Vario-Tessar objektiiv, 15x optiline suum, 180x digitaalne suum, Super SteadyShot stabilisaator (valikuline), 2,7" puute-tundlik, Hybrid laiekraan-LCD (211 K), Quick ON nupp, videos näotuvastus, Face Index funktsioon, Film Roll Index funktsioon, 5.1 ruumilise heli suumiga salvestus, USB v2.0 (väljund), STAMINA, Handycam Station dokk, D-Range Optimizer funktsioon, X.V. Colour, kiire BIONZ pildiprotsessor, HDMI

EasyMP3 Player EM638 2 GB/4 GB

FM Radio, häälesalvesti, USB v2.0, 132x32 LCD-ekraan, 12h AAA-aku, 6 EQ-režiimi, 25g, 2 GB/4 GB

339.- / 499.-

Canon MD216 Dark Grey MiniDV käsikaamera

1x 0,8 megapiksliit, 37x optiline suum, mälukaardipesa, Quick Start funktsioon, kaugjuhtim., 2,7" LCD-ekraan, kõrgresolutsiooniline 16:9 vorming, USB v2.0, DV IN/OUT, AV, BP-2L5, PictBridge, CD-ROM

Canon

3219.-

Holux GPSmile61 autonavigaator iGO 2008 EE&Russia kaartidega

UltraSlim, 4,3" 480 x 272 puute-tundlik ekraan, Samsung 400MHz CPU, SDRAM 64 MB, SIRF Star III, Micro SD/MMC/HS-MMC kaardipesa, toetab >4 GB mälukaarte, taaskaetav aku, kuni 4h, videod, muusika, fotod, e-book, sis. laadija, autolaadija, kinnitusklamber, WinCE 5.0

4129.-

HOLUX

Saitek

SAITEK P580 Red Rumble Pad

USB, 8-suunaline D-pad kontrolleri, 4 action-nuppu, 4-külgpäästikut, 2 sisesehitatud nuppudega analoogjuhtkangi

190.-

EasyMP3 FM Modulator EF192 Black

Kaugjuhtimisega, mängib kõiki audioseadmeid traadita ühenduse kaudu läbi auto stereosüsteemi, audiosisendid: USB mälupekk, MP3, CD-pleier, mäletab taaskäivitamisel viimast sagedust ja rada, 16 eelsalvestatud kanalit 87.7-88.9 ja 106.7-107.9 MHz

329.-

D-LINK DIR-615 802.11n WiFi ruuter 4-pordilise 10/100 Base-TX switchiga

10/100Base-TX WAN port, 4x 10/100Base-TX LAN, PPPoE, NAT, VPN läbiv, MAC/IP/URL filtreerimine, domeeniblokeerimine, 64/128-bit WEP, WPA, 802.1x tugi, DHCP server, veebivaldus, Stream Engine prioriteedisüsteem, Multicast tugi, sobib staatilise/dünaamilise IP ühenduse jaoks

D-Link

980.-

EDASIMÜÜJAD:

ATF Arvutisalong OÜ www.atf.ee
 OX Eesti OÜ www.ox.ee
 Datagate OÜ www.datagate.ee
 Wcamtec OÜ www.wcam.ee
 Arvutikeskus www.arvutikeskus.ee

[▶ play]

Unistuste täitumine

Aastaid on paljud püüdnud GTA valemil jäljendada. «Saints Row» näiteks jõudis juba piinlikult lähedale. Aga Rockstar suudab järjekordselt kõik vastased areenilt minema pühkida ja tõestab, et kümme aastat vana seeria pole oma võlu kaotanud.

● Peategelane, serblane Nikolai Bellic ehk Niko, on tulnud Ameerikasse uut elu alustama, et Bosnia sõja järel sammutud kriminaalne tee Euroopasse maha jätta. Ees on ootamas helge tulevik nõbu Romani seltsis, kes väidetavalt Ameerikas rikkaks saanud, elab suures palees ja sõidab kallite sportautodega.

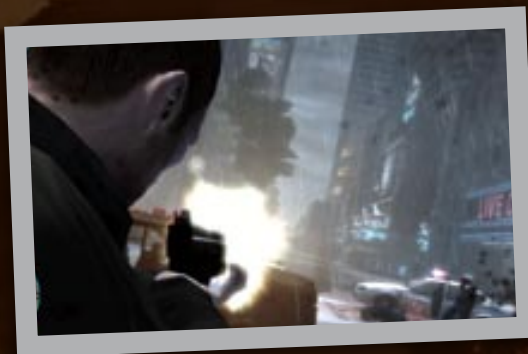
Tegelikkus on aga sellest kaugel: paleeks osutub väike prussakatest kubisev korter ja taksodepoos, mille rajamiseks ta maffialt laenu võttis, leidub vaid paar sõidukorras masinat. Aus elu «võimaluste maal» ei osutugi nii lihtsaks ja Nikost saab tõusev täht Liberty City allilmas.

Üllatavalt paeluv lugu

GTA IV stoori ja kirju tegelaskond on mängu tugevaimateks külgedeks. Selles on suur roll on ka Nikol, kes on palju moraalsem, inimlikum ja üllama lõppeesmärgiga kui seeria eelnevad antikangelased. Aja möödudes heidetakse aina rohkem valgust tema minevikule ja selgub ka tegelik USAsse tuleku põhjus.

Paaril korral tuleb mängijal endal raskeid otsuseid langetada ja kõige viimane nendest määrab loo lõpu.

Võrreldes viimase kolme mänguga pole vundament eriti muutunud:

endiselt kihutatakse maal, õhus (ainult kopteritega) ja merel, põgenetakse politsei eest ja täidetakse missioone avatud keskkonnas. Mõnes mõttes on ka paar sammu tagasi astunud, sest pole lennukeid, kinnisvara enam osta ei saa ja oma

tegelase füüsilise eest pole samuti vaja hoolitseda, nagu «San Andreas» teha sai.

Ometigi on GTA IV palju mugavam ja sisukam kui tema esivanemad. Olemasolevaid vaba maailma võimalusi on parandatud-kohandatud ning igavamad asendatud uute ja huvitavamatega. Tõsi, kolme linna asemel on nüüd vaid üks, kuid uurimispinda ja tegevust jätkub seal vähemalt neljakümneks tunniks.

Mitu olulist uuendust

GTAd senine suurim nõrkus, tulistamine, on põhjalikult ümber tehtud. Nüüd saab keskkonda enda varjamiseks kasutada ja olukorrale taktikalisemalt läheneda. Kui lisada veel hea relvade valik ja võimalus neid kõiki varju tagant pimesi tulistada, lahub tulemus rohkem meelt kui enamikes puhastverd tulistamismängudes. Vastaste tehisintellekt on väga targaks tehtud ja lahingus kasutatakse usinalt ära kõiki samu võimalusi, mis mängijale antud.

SOOVITAME

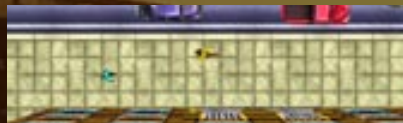
See mäng on just sulle, kui oled allosevate mängude austaja

«Grand Theft Auto: San Andreas»

«Saints Row»

AJALUGU

«Grand Theft Auto» (1997)

Esimene mäng, milles saad ülalt alla vaates olla kurjategija ja täita vabas järjekorras ülesandeid Liberty City's, San Andreas ja Vice City's.

«Grand Theft Auto 2» (1999)

Esimesest visuaalselt sammuke edasi, kuid ikkagi sama nägu mäng nimetus linnas.

«Grand Theft Auto III» (2001)

Mängija on Liberty City nimetu kurjategija oma aja revolutsioonilises teoses, milles tehti mitmeid kloonide.

«Grand Theft Auto: Vice City» (2002)

1980ndate Ameerika kultuurist inspireeritud kolmanda mängu müügituules ilmunud mängus otsib äsja vanglast vabanenud mafiooso Tommy Vercetti Vice City's enda süüdi lavastajaid.

«Grand Theft Auto: San Andreas» (2004)

Carl «CJ» Johnson saabub koju San Andreasisse pärast oma ema mõrva ja leiab vana gängi varems. Loomulikult tuleb mõrvar kätte saada ning gäng kuritegeliku maailma tippu tagasi viia.

«Grand Theft Auto IV» (2008)

Nico Bellic saabub Liberty City'sse. Ülejäänud on juba ajalugu.

Nüüdsest on võimalik varjuda esimese ettejuhtuva masina taha, sest allaandmine ei ole Liberty City's valikuvariant.

GTA IV on üks esimesi mänge, mis põhineb Euphoria tehnoloogial. Enam ei kasutata salvestatud animatsioone, vaid liigutused luuakse käigu pealt. Selle tulemusena on tegelaste käitumine alati mingil määral erinev ja etteaimamatu. Peale selle suudavad nad ümbritsevatest asjadest ja tegelastest kinni haarata, kui nad kukuvad, millegi otsa komistavad või autole ette jäävad.

Täiustusi on liiga palju, et kõiki loetleda. Üks tähtis uuendus on tegelase mobiiltelefon. Kuigi missioonide alustamiseks tuleb endiselt kellegi juurde sõita, toimub peaaegu kõik muu läbi telefoni. Juba mängu alguses hakkab see kõnede ja SMSidega ummistuma ning iga kord, kui on vaja mõnda ülesannet uuesti proovida või kellelki nõu küsida, on mobiil selleks igati mugav tööriist. Aeg-ajalt tuleb luge-

da ja saata meile mängusiseses internetis, kuhu pääseb ligi internetikohvikutest. Võrkudest rääkides tuleb mainida, et mängus on ka varasemast suurem raadiojaamade valik – kanaleid on lausa 19.

Rohkemalt ja paremini

Võimalusele tegelase kodudes ehk ühes neljast turvamajast mänguseisu salvestada on lisandunud ka teretulnud auto- maatsalvestus, mis rakendub iga täidetud ülesande järel. Laadimised toimuvad kiiresti ja need on harvad. Tänavalt majja minnes pole enam mingeid vahepause, lihtsalt astud uksest sisse ja kõik. Küllastavaid hooneid on rohkelt, olgu nendeks riitepoed, baarid, ülesannetega seotud pilvelõhkujad või kellegi kodud.

Tähtsaim uuendus on mitmikosa. GTA-de esmakordne korralik võrguosa sisal-

Grand Theft Auto IV (Xbox 360)

Politseinikud püsivad mängijal visamalt kannul kui kunagi varem.

dab mitmeid tuntud mängutüüpe, nagu surmamatsid, aga ka uuemaid, mis kasutavad mängu omapärasid oskuslikult ära. Mängijate päralt on terve linn, aga soovi korral ka piiratud ala. Kokku võib ühes serveris olla kuni 16 mängijat.

Ka tehnilisest küljest on GTA IV eelkäijatest valgusaastate kaugusel. Pilt on väga ilus: kandilised autod ja kesised plahvatusefektid on minevik, näoanimatsioonid on ilmekad, New Yorki kopeeriv linn on massiivne ja detailne. Vaeva on nähtud ka pisidetailidega. Näiteks hommikul vara võib näha prügiautosid ringi vuramas, inimesed loevad ajalehte ja kohvitavad, keskpäeval tiheneb tänavatel liiklus, vihma ajal poetakse varjude või katuseäärte alla ja ööseks on linnasagin rahunenud.

Ka heli on endiselt tasemel. Hääled on peale loetud väga hästi ning sõidukid ja

TEINE ARVAMUS

Kaasakiskuv üksikosa

● Jalustrabava stooriga uus GTA IV ei ole lihtsalt enam pöörane kihtutamine, üleküllastatud värvide ja ajuvabade võimalustega mäng, vaid mängija toomine reaalsusesse, kus politsei on kõvasti rohkem arenenud ja kordades ohtlikum kui varem.

Võrreldes eelmiste mängudega on GTA IV nagu taassünd: uue graafika ja tulistamis- ning juhtimisfüüsikaga on mängu naudingut palju rokem. Euphoria mootor muudab tegelaste käitumise väga realistlikuks. Üksikmäng on meelelt hea, kuid jääb kahjuks üsna lühikeseks, ent kindlasti mitmikmäng parandab selle vea!

[d] ANDRES JURŠ

KOLMAS ARVAMUS

Õnnestunud uuendused

● See on esimene mäng, mida mängides tekkis tunne, et mängima võib jäädagi. Lugu ei muutu igavaks, vaid säilib põnevuse lõpuni välja.

Parim uuendus on uus varjumissüsteem, tänu millele saab peitu pügeda ka iga prügikasti taha.

Tegevust on Liberty Citys palju enam, kui jõuab ära teha. Vahva uuendus on ka mobiiltelefon, mida saab kasutada sõprade ja vaenlastega ühenduse pidamiseks.

Kui oled GTA fänn, siis mängi seda kindlasti, kui pole varem ühtegi GTAd mänginud, siis mängi seda ikkagi.

[d] KRISTJAN KALVE

Niko käsutuses on nii uusi kui ka vanu relvi ja tore on näha, et juba esimeseski osas autosid vrakistanud raketihetija ei ole aja jooksul kuhugi kadunud.

relvad kõlavad autentselt. Xbox 360 saab GTA melu esitamisega edukalt hakkama. Kui vahel harva pildikiirus langebki, siis mitte alla mängitavuse piiri. Suuremad madalhetked on mitmikosas, kus selle tekkimiseks peab olema võrdlemisi palju mängijaid, politseinikke ja plahvatusi.

GTA IV on kõik, mida üks GTA fänn tahta võib. Tõega! Mõned vanad asjad on välja jäetud, aga uued teevad need kahetsusväärt. Vaatamata piiratud auditooriumile – mäng on alates 18aastastele ning saadaval Xbox 360 ja PlayStation 3 konsoolidele – on viimane GTA lõõnud mitmeid müügirekordeid. Midagi sellist, nagu saavutab GTA IV, näeb nagu päikesevarjutust.

[d] ANDREAS TÜRK

Grand Theft Auto IV (Xbox 360)

HIND: 999 KROONI

Müügil: www.andrico.ee

Xbox360 mängukonsool

Teler (vähemalt 60 Hz, soovitatavalt HD ready)

Xbox360 kõvaketas või mälukaart

[HINNANG]

Legend sündides. Oodati maailmaimet ja nii juhtus. Rekordid purunevad ja kõik kiidavad – GTA IV on suurepärane!

[d] hinne:

Killud toovad õnne

Mõni automängur võib tunde seadistada esisilla vedrustuse jäikust ja mõtiskleda, kas katta rool roosa või kuldse leopardinahaga, teine aga palub mängimiseks midagi muud, sest sõidutrajektoori nimel arvutuste tegemine kõlab igavalt. «Burnout Paradise» on neile.

● Alates kolmandast osast oleks õigem liigitada see pigem pusleelementidega märuliplatvormide hulka, mida juhtumisi mängitakse autokujuliste tegelastega. Kui sind esimest korda Paradise City tänavatele lastakse, võid eksikombel arvata, et tegu on hoopis Liberty City'ga. Kuid tänavatel pole ühtegi inimest, autod sõidavad kõikjal omasoodu, ilma juhtideta. Kogu linn on su jalge ees lahti, pole piirdeid ega laadimispause.

Mänguviise on palju

Kuigi valikute rohkus võib algul pahviks lüüa, on kogu süsteem tegelikult väga lihtne – iga ristmik alustab mõnd võistlust, olgu see siis punktist punkti võidusõit, aja peale sõit, romurallilik Road Rage või punktide peale trikitamine. Igal tänaval saab sa-

mamoodi püstitada Showtime'i rekordeid ehk üritada tekitada võimalikult suurte kuludega avariisid või lihtsalt proovida läbida antud tänav kõige kiirema ajaga. Sama lihtne on alustada võrgusõitu või püüda kambaga etteantud ülesandeid lahendada.

Konkurentidest etem

Kõlab nagu iga teine kihutamine, võiks ehk öelda. Miks see siis on parem kui «Need For Speed», «Gran Turismo» või üksstapuha milline olemasolev seeria? Võrreldes viimaste NFSidega on see lihtsalt väga hea mäng ja korralikku «Gran Turismo» pole sel põlvkonnal veel olnudki, aga nagu öeldud, on «Burnout Paradise» rohkem platvormmäng kui kihutamine.

Eriti on seda tunda kui üritada leida mööda linna laiali puistatud mitutsada aeda ja reklaamtahvli, mis on paigutatud suures osas väga nähtavalt ja tekitatud aimdus, kuidas nendeni jõuda. Nagu igas heas pusleplatvormis, peab selleks mõnikord kõvasti harjutama ja kasutama mõnd algul ettenägematut võtet. Visuaalne pool, nagu juba pigem reegel kui erand, on suurepärase. «Burnout Paradise'is» leidub stiili – värvigamma

ja valgustus on äärmiselt pehme, aga samas realistlik, majad ja ehitised pole lihtsalt ühesugused kastid, vaid igal linnaosal on oma stiil ja tundub, et ka igal majal on oma funktsioon ja ajalugu.

Otse loomulikult tuleb mainida avariisid. Iga avarii on nagu lumehelbeke – kordumatu meistriteos, mille ajal muusika vakatab ja ekraanilt voolavad kõik värvid ning aegluubis paiskub igasse ilmakaarde sädemeid, klaasikilde ja metalli. Vaatepilt, mis kisub iga kord peaaegu pisara silmast. Samas tekitavad avariid, vastupidiselt suuremale osale kihutamistest, harva frustratsiooni. Kuigi teiste AI on agressiivne, jätvavad nad vähemalt enne tiptasemeid piisavalt aega avariist toibuda ja kõik veel kätte saada, sest Paradise City's teise koha mehi ei sallita, loeb vaid võit.

Sürrealne kihutamine

Muusikast veel nii palju, et pärlite, nagu Soundgarden, Alice in Chains ja Faith No More ning kohustusliku USA MTV roki vahele on eksinud ka Kerli Kõivu lugu. Kiirusega 300 km tunnis maanteel mägedes kihutada, samal ajal kui keegi laulab eesti keeles «Põdral maja metsa sees», on üsna sürrealistlik kogemus.

Burnout Paradise (Xbox 360)

Vihane sõit külje kõrval otsustab võitja, kaotajat ei mäleta hiljem keegi.

Sõidame ja vaatame, mis teisel korrusel toimub.

Ei, see ei ole «Kutsuge Cobra 11» alguskaader, vaid Paradise City igapäevaelu.

Kuigi käesolev versioon on PS3 port, siis reedavad seda ainult mõned udused tekstuudid ja harva alla 60 lonkav kaadrisagedus. PS3-l on võrgumäng tasuta, Xbox'il nõutakse Xbox Live! tasulist varianti, kuid saab koguda *achievement*'e.

Aasta lõpus panevad arvutimängurid sellele käed külge, ning see toob kõrge- mad resolutsioonid ja uued võrgumängud. Enne saavad konsooliversioonid

mitu tasuta saart uute autode ja ülesannetega ning augustis toob tasuta uue- dus mootorrattad, päeva-öö tsükli ja räät- gitakse, et lausa lennumasinad...

Seega pole küsimus, kas mängu osta või mitte, vaid kas mängida see läbi enne GTA IV või üritada ette kujutada, et Paradise City ja Liberty City asuvad kõrvuti, ainult plaadivahetuse kaugusel.

[d] RAINER PETERSON

Burnout Paradise (Xbox 360)

HIND: 999 KROONI

Müügil: www.andrico.ee

Xbox360 mängukonsool

Teler (vähemalt 60 Hz, soovitatavalt HD ready)

Xbox360 kõvaketas või mälukaart

SOOVITAME

See mäng on just sulle, kui oled allolevate mängude austaja

«Flatout» seeria

«Xpand Rally» seeria

TEINE ARVAMUS

Burnout Extravaganza

● Paradiis võtab rataste alla tunduvalt keerukama tee kui eelkäijad. Ralli lineaarne kulg on lahti murtud, selle asemel on spiraalne ja pealtnäha lõpmatu progress sõitude ja masinate vahel.

Avatud maailm oma võlude ja valudega lubab kogenematul piloodil sootuks vales suunas liikuda. Paradiis ei õgvenda teed GPSide ega muude aktiivsete juhistega – sõidu alguse ja finišijoonel vahel on kõik lubatud.

Keskonnas, kus mängijad kasutavad kindlate mänguelementide kirjeldamiseks kindlapiirilisi termineid, tuleb Paradiis värs- kendava tuuleililina, mis samas ei pruugi kõiki teel olijaid liialt rõõmustada.

[d] MART REDI

[HINNANG]

Frustratsioonivaba kihutamine, müllusööbivad avariid ja täielik vabadus. Mida- gi rohkem tahta on raske.

[d] hinne:

«Maailmade sõja» kolmejalgetele tulnukatele sarnanev tegelane taamal hävingut külvamas.

Unreal Tournament 3

HIND: 699 KROONI

Müügil: www.andrico.ee

Demo: www.gamershell.com/download_21427.shtml

Protsessor: 2 GHz

Mälu: 512 MB

Graafikakaart: NVIDIA 6200 / ATI Radeon 9600

Helikaart: DirectX 9 ühilduv

Vaba kettamaht: 8 GB

Optiline seade: DVD-lugeja

Tarkvara: Windows XP/Vista

Imeilus taplus

1999. aastal ilmunud «Unreal Tournament» oli keerukam kui konkureerivad netipõhised shooter'id «Quake'id» ja «Counter-Strike». Peale suurepärase graafika käis UT trumpidena välja innovaatilised relvad ja omamoodi liikumise.

● Preemiaks tekkis UT-le tugev kogukond, keda vahepealsed «UT2003» ja «UT2004» kõigutada ei suutnud. Praeguseks on aga olukord muutunud. Aina populaarsemad on strateegiapõhised tulistamised, kus mängijad saavad valida mitme rolli vahel ning võrgukogemuse eest antakse punkte («Enemy Territory», «Call of Duty 4»). Nende kõrval üritab neljas UT-seeria mäng (graafikamootori tõttu nimetatud UT3-ks) võtta taktikapõhise mängu rolli, kus võib ka niisama relvaga amokki joostes üht-teist saavutada.

Pilt võtab silma märjaks

Esmamulje on väga hea. Vähegi vingemal arvutil lööb kõigepealt pahviks graafika. Kui jääda imetlema, kuidas *shock combo* tulemusena põrandal olevad laibad ülišifilt vaakumisse imetakse, siis võib vabalt ennast järgmise laiba rollis leida. Üksikosa on nõrgapoolne, aga see-eest on kummardusena vana kooli fännidele tagasi toodud vahepeal hüljatud esimese mängu elemente – läinud on põikehüpe

ja *shieldgun*, tagasi on hüppamissaapad ja surma teesklemine. Samas saab mängida «UT2004-s» tutvustatud sõidukitega liputoomist (vCTF) ning pealetungi järglast *warfare*'i.

Sõiduvahendid päästavad mängu

Relvad on laias laastus vanad tuttavad, kuid seda uuenduslikumad on sõidukid. vCTFis saab vastaseid muuhulgas keraja sõidukiga keeglipalli kombel lõmastada või siis neile «Maailmade sõjast» tuttava kolmejalgse monstrumiga ülevalt hävingut kaela paisata. Kui kõik sõidukid on hõivatud, saab pikki vahemaid jooksmise asemel läbida kaasaskantava hõljukrula-ga. Võimalusel haara mõnest möödasoit-jast kinni ja jõuad kohale veelgi kiiremini. Innovatsioon missugune!

See ei tähenda, et mäng oleks veatu. Surmamatšis tapeldes tundub relvade tasakaal natuke paigast ära ning vastaseid on ilusa maailma seest raske üles leida. Varasemate versioonidega võrreldes on ka mängustiil oluliselt vähem – ära on

kaotatud *bombing run*, *assault* ja *double domination*.

Kokkuvõttes tundub, et vana kooli mängijaid selle mänguga siiski ümber ei veena. Seda näitab ka üsna väike huvi UT3 vastu suurvõistlustel, samal ajal kui esimene UT on endiselt esindatud prestiižsel EuroCupil. Moodsa masinapargi omanikel soovitan aga kindlasti hüpata UT3 tekitatud vingesse lahingukeeris-sesse ja seda kõike ilusa graafikaga nautida. Kui strateegia arendamine ET või CoDi mängijaid ära tüütab, siis on aeg mängida midagi lihtsamat ja ilusamat. [d] UKU VAINIK

[HINNANG]

Nauditav graafika ja lihtne mängida, aga ehk isegi liiga lihtne. Tõsine fänn võib pettuda.

[d] hinne:

Kuri kodanik Kane

Kui oled paha poiss või tüdruk ja armastad kurja haududa, planeerides ja kasutades eri strateegiaid, siis peaks lüpsioe «Command & Conquer 3: Kane's Wrath» sobima valatult. Viimane peatükk C&C sarjast võimaldab tegutseda väga halbade ehk siis NODi poolel.

● Põhimängus, milleta ei saa mängida lisapaketti, toimetati meeldetuletuseks GDI ehk ilusate ja heade inimeste eesotsas. Nagu ka filmide puhul tavaks, on siin halvad riietatud stiilselt ja näevad head välja. Kahjuks näidatakse neid liiga palju ja kui õnnestub näha midagi muud kui stuudios filmitud käskival toonil kõnelusi, on see nagu väljateenitud auhind.

Kõrbemaastikud ja nõrk fantaasia

Tegevus toimub umbes 40 aasta pärast. Vaadates aga, mis selle ajaga planeediga on tehtud, pole isu pensionisammastele mõelda. Maastikud on kopeeritud meie naabrilt Kuult, midagi peale liiva ja üksikute puude, mis ka roomikute all lõmas-tatakse, ei leidu.

Tavaraskusega tunduvad esimesed seitsme taset soojendusena. Soe hakkab kaheksandas ja higestamiseks läheb kolmeteistkümnendas. Heli varieerub meeldivalt. Kui sattuda külaäänuste juurde, siis on kuulda üksiku ja meeleheitel koera haukumist ja uste kääksumist. Kõrbes kostus muidugi kõrbele iseloomulikke häáli.

Electronic Artsil soovitaks palgata avarama fantaasiaga disainereid. Hoonete ja tehnikate disain on üsna stiilitundetu. Ei

Baasi ehitamine ja selle hävitamine käivad teadagi käsikäes.

tahaks uskuda, et keegi mõtleb välja nii puise välimusega tanke või maju.

Konkurentidele jäädakse jalgu

Välimus välimuseks, aga eesmärged täidavad üksused täielikult. GDI kvartalisuuruse tankikolaka vastuseks saad sama suure mitmejalgsel monstrumi, kelle igast kehaavausest pritsib kütust. On ka kolmas osapool, kellele keegi ei meeldi ja kes ise ei meeldi kellelegi – satikad. Ühel hetkel näed neid GDIGA toimetamas, järgmisel on nad sinu baasis ja puistavad igasse nahapoori tungivat ultratoksilist tuhka.

Mängu stsenaaristid on sisse kirjutanud ka massihävitusrelvad. Ootaks konte-

murvdaid efekte, aga kui võimsaim relv teeb lihtsalt tõrtsti, siis võiks öelda, et «World of Conflictile» jäädakse alla. Tahtnuks oodata, et vrakid jäävad maha, aga ei. Ka maastik võiks tuletormi tagajärjel teise ilme võtta. Pärast esimese pesa saamist, kus tuumarelva välja haududa, haihtus see ekraanilt. Aitas mängu uuendus ja «kingitus» sai vastasteni toimetatud.

EA on jäänud vana lüpsilehma juurde ega ole suutnud käesoleva ressursiga midagi erutavat korda saata. Mänguga kaasa tuleva «Red Alert 3» beetavõtmega on võimalus olla esimeste seas, kes saab katsuda sügise oodatumat RTS-mängu.

[d] MARIUS JÕUDVALD

Enne otsustavat rünnakut on oluline koguda piisav tulejõud.

C&C 3: Kane's Wrath

HIND: 599 KROONI

Müügil: www.andrico.ee

Protsessor: 2 GHz, 2,2 GHz (Vista korral)

Mälu: 512 MB, 1 GB (Vista korral)

Graafikakaart: GeForce4, ATI Radeon 8500 või parem

Helikaart: DirectX 9.0c ühilduv

Vaba kettamaht: 6 GB

Optiline seade: DVD-lugeja

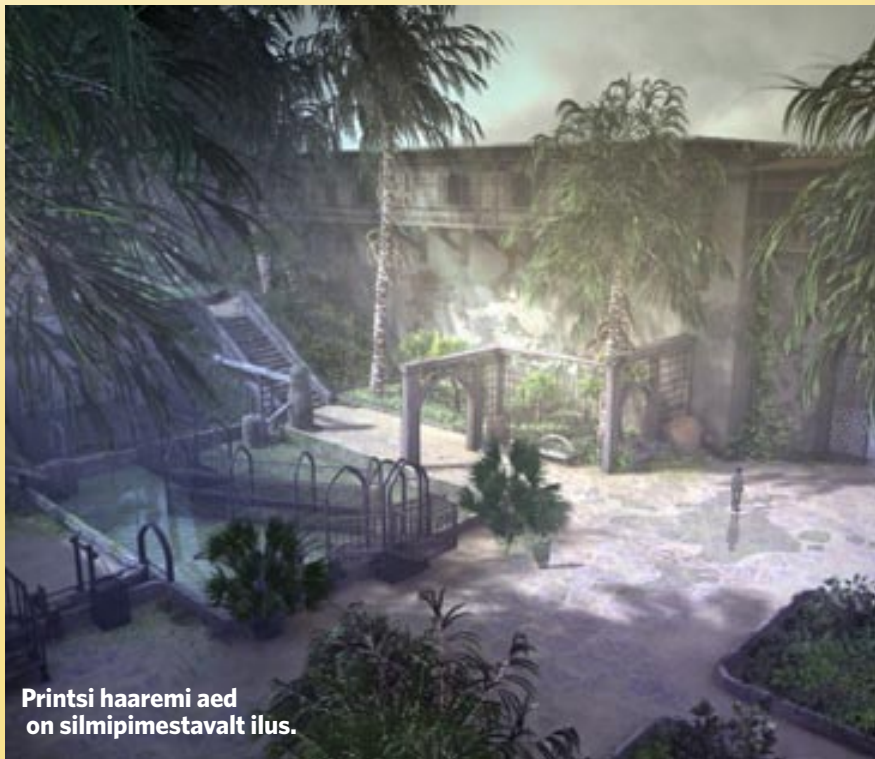
Tarkvara: Windows XP/Vista

[HINNANG]

Sama vana hea/halb skeem, kuidas kellelegi, aga kujutusvõime võiks tegijatel kindlasti värvikam olla.

[d] hinne:

Printsi haaremi aed on silmipimestavalt ilus.

Hiireklikiseiklusele omaselt on tege- lastega suhtlemisel oluline roll.

Linnapanoraam otsekui kutsub oma nina igasse tänavasoppi pistma.

Maapealne paradiis

Benoît Sokal pole seiklusmängusõpradele võõras, selle Belgia koomiksijoonistaja nimi on rasvaselt kirjutatud eduka seiklusmängudilooja «Syberia» otsaette. Tema eelviimane mäng «Paradise» sai teenimatult vähe tähelepanu, kuid kohe parandame selle vea.

● 2006. aastal ilmunud «Paradise» järgib «Syberiate» hiireklikiseikluse eduvalemit, aga pakub ka mängijale üht-teist uut. Benoît Sokal loob taas täiesti omapärase maailma, seekord Aafrika südamesse Mauraniasse, mille valitsuse alustalasad kõigutavad mässajad. Selles maailmas on kõik otsekui korras ja normaalne, aga samas on kõik teistmoodi, unenäosarnane ja iga hetk purunedä võiv.

Poe leopardinahka

Parimaid traditsioone järgides on peategelane noor naine Ann Smith, kes leiab end pärast lennuki allatulistamist Maurania printsi haaremist.

Haarem on otsekui paradiis, millel on ka oma Eedeni aed. Selles aias aga ei ela madu, vaid süsimust leopard, kellega meie kangelannal tekib seletamatu side – kui Ann magab, siis saad ringi liikuda leopardina ning aidata sel viisil ülesandeid lahendada. Peategelase nimi võiks olla ka ükskõik milline teine, sest ta kannatab pärast õnnetust mälukaotuse all. Kes on Ann Smith tegelikult ja mis teda sellesse kõrbesesse Aafrika riiki tõi, see ongi jäetud mängijale välja uurida.

Mängu teevad heaks Sokalile iseloomulikud fantastilised loomad ning kõikisugused silmarõõmu pakkuvad keerulised masinad ja mehhanismid, mida peategelane peab korda tegema ja ühel või teisel viisil kasutama. Mõistatused tuleb siin enamasti lahendada esemete sobitamise ja tegelastega suhtlemise teel.

Amneesia pole naljaasi

Ühelt poolt on mängu tugevuseks selle väline ilu ja võlu, teisalt aga kenasti üle keskmise eneseleidmise lugu. Alguses

on lugu ennast natuke raske jälgida, sest alustad Anni kombel nullist, mis on mälukaotuse puhul paratamatu. Pikapeale lugu kosub ja haarab su kaasa. Heli on jäänud kahjuks teisejärguliseks, aga hääletöö on üldiselt hea, öise Aafrika ja päevase linnasagina helid loovad vajaliku atmosfääri.

Ann Smith jääb tegelasena «Syberia» staarile Kate Walkerile peajagu alla, sest temas puudub mitmekihilisus ja ta on kohati lihtsalt natuke igav. Aga pole midagi, «Paradise» on nauditav ja «Syberia» kahe osa järel minu meelest Sokali loomingu paremuselt kolmas teos. [d] MARTIN METS

Paradise

HIND: POLE TEADA

Müügil: veel mitte

[d] hinne:

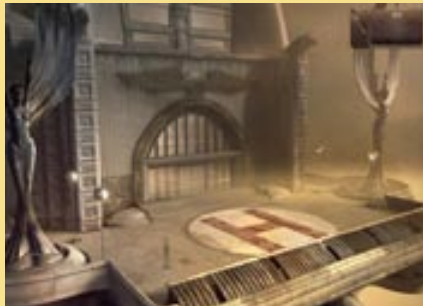
Hea lugu lihtsate vigadega

«Sinking Islandit» mängima hakates oli vaimustus suur – kolm Agatha Christie teoste põhjal valminud mängu kahvatasid surmkaameks ning pidid oma nägu peitma. Pikapeale sai selgeks, et kõik ei ole siiski niivõrd päikeseline ja mängutaevasse ilmusid pilved.

● Millest see vaimustus? Benoît Sokali nimi peaks ära ütleva, et hiireklikiseikluse või õigemini hiireklikimüsteeriumi pildiline pool on väga professionaalne ja lummas, teisalt aga üllatav ja originaalne. Politseidetektiiv Jack Norm saadetakse kaunile ookeanisaarele, mida räsib tugev troopiline orkaan. Rikas ratastooli aheldatud miljardär Walter Jones on lasknud saarele ehitada meeletu 22korruselise *art déco* stiilis torni ning ise rannaliival otsa leidnud. Sokali hoolikate pintsli tõmmetega loodud torn on tõesti vaatamisväärsus omaette, seal on nii elutoad kui ka helikopteri maandumisplats katusel.

Kogu killud tervikuks

Klassikalisele mõrvamüsteeriumile omaselt on kümme kord kahtlusosalust hukku lähedasteringist. Kõik on nagu ikka: tuleb koguda asitõendeid, võtta sõrme- ja jalajälgi ning kuulata kahtlusluseid üle, aga... «Sinking Islandis» on mõistatus- te lahendamiseks omaladne süsteem,

Torni tippu on pesa teinud heliport.

kus tuleb kokku panna igale kuritööd puudutavale küsimusele vastavad tükid. Mängija ülesanne on roima puudutavate küsimuste vastusteks pusletükkide kokkupanek kuni mõrvari paljastamiseni, enne kui vajuval pinnasele ehitatud torn koos saarega ookeanivoogudesse vajub. Kusjuures on kaks viisi, kuidas mäng läbida: seiklusviis ehk tavaline seiklusmäng ja võistlus ajaga, mis tähendab, et kuritöö

Torni lounge on kõle, aga stiilne.

tuleb lahendada enne, kui ookean saare alla neelab ning asitõendid lõplikult hävitab.

Koodikirjutaja praak

Miks mu vaimustus pikapeale jahtus? Mängus on kahjuks mõttetult palju naeruväärselt rumalaid vigu, keegi koodikirjutaja on enda raha vist poolmuidu kätte saanud. Peategelane näiteks küsib kahtluslustel tornis paikneva salaaltari asukohta veel ka siis, kui ta on selle juba leidnud, ning otsib majast meeletult taga ühte kahtluslust, kuigi on juba teada, et too pole paar nädalat saarel viibinud. Ja nii veel mitu korda. See pole vastuvõetav ja võtab mänguisu.

Peale selle muutub esmapilgul paljulubav peategelane mängu jooksul tuimaks ja isikupäratuks ega arene üheski suunas, vaid tammub paigal. Kolmel päeval toimuvale tegevusele on küll lisatud väike kõrvalteema, kus tegelaseks peategelase naine, kuid see sumbub sama järsku kui tekib.

«Sinking Island» täidab Agatha Christie mängude kitsaskohad täielikult, kuid rumalal kombel paneb samal ajal lihtsate vigadega endale ise jala taha. Kahju.

[d] MARTIN METS

Natuke saab saarel ka ringi kolada, enne kui see lainetesse mattub.

Sinking Island

HIND: POLE TEADA

Müügil: veel mitte

Demo: tinyurl.com/66jrcz (saksakeelne)

[d] hinne:

Hävitatud seeria

Ajal, kui EA lõikab igal aastal oma tuntud seeriade uute osade väljaandmisel paksu kuldvilla, on arusaamatu Activisioni väga rumal samm teha nende ühele tuntumale tulistamisele, «Soldier of Fortune'ile» säästumängust järg.

● Säästumäng kõlab pahaendeliselt põhjusega, sest tavaliselt on selle liigitusega tarkvara rämps. Suure mängulevitaja võimukoridorides sündinud otsus langes firma säästumängude haru Activision Value õlgadele, kus õnneks valiti ülesande teostajaks Cauldron. Korralikke FPS-e vorpinud («Chaser», «Gene Troopers», «The History Channel: Civil War – A Nation Divided») Slovakkia mängustuudio pole aga kahjuks imetegija ega suuda piiratud eelarvega ja vaid aasta jooksul meistriteost luua, eriti kui käsil veel teinegi FPS-projekt «The History Channel: Battle for the Pacific».

Vanad tegelased pensionile

Nii õhkabki kiirelt kokku klopsitud SoF-i kolmandast väljalaskest odavust. Tutta- vaid tegelasi tagasi ei ole, kuid The Shop palgasõduritele, nagu peategelane Thomas Mason, tööd andva organisatsioonina naaseb. Taustalooks on segane segu terroristidest, reetmisest, kättemaksust, kadunud dokumentidest ja relvadest. Jant lõpeb nagu seebikas, jättes võimaluse järgjeks.

Pettumus või mitte, vanad fännid ei tulegi SoF-i stoorit otsima. Seeria on kurikulus verelembuse ja vägivallatsemiseks

Poliitiline ebakorrektsus vohab.

vajaliku suure tööriistapagasi poolest. «Paybackis» on taas võimalik vastastelt jäsemeid otsast lasta, aga praegusel viisil pole see midagi erilist, ka pole mängitavus huvitav.

Puudusi võib loetlema jäädagi

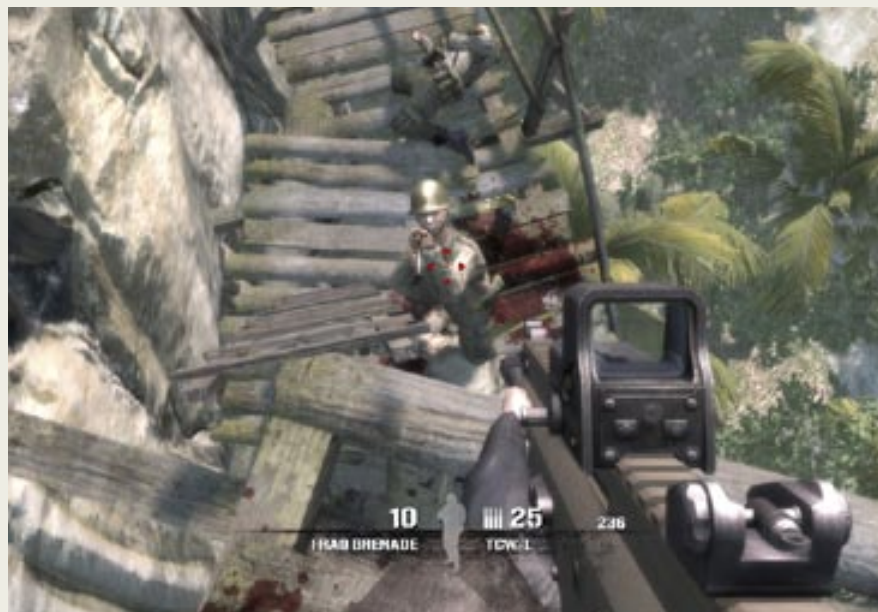
Seeria uus sangar on nüüd küll taastuva tervisega ja ta saab valida rohkemate relvade vahel kui üksikosas kasutada jõuab, kuid puudujäägid on kaalukamad. Ta ei oska eelkäijale iseloomulikult nuge loopida ega nurga taha piiluda. Sprintimise ajal isegi mitte keerata. Vastased on lollid ja nende liikumine on katkendlik (vahe-

tavad hetkega kohta ja asendit). Kesk-kondi on ainult viis ja üksikosa 14 kaarti lõpevad kiirelt. Võrguosa *map'e* on vaid viis, mõned päris head. Mänguviise on kuus: surmamatš, võitlus viimase püsti-jääjani, samad tiimidega, pommipanek ning selle ärahoidmine ja lipu varastamine. Sõduriklasse pole – iga mängija saab lahingusse kaasa suvalised relvad (püstoli, granaadid, kaks suurt relva). Pika iga mitmikosal ei ennusta, sest mängus ei saa isegi tekstipõhiselt suhelda, mis raskendab koordineerimist meeskonnamängudes ja SoFP kogukondade teket. Mitte just suure üllatusena on ka internetis mängijaid vähe.

Pilt on kena ja selle eest vastutab uuenenud CloakNT graafikamootor. Heli on aga unustusväärne, hääletööd on kehvad ja mängust väljudes ei mäleta ei muusikat ega efekte.

Andekas Raven Software, esimese kahe SoF-i mängu looja, tegeleb hetkel arvatavasti «Return to Castle Wolfensteini» järjega, kuid Activisionil olnuks targem oodata, kuni stuudioil vabanenuks käsi ka õige SoF-i meisterdamiseks. Praegune mäng on eripäratu ja pigem häbiplekk kui eelkäijate nime vääriline.

[d] LEHO LAHTVEE

Keegi on vanaema moosipurgi maha pillanud.

Relvad ja loodus on ilusad.

Soldier of Fortune: Payback

HIND: 699 KROONI

Müügil: www.andrico.ee

[d] hinne:

Mitmikosa kaardid on tulevahetusteks head.

Pead tõstev seeria

«Terrorist Takedowni» seerias on varem ilmunud viis mängu. Kuidas seisab siis viimase järel number kaks? Ega see järje pidamine tänapäeval enam lihtne ole – nii «Battlefieldi», «Unreal Tournamenti» kui «GTA» seeriad on arvutusi teinud omamoodi.

● Nagu ütleb City Interactive, tähendab 2 TT2 puhul uut taset. Tõsi see on – City on loobunud Chrome'i mootorist ja litsentseerinud graafikamootori Jupiter Extended (EX). City on esimene mängulooja, mis Monolithi mänguseeriade «Condemned» ja «F.E.A.R.» kõrval nimetatud mootorit kasutama hakkab. Ja pole see midagi nii vananenud, nagu «F.E.A.R.-i» teises lisapaketi «Perseus Mandate» näha on.

Samm paremuse suunas

Pildiilu uusi standardeid TT2 just ei sea, kuid on üpris kena siiski. Ka heli on eellas te omast parem. Taustamuusika ununeh kiirelt, kuid ei häiri samuti. Hääletööd, mis seni on olnud City murekoht, on teinud suurima tasemehüppe. Ilmekust ei saa võrrelda päris tippmängudega, kuid tavalisest tasemest allapoole ei jääda.

Hoopis tähtsam on, et «F.E.A.R.-ist» on kaasa tulnud ka vastaste tehisintellekt. Kuskil Lähis-Idas terroristide ja palgasõduritega kuulide vahetamine põhjustab korraliku madina. Peale selle, et tolmud ja sädemeid lendab kahte lehte, üritavad kurjajamid keskkondi tundes tihti mänguri üle kavaldada, taganedes, ringi paigu-

Vaikus pärast tormi.

tudes ja selja taha hiilides. Enda kaitsmise ja teiste ründamise töö sujub hästi kohandatud relvadega mõnusalt. Kriitilises seisus on abiks taastuv tervis.

Liiga kiiresti saab otsa

Kaheksa missiooniga üksikosa jutustab mängurile loo pantvange vabastama läinud USA merejalaväe eliitühik SEALi liikmetest. Mitmikosas saab mängur kehastuda veel kuue riigi ja kahe poole sõdalaseks. Igal tegelasel on veidi erinev relvastus. Kaarte on ainult kolm, kuid olemasolevad on head. Mänguviise on kolm – surmamatsid ja lipuvarastamine.

Leidub ka vigu. Pisimureks on mõnes kõrvalises kohas puuduvad tekstuurid. Ebameeldivam on olukord, kus mäng ei laadi viimast salvestust. Kuigi me ei saanud teada, kas probleem esines vaid meil või on levinum, tuleks veaga arvestada.

City uue ajajärgu algus on paljulubav, TT2 on varasematest peajagu üle. Laske-riistad on mõnusad, kaardid on mitmete lähenemisteedega ja kuigi keskkonnavalik võiks olla kirjum, parandavad üldmuljet pisidetailid, nagu auto- ja telefonipommid. Kohe on ingliskeelsena valmimas teine City FPS «Mortyr: Operation Thunderstorm», mis tutvustab Jupiter EX mootorit Teise maailmasõjaga.

[d] LEHO LAHTVEE

Terrorist Takedown 2

HIND: POLE VEEL TEADA

Müügil: veel mitte

Demo: tinyurl.com/53nv9h

[d] hinne:

Kaitsemänijatest mööda-triblamine ei ole lihtne.

UEFA Euro 2008

HIND: 699-999 KROONI

Müügil: www.andrico.ee

Demo: www.gamershell.com/download_24042.shtml

Protsessor: 1,3 GHz (2,4 GHz Vista korral)

Mälu: 256 MB (1 GB Vista korral)

Graafikakaart: 64 MB DirectX 9.0c ühilduv

Helikaart: DirectX 9.0c ühilduv

Vaba kettamaht: 700 MB

Optiline seade: DVD-lugeja

Tarkvara: Windows 2000/XP/Vista

Pall on peaaegu ümmargune

Juunis vallutab meid jalgpallipalavik – Austrias ja Šveitsis toimuvad Euroopa meistrivõistlused jalgpallis. Electronic Arts on selle puhul täiendanud jalgpallisimulaatorit «FIFA 08» ja andnud välja võistluste ametliku mängu «UEFA Euro 2008».

● Mäng valmis korraga kõigile enamlevinud platvormidele, kuid versioonid on üksjagu erinevad, [digisse] sattus arvuti-variant. Ülesanne on lihtne – nopid riigi ja alustad kvalifikatsiooniturniiril telepildisarnase tribüünivaatega mängus end valitud raskusastmel rühkimist finaali suunas.

Iga algus on raske

Mängu käppasaamine võtab üksjagu aega, alguses saatis tükk aega kaotustejada ja oli soov mäng nurka visata. Juhimine tundus natuke ebaloogiline, aga varsti saabus valgustushetk. Ühel hetkel tuli esimene võit, siis teine ja kolmas ning seejärel tekkis hasart ega saanud kuidagi mängust eemale. Õppimise nahka läks küll ka soov Inglismaa ja Eesti finaaltur- niirile viia – ei suutnud seda ka mina.

Graafika on enamasti viisakas, välja arvatud teinekord vaheklippides natuke ebaloomulikult käituvad mängijad, kes pärast värava

löömist juubeldades üksteisele otsa kukuvad. Rääkides palli füüsikast, siis see mulle meeldis. Paar korda tundus, nagu mängiksin hoopis «Pongis», sest pall pörkles iseenesest otsekuu meeletu. Heli on hea ja tekitab staadionil viibimise tunde, tiguaeglastes menüüdes saadab mängijat hoogne indie. Mängu kulgu jälgivad õhinal kommentaatorid, kuigi pikapeale võib sama jutt tüütuks muutuda.

Raske on korralikult selgeks õppida pikki täpseid ettesöote, väike palliväljak mängijate asetusega on küll allservas olemas, aga ikka söödud ebaõnnestusid. Kui suudad lõpuks palli vastaste väravasse sokutada, siis mängijad tarduvad veidralt sekundiks-kaheks, nagu ootaksid kohtuniku otsust, kas värav ikka loeb, ning alles siis hakkavad juubeldama.

Ole ise Beckham

Mängimisviise on mitmeid, nendest huvitavaim on võimalus olla oma koondise kapten. Valid mängija, kes sa olla tahad, ning oled kogu kampaania kestel sama mängija ja nõuad kolmanda isiku vaates meeskonnakaaslastelt söötu. Lisasid ja erinevat teavet on veel hunnikute viisi.

Miinuspoolele tuleb kanda vastaste

värvate löömise üksluine süsteem. Kaitseliin jookseb ummisjalu laiali, samal ajal kui vastase ründaja jookseb tekkinud tühimikust läbi ja skoorib.

Mängurõõmu pakub küllaga

Vahetuste tegemine on tülikas ja seetõttu olen need jätnud sageli üldse tegemata. Passiivne suluseis loetakse ära kogu aeg, isegi kui suluseis mängija oli pallist mitmekümne meetri kaugusel. Otsi kokku tõmmates võib öelda, et jalgpallisõp- radel kõlbab mängida ka pärast EMi lõpu, sest mängurõõmu on küllaga ning see ju peakski ühe mängu juures olema kõige olulisem. Mina suutsin finaalis võiduni viia valitseva maailmameistri Itaalia.

[d] MARTIN METS

[HINNANG]

Kohati kehvake, aga meelelahutust jätkub. Alguses ei saa vedama, pärast pidama.

[d] hinne:

Põrandaaluste päästeingel

● BFor on Teise maailmasõja teemalise Battlestrike'i seeria viies osa ja kolmas, mis tehtud CITY Interactive'i poolt. Kõige esimeses [digis] arvustatud esimesest osast ollakse tulnud kaugelt. «Rööbastel» tulistamisest on arenenud täisvereline FPS, kus kõva agent saadetakse appi vastupanuliikumisele, et kaheksas missioo-

nis natside tegevusi saboteerida.

Kasutatud on taas Chrome'i mootorit, kuid palju peale aegunud kvaliteedi ette heita polegi. Põhiliselt sellepärast, et komplekt on muutunud oluliselt huvitavamaks.

Sarnaselt City varasematele mängudele on ka seekord mäng kindla liikumisraja-

ga, kuid asukohad, tegevused ja kaartide ehitus on paranenud.

Tahaks seda öelda ka muu kohta, aga kahjuks ei saa. Tehisintellekti intellekti tähenduses pole. Vastased käituvad ettekirjutatud tegevuste järgi ja kellele pole midagi programmeeritud, ei tee midagi asjalikku. Ka on hääletöödega üle pingutatud ja need kõlavad võltsilt. Vähemalt muusika ja efektid on kuulatavad.

BFor on endiselt väga lühike, kuid mänguga on rohkem vaeva nähtud. Tunnistust annab ka tiitel, mis on projektil kolmas. See pole veel kõik – pärast kaht nimevahetust on mäng kodumaal Poolas tuntud kui «Mortyr 3», jätkates vana Teise maailmasõja seeriat.

[d] LEHO LAHTVEE

BattleStrike: Force of Resistance

HIND: POLE VEEL TEADA

Müügil: veel mitte

[d] hinne:

Tanke õhkv snaiiper

● Kolm aastat tagasi teatas Vene levitaja IC, et tegemisel on Teise maailmasõja FPS «Sniper». Nüüdseks võib arvata, et projekt on maha maetud, sest uut infot pole. City Interactive sai sihilikult või teadmata sarnase mängu aga valmis.

Kui BFori sai juba natuke kiita, siis SAoV on taas samm tagasi. Vigu on nii

liikumises kui keskkonnas, näiteks võib kohe esimesel kaardil erilise pingutuse ta leida kaardi välisäärelt alla jalutamise koha.

Pealegi on kaks esimest kaarti võetud taaskasutusse City varasematest FPSidest. Katki on ka salvestussüsteem. Laadimine võib veateateid loopima hakata või on

enne salvestust ellu jäetud vastased ära kaotatud.

Siiski on eelkäijatega võrreldes tehtud mõned uuendused, nagu taastuv tervis või täpsuslaskmise juurde lisatud mõjutegurid. Hea lasu tegemiseks tuleb arvestada tuule, südame rütmi ja hingamisega.

Chrome'i graafikamootor ägiseb ja pilt on päris kole, lisaks on lahutusvõime valik väga kesine. Hääletööd on kohutavad. Õnneks saab mäng väga ruttu läbi.

Lühike üksikosa koosneb kaheksast missioonist, mida väidetavalt seob ka stoori. Kuigi sellest on võimatu mingit järjepidavust leida, tuleb mainida, et mängides venelast, külastatakse ka Stalingradi varemeid.

[d] LEHO LAHTVEE

Sniper: Art of Victory

HIND: POLE VEEL TEADA

Müügil: veel mitte

[d] hinne:

EESTI TOP 10

Mai 2008

1. GTA IV (PS3)
2. Assassin's Creed
3. GTA Vice City
4. NFS Underground
5. Hitman Blood Money
6. Age of Conan (eelmüük)
7. GTA IV (Xbox360)
8. Sims 2
9. Rainbow Six Vegas 2 (PS3)
10. Gran Turismo 5 Prologue (PS3)

ÜHE LAUSE UUDISED

2K Games andis teada, et «BioShock» jõuab lõpuks sügisel ka PS3-le, varem oli see paljukiidetud FPS kättesaadav vaid arvuti ja Xbox360 omanikele, aga kas PS3 versioon on ka midagi uut, pole veel teada.

Benoît Sokali uusim teos «Nikopol: Secrets of the Immortals» valmib augustis, tegemist on esimese osaga triloogiast – sürreaalse läbi-silmade-vaate hiireklikiseiklusega, mis viib meid 2023. aasta Pariisi.

«**Fable 2**» jõuab mänguriteni alles jõuludeks, lootused Xbox 360 märulirollika paljukiidetud järje lehtede kolletumise aegseks väljastamiseks on tõenäoliselt purunenud.

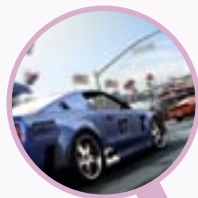
Codemasters sai õigused (varem olid need Sony'l) ametliku vormel 1 mängu tegemiseks, arvuti ja -konsooliringraja-kihutamist, mis põhineb kuuldavasti just valminud «GRIDi» mootoril, on oodata järgmisel aastal.

Id Software andis teada, et nende firma selgroog saab uue osa – täpselt, tulekul on «Doom 4», kõigi aegade ühe legendaarseima FPSi uus peatükk, seni küll veel teadmata platvormidele ja teadmata ajal ... jääb ainult üle küsida, kas õhus on ka «Quake 5»?

Ootusärevusetelg

Juunis oodatavate

30.05

Race Driver GRID

pc, ps3, x360

● Selle aasta üks oodatumaid kihutamisi, mis jõuab lisaks konsooliomanikele ka arvutimängijateni.

03.06

Civilization Revolution

ps3, x360, nds

● «Civilizationi» käigupõhine strateegiamaailm kolib esmakordselt konsolidele ja selles mõttes on, nagu pealkirigi ütleb, tegemist revolutsiooniga tõesti. Esialgu lubati ka Wii versiooni, kuid see projekt on hetkel seisma pandud.

06.06

Lego Indiana Jones: The Original Adventures

pc, ps3, x360

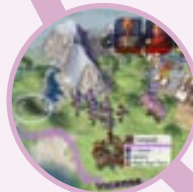
● Sarnaselt «Lego Star Warsile» on kuulus aardekütt Indiana Jones imporditud legomaailma selles märuliseikluses, kus saab taasluua hetki kolmest esimesest Indiana Jonesi filmist.

12.06

Metal Gear Solid 4: Guns of the Patriots

ps3

● Kuulsa «Metal Gear» sarja parimaid traditsioone järgiv hiilimis-märulimäng. Kuulduste järgi on see aga viimane mäng, mille peaosas on Solid Snake.

Sõltuvus süveneb

● Populaarseima MMORPG «World of Warcrafti» teine ametlik lisapakett «Wrath of the Lich King» ilmub Blizzardist väljaimbunud info põhjal selle aasta teisel poolel – hetkel olevat mäng testimisfaasis. Esimene lisa «The Burning Crusade» müüs esimese päevaga 2,4 miljonit koopiat, nii et uuel lisapaketil on potentsiaali rohkem kui küll ning anonüümsete WOWihoolikute kartused on õigustatud.

«Wrath of the Lich Kingi» tegevus viiakse Azerothi maailma jäsesse ja külma kolkasse Northrendi ning on võimalus arendada enda tegelast kuni 80. level'ini.

mängude graafik

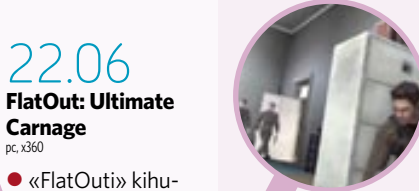
12.06
Mass Effect
pc

• Lõpuks jõuab eelmises [digis] maksimumilähedase hinde saanud fantaasiarollikas arvutimängurite lauale, kes saavad ka nüüd ise proovida universumit päästa.

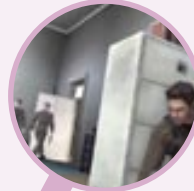
20.06
Alone in the Dark
pc, ps3, x360, wii

• Kuigi tegemist on juba õudus-seiklus-sarja viienda osaga, on pealkiri lihtsalt «Alone in the Dark» ehk kogu sarjale tehakse omamoodi taaskäivitus.

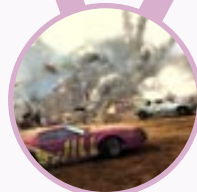
22.06
FlatOut: Ultimate Carnage
pc, x360

• «FlatOuti» kihutamisseeria oodatud kolmas mäng, aga kas see romuralli on ka vääriline konkurent selles [play's] täispunktid teeninud «Bournout Paradise'ile»?

27.06
The Bourne Conspiracy
ps3, x360

• Esimene hiilimis-märulimäng peaosas tänapäeva ehk kuulsa spiooni Jason Bourne'iga. Muide, [digil] on mäng juba PS3-s keerlemas.

MÄNGU-UUDISED

Nii tehti ajalugu

• Eelmises [digis] kirjutatu saigi reaalsu-seks – Take-Two Interactive andis teada, et «Grand Theft Auto IV» purustas esimese päeva ja esimese nädala müügirekordid ja seda mitte üksnes mängude seas, vaid löi pika puuga ka kõiki teisi meelelahutus-starte maailmas. Kas need numbrid enam üldse ongi olulised, aga ära peab need mainima – esimese nädalaga müüdi GTA IV 6 miljonit koopiat (3,6 miljonit esimesel päeval) ja tootja rahakott täienes 500 miljoni USA dollari võrra (310 miljonit esimesel päeval).

Ja millal varem on tohutut müügiedu saavutanud meelelahustusteos saanud ka kriitikutelt peaaegu üksnes maksimumhin-deid? Enneolematu.

Kurjus kogub jõudu

• «Resident Evili» survival horror'i saaga kauaoodatud viies osa kuulutati välja juba kolm aastat tagasi, kuid siiani polnud konkreetset kuupäeva, millal mäng poodidesse jõuab, veel välja hõigatud. Nüüd on mängu tootja Capcom asjale valgust heitnud ja andnud teada, et mäng ilmub käesoleva majandusaasta jooksul ehk enne 31. märtsi 2009.

«Resident Evil 5» peaks mängulaadilt olema sarnane sarja eelmisele mängule, peategelaseks on seekord Chris Redfield, kes eelkõige tuttav päris esimesest «Resident Evilist». Lubatakse, et selles PS3-le ja Xbox 360-le ilmuvas mängus tuuakse kangelast kimbutama miraažid ja hallutsinatsioonid sarnaselt õudusseiklusele «Call of Cthulhu: Dark Corners of the Earth».

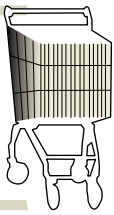
Ajatelg

Selle aasta lõpus peaks ilmuma kauaoodatud strateegiamäng «Starcraft II», kus omavahel madistavad jällegi kolm rassi.

Millisesse rassi kuulub pildil olev elukas?

Õigesti vastanute vahel loosime välja City Interactive'i välja pandud tankimängu «Tank Combat». Õiged vastused saatke aadressile play@digiee.

ostujuht

Sülearvutid

1

MacBook Air

[digi] nr 37

Rahuliku elu vaatevinklist on kasulik Air'd üldse mitte kätte võtta. Või mõtle enne, on sul siis 4 USB porti vaja.

2

Lenovo ThinkPad X300

[digi] nr 38

Kerge, õhuke, võimalusterohke - kindlasti üks paremaid sülearvuteid liikuvale kasutajale. Paraku ka muidugi kallis.

3

Toshiba Portege R500-127

[digi] nr 37

Kergeim arvuti oma klassis, samuti on plusspoolel SSD-kettaseade, kuid hind on enamuse tarbijate jaoks ülikõrge.

Kompaktkamerad

1

Canon Digital IXUS 90 IS

[digi] nr 38

Väike, kiire ja lihtne kaamera ei hiilga küll millegi erilisega, ent on igas valdkonnas tublisti üle keskmise.

2

Leica C-LUX 2

[digi] nr 38

Sellise välimusega kaamera kasutajale on tähelepanu garanteeritud, sest tal peab olema nii raha kui ka stiilitunnet.

3

Sony Cyber-Shot DSC-H10

[digi] nr 38

Pildikvaliteedi ning suure suumi poolest sobib ideaalselt ilusa ilmaga õues pildistamiseks.

Kuvarid

1

Samsung SyncMaster 2253LW

[digi] nr 36

Peale selle, et 2253LW on kuvarina väga pädev, parandab see ka nii kodu kui kontori väljanägemist.

2

Fujitsu Siemens ScenicView P20W-3

[digi] nr 35

Üks igavesti hea ja mõnus kuvar. Keskmistest konkurentidest kallim, kuid on seda hinnavahet väärt.

3

Fujitsu Siemens Scaleo View Q22W-1

[digi] nr 36

Kui neonroosa on su lemmikvärv, siis on Q22W-1 su laual igati omal kohal. Muidu vaata mujale.

Peegelkaamerad

1

Nikon D300

[digi] nr 30

Innovaatiline ning võimalusterohke kaamera, millele esmapilgul ei oska peale hinna midagi ette heita.

2

Canon EOS 1 D

[digi] nr 29

Hetkel maailma parim selle klassi digikaamera. Norida muidugi saab, aga see on mõnevõrra väiklane.

3

Sony α700

[digi] nr 34

Ohtralt positiivseid üllatusi pakkuv kaamera, mis astub konkurentidele juba päris valusalt kannale. Harrastuspiltnik võib julgelt poodi minna, professionaalid ootavad kevadel välja tulevat profiriista.

Parimad [digi] testitud tooted kaheksas kategoorias, viimase poole aasta andmeil (erandiks on digitaalsed peegelkaamerad ja MP3-mängijad, sest seal on toodete uuenemine aeglasem). Võrdsete hinnete korral on tabelis eespool uuem toode.

Mobiiltelefonid

1

Sonim XP1

[digi] nr 37

Telefon kui telliskivi. Ennem tuleb remonti viia omanik kui telefon. Kasutamiseks välitingimustes, kontoritoidetele ei sobi.

[digi] HEA OST

2

LG KG288

[digi] nr 36

Kõige odavam ja väiksem telefon. Heade omadustega, kuigi ühe suure mõõdalaskmisega. Super säästutelefon.

[digi] TESTI VÕITJA

3

LG KG296

[digi] nr 37

Sümpaatne telefon. Viisaka välimusega ja kasutajasõbralik. Oleks rõõmsam, kui eestlased ka täpiti tippida saaksid.

Kõlarid ja kõrvaklapid

1

Nokia BH-503

[digi] nr 35

Kui vihkad juhtmeid, aga armastad muusikat ja 1500kroonise väljamineku üle elad, ei pea sa BH-503 ostmist kordagi kahetsema.

2

Logitech G51

[digi] nr 34

Üllatavalt hea heli ja viisaka välimusega omaniku elu lihtsustav kvaliteetne mänguri kõlarikomplekt.

3

Creative Aurvana X-Fi

[digi] nr 32

Üllatavalt kvaliteetsed kõrvaklapid Creative'ilt. Hind on kõrge, aga heli on väga hea.

Lauaarvutid

1

HP Pavilion Elite PC

[digi] nr 35

Pool punkti võtame maha lahja graafikakaardi eest, kuid muus osas on selle raha eest arvutit enam kui küll. Arvestage, et kaks välist kõvaketast saab kauba peale.

2

Fujitsu Siemens Scaleo L Green PC

[digi] nr 36

Lõpliku ostusoovituse peaks andma kalkulaator, millega sa oma praegused elektrikulud kokku lööd.

3

ML 540

[digi] nr 34

Esimene uue voolusäästliku ning kiire Intel'i 45 nm protsessoriga arvuti Eestis. Sisu on hea, mugavust tahaks rohkem.

MP3-mängijad

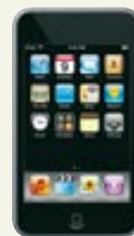
1

Apple iPod Touch

[digi] nr 34

Revolutsiooniline, enneolematu, seksikas, täis uut tehnoloogiat. Mängib muusikat, näitab pilte, surfab veebis. Touchi kohta pole ükski kiidusõna liiast.

2

Creative Zen

[digi] nr 34

Väike, odav, mugav, SD-kaardi pesaga. Mõistliku inimese valik, kuigi ekraan võiks veidi parem olla.

[digi] HEA OST

3

Samsung YP-P2

[digi] nr 34

Puuetundliku ekraaniga, šikk ja särav, uuenduslik ja rabav, aga kasutusmugavuselt jääb natuke Touchile alla, võimaluste poolest lausa märkimisväärselt.

digidoktor

ESITA OMA KÜSIMUS: DIGI@PRESSHOUSE.EE

Peeglike, peeglike seina peal

[?] Olen harrastusfotograaf ja tahaks oma Olympus E-400 pealt edasi areneda. Minu valikus on Nikon D300 ja Canon EOS 5D. D300 puhul meeldib mulle selle funktsionaalsus ja kvaliteet, 5D puhul täiskaader ja pildikvaliteet. D300 tuleb hea komplektobjektiiviga Nikkor AF-S DX 18-200 mm F3,5-5,6 G, millel on ülihea suumivahemik ja VR, mis on 200 mm juures oluline. Odavamasse Canoni komplekti kuulub väikse suumivahemikuga objektiiv. Minu prioriteetideks on loomad, loodus ja maastik, harva ka makro ja putukad. Mida ütleb teie fotograaf Egert selle peale ja millist teleobjektiivi ta väljavalitu juurde soovitaks? Tänu, Karl

[d] Kui sul on olemas head Olympuse objektiivid ja tarvikud, kaalu hoopis E-3, ka see on hea kaamera, erinevalt sinu ihaldatavast veel ka ilmastikukindel ning Olympuse pro-objektiivid on kaugelt üle prahi torud. Egerti arvamus ühtib digidoktori omaga – neid kahte sinu valitud kaamerat pole mõtet komplektobjektiividega narrida. Osta parem tagasihoidlikum kere ja paremad objektiivid kui vastupidi. Nende kummagi kaamera täiskvaliteedi ärakasutamiseks on vaja korralikke objektiive. Mida suurem on suumivahemik, seda viletsam on reeglina pildi kvaliteet. Arvesta, et 5D tahab täiskaadri pärast pikema ulatusega objektiivi, näiteks 300 mm objektiiv on 5D küljes täpselt poole väiksema ulatusega kui sinu E-400 küljes. Hakatuseks võta 5D jaoks näiteks EF 100-400 mm F4,5-5,6 L IS USM. Kui raha ka pärast seda veel jalaga segada, osta valgusjõulisi fiksoobjektiive. Kui papp taskus ikka punnitab, siis Egert soovib osta kohe 5D, sest millal selle uuendatud versioon välja tuleb, pole teada. Samas meie fototoimetaja Kristjan otsustas hiljuti D300 kasuks. Muide, 2006. aasta novembri [digist] ja sellele järgnevast paarist numbrist leiad Remo Savisaare loodusfoto algkursuse, otsi vanad ajakirjad taas üles.

Tahan mängida, aga mitte liiga kallilt

[?] Mul on soov osta endale lauaarvuti, millega saaks ka juba hilisemaid võimsaid mängida. Eriti üle 10 000 krooni ei tahaks välja käia. Martin

[d] Võimatu. Serverid ja mänguarvutid on kallid põhjusega – nende jupid maksavad lihtsalt oluliselt rohkem kui kontoriarvuti omad. Säästumänguarvutiks sobib ka käesolevas ajakirja numbris tutvustatud Fujitsu Siemensi

2 X ISTOCKPHOTO

Kaamera juures on toru tihti tähtsam kui kere. Ära kogu raha kallile kerele kuluta!

Gamer PC, aga seegi maksab 14 000 krooni. Kui tahad kõige uuemaid mängu kõigi kellade ja viledega mängida, arvesta ikka vähemalt 17-20 tuhande kroonise väljaminekuga.

Lugeja annab nõu

[?] Lugesin aprillikuu ajakirja (nr 36), ja «Digidoktoris» jäi silma üks küsimus, kus Risto ostis katkise sülearvuti ja VGA-väljund ei töötanud. Teie pakkusite välja variandi, et VGA pesa võib olla katki ka seestpoolt. Mulle aga kerkis selline mõte pähe, et äkki ei ole asi nii keeruline. Sülearvutitel on klaviatuuril alati klahvikombinatsioon, millega saab sülearvuti enda LCD-ekraani lülitada ümber välise kuvari peale. Vaikimisi on VGA-liides välja lülitatud. Tervitades, Rustam

Uus suksu perutab

[?] Tere, mul on selline jama, et mul Live Messenger jamab. Saan kasutada ainult MSNi vanemat versiooni. Aga see probleem on ainult minu arvuti kasutajaga. Teistes arvuti kontodes töötab see väga hästi.

Olen proovinud ka seda maha installida, kuid see ei aita. Tuleb alati Windowsi tõrketeade, kus ma pean vajutama «Don't send» ja pärast seda läheb WLM kinni. Mõtlesin, et see viga on minu Hotmaili kasutajas, kuid ka teistel kasutajatel on see probleem. Mul on Windows XP Pro ja varem pole mul kunagi sellist probleemi olnud. Siim

[d] Installeeri maha kõik lisad, mida sa oled Messengerile juurde tirinud (vigurnäod, tööriistaribad, Messenger Plus jne) ning installeeri maha ka nii Windows Live Messenger kui vanem versioon, MSN Messenger. Käivita registri-redaktor ja otsi üles haru HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\MSNMessenger ja kustuta vasakult paneelilt kaust MSNMessenger. Tee arvutile restart. Lae veebist alla kõige uuem versioon (<http://get.live.com/messenger/overview>) ja installeeri see.

Muda streigib

[?] Mul on selline mure, et ostsin mängu «Colin Mcrae Dirt» ja juba alguses ei läinud arvutile peale. Ei jäänud muud üle, kui pidin poodi tagasi viima ja seal öeldi mulle, et peavad selle maaletoojale saatma. Kahe nädala pärast sain mängu uuesti kätte ja nüüd lööb mulle errorit ette «Windows cannot find DIRT.exe. Make sure you typed the name correctly, and then try again. To search for a file, click the Start button, and the click search.» Ma proovisin, aga ikka ei tööta. Ette tänades, Kerdo

[d] Kasutad Kaspersky viirusetõrje versiooni 7, jah? Kaspersky AV on mingil salapärasel põhjusel just dirt.exe failiga vaenujalal. Kui selle faili lisamine usaldusväärsete nimekirja (trusted zone) ei aita, pead Kasperskyst loobuma. Võid igaks juhuks kontrollida, kas Kaspersky viirusetõrjel on programmiuendusi, mida saad alla laadida ja mis selle häda vastu aitaksid.

Vana Tallinn on parem

[?] Mul on ununenud see teile varem saata, kuid Tallinna vanale kodulehele on võimalik siia maani ligi saada aadressil www2.tallinn.ee. Lauri

[KUU KIRI]

No mis vahet seal on?

[?] Mis vahe on videokiiirendil ja videokaardil (näiteks videokiiirendi GeForce Go 8400 1535 MB ja lihtsalt GeForce 8600)? Osade videokaartide lõpus on veel ka tähekombinatsioonid (GS, GT). Tarmo

[d] Kiiirendeid kui selliseid tänapäeval praktiliselt ei kasutata, kui mitte arvestada moodsaid erikiirendeid, nagu nt Ageia PhysX. Kunagiste vaid 2D-graafika jaoks mõeldud graafikaartide puhul oli võimalik lisada eraldi moodul, mis tegeles 3D arvutustega, kuid tänapäeval on kõik integreeritud graafikakaarti. Sinu näites on GeForce Go 8400 sülearvuti jaoks mõeldud graafikakaart (tähistus Go), mis kasutab süsteemi mälu, ja GeForce 8600 on ilmselt tavaline lauaarvutisse käiv graafikakaart. Mõnikord ei ole hinnakirjades sülearvuti komponentide nimekirjas toodud mobiilse graafikakaardi tähistust (M, Go), kuid sülearvutitest lauaarvuti graafikakaarte ei leia. Sama tähistusega sülearvuti graafikakaart on sama mudeli lauaarvuti graafikakaardist alati veidi nadim. GS, GT, GTS, GTX ja Ultra (kasvavas järjekorras) tähistavad graafikakaarte, mis rajanevad samale arhitektuurile, kuid millel on kasutatud erineva kiirusega mälu ning erineval hulgal mitmesuguseid graafikatöötlemismoduleid, mis vastavalt annavadki erineva üldvõimsuse. GS-kaart on tavaliselt aeglasem kui GT ning see on omakorda viletsam kui GTX või Ultra. Samas võib vanema mudelinumbri GTX-kaart olla aeglasem kui uuema mudeli GT. Reeglina on GS-kaardid kõige odavamad ja ka aeglasemad, aga enne ostmist küsi kindlasti mitmest poest müüjatelt soovitusi ja otsi netist graafikakaartide testitulemusi.

MacBook Pro

[FILM]

Must lammast

● Film, kus äsasündinud ütt ründab metsateel inimest, kus sõge mõrtsuklammas ronib auto kabiini ja võtab juhtimise üle ning kus inimestele kasvavad alla sõrad, ei saa tulla Hollywoodist. Ei tulegi, tegemist on Uus-Meremaa (no kust mujalt võiks tulla film tapjalammastest?) omapärase huumoriga sombifilmiga, kus geneetilisel muundatud lambad lähevad ülekaite ja otsustavad ühes farmis inimestega üks-null teha. Raske see neil pole, sest juhmid inimesed ei oska noid valgeid pehmeid puduloseid karta ja enne, kui nad arugi saavad, hammustatakse neil käed-jalad otsast ja näritakse kõri läbi. Eriefektid pole just Oscariväärilised, aga paar leidlikku kohta filmis siiski on ning klišeelikud tegelaskujud käivad igati paroodia juurde. Noored näitlejad mängivad rõõmuga üle ja näha on, et terve film on tehtud puhtast lustist ja kõrgeid kunstilisi eesmärke pole seatud.

Paraku pole «Must lammast» sedasorti film, mis oleks nii halb, et oleks hea, ega ka nii vaimukas, et see kõik muu üles kaaluks. Kuid kas või puhtalt juba idee pärast tasub seda filmi vaadata, eriti linnainimestel, kes kõikvõimalikke puduloseid niikuinii umbusaldavad. Kõige parema elamuse saab, kui korraldada ühine vaatamisseanss seltskonnaga, kes on juba eelnevalt parajalt lõbusas tujus, üksinda võib pisut igav olla. [d] SVEN VAHAR

[FILM]

Palgamõrvar

● Mängude põhjal tehakse häid filme harva, esimese hooga meenub üksnes «Silent Hill». Producersitel virvendavad silme ees üksnes dollarimärgid, et nime teinud kaubamarki võimalikult lihtsalt ja kiiresti rahaks konverteerida - mängu läbimõeldud kohandamine filmikeelde jääb teisejärguliseks. Seetõttu tegi «Hitmani» seeria põhjal tehtud film mind põhjusega ettevaatlikuks.

Agent 47 rollis on «Die Hardide» kõige igavam kurikael Timothy Olyphant, kes tegelikult sellesse rolli sobib küll. Pärast järjekordset rutiinset töötasa kistakse meie palgamõrvar rahvusvahelisse afääri, mis filmis tähendab ühe märulistseeni kiiret vaheldumist järgmisega ja paari lause poetamist sinna vahele. Hästi on mängudest toodud üle visuaalne stiil ja värvilahendused, aga siinkohal võiks kiitmisega ka piirduda.

«Hitmani» mängu saab mängida kahel viisil: tasakaalukalt iga liigutust planeerides ja vaikselt tegutsedes, et õigel ajal õiges kohas sihtmärgi pihta üks surmav kuul tulistada, või igas situatsioonis rlvad haarata ja kõik enda teele ettejääd kodanikud valimatult teise ilma saata. See film on neile, kes talitavad teisel meetodil. [d] MARTIN METS

[PLAAT]

Nights by Open Windows

Leslie Da Bass

● Nimi Leslie da Bass on tänasel päeval paljudele tuntud tänu sellele, et ta on üks kolmandik Eesti viimase aja (ainsast?) tõelisest popsensatsioonist HU?, kuid paar kuud tagasi andis ta välja teise sooloplaadi «Nights by Open Windows», mida peaks juba mitmetähendusliku pealkirja pärast siin küljel kajastama.

See konserv on elektroonika, trummi ja bassi ning hausi vahel heas mõttes tõmblev muusikaelamus, mida saadab sobilik teki all lindistatud rahulik ja voolav vokaal. Õise magamistoamuusika sildi alla võiks selle taksleva üllitise samuti lahterdada. Tegelikult on see juba esimesest noodist nii paeluv plaat, et lahterdamist ei vajagi, üksnes kõrvu kuulamiseks ja soovi, et hommik ei saabuks veel niipea, ning kujutlusvõimet, et plaadi algusest peale uuesti kuulamine seda tõesti edasi lükkab.

Vastukarva on üksnes see, et albumil on vaheldumisi lood eesti ja inglise keeles - kui valida üks tee, mida peaks kajastama albumi pealkirigi, siis minna ainult mööda seda, sest muidu kannatab selle all tervik. Samas on nüüdseks juba ka singli vormi valatud pala «Pisar», mis üldisest foonist enim erineb, plaadi vaieldamatu lemmik. [d] MARTIN METS

[RAAMAT]

Variator

Robert Harris

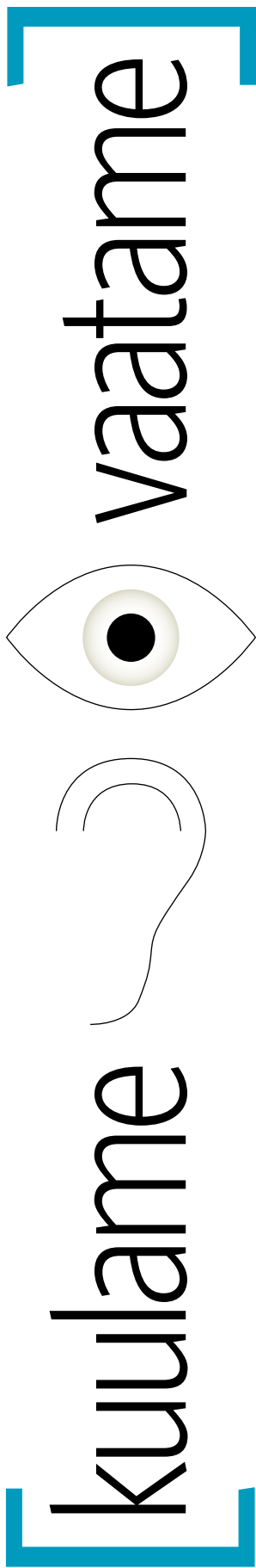
● Robert Harrisest on saanud viimastel aastatel üks minu lemmikautoreid. «Enigma», «Vaterland» on need, mis selle mehe raamatutest varem mu öökapiil olnud. Suure põnevusega ootan briti kirjaniku Cicero-triloogia teist osa, sest esimene osa «Impeerium» on juba kaks korda läbi loetud.

«Variator» on Harrise poliitiline põnevik ja tegelikult väga hea põnevik. See jutustab minategelase loo, kui «variatorist», kes kutsutakse appi kirjutama endise briti peaministri memuaare. Eelmine «variator» on salapärestel asjaoludel uppunud.

Memuaaride kokku panemise käigus tulevad esile faktid selle kohta, et endine peaminister oleks justkui seotud sõjakuritegudega, mille eest tahtakse ta vastutusele võtta - tema olevat just see inimene, kes aitas LKAle välja anda neli terrorismikahtlusega isikut, keda hiljem ka piinati...

Romaani lõpus endine peaminister mõrvatakse ning välja kooruvad uued seigad, mis panevad lugeja taaskord pead murdma, mis on tõde, mis on vale, kes on kes, kellel on õigus, kes on hea, kes on halb jne.

Harrise stiil on lihtne ja kaasahaarav. Ta oskab suurepäraselt lugeja mitmeks heaks õhtuks raamatu külge aheldada ja lugema panna. Lisaks on raamatus ka mikit sellist, mis on omamoodi filmilik - põnev ja tempokas. [d] MARKO TIIDELEPP

**GILLETTE FUSIONIGA ANNAD ENDAST
PARIMA JUBA TÄNA.**

Alusta tänast päeva kindlustundega, mille annab sulle
Gillette'i kõige mugavam raseerimine.*

5 tihedamalt koos asetseva tera erakordne mugavus
ning täpsustera keerulisemate kohtade jaoks.

www.gillette.co.ee

Gillette®

On mehele parim™

* tavaliste raseerijate seas

©2007 P&G

Pa-na-so-nic! Pa-na-so-nic!

● Vaatasin ükspäev «Terevisiooni», kus Henrik rääkis digikaamerate ja väitis, et võidab kas Canon, Panasonic või Sony. Ma ei ole küll mingi Panasonicu fänn, aga mulle endale on jäänud silma nende üks uus mudel, DMC-FX500, mis pakuks konkurentsi, ja usun, et see võidaks teised pika puuga. Hea oleks, kui see mark oleks ka teie testis esindatud.

Mulle endale meeldib selle juures, et on samuti puutetundlik ekraan, näotuvastus, Enigma 4 kiire protsessor, HD-video. Aga kui teil pole seda võimalik testi võtta, siis äkki te kunagi kirjutate pikemalt oma ajakirjas, oleks huvitav. Aivar

[digi] vastus:

● Nagu tellimise peale ongi FX500 meie selle kuu suures kaamerates. Loe ja imesta.

Kes peab puhtust?

● Meil oli firmasisene väike eksperiment: tegime hot.ee keskkonda e-posti konto ja ei saanud seal ühtki kirja, aga oh imet, varsti hakkasid tulema rämpsmeilid. Siit mõte ajakirjanduslikuks eksperimentiks – teha mitmes Eesti portaalis e-posti kontod ja vaadata, kus on kõige «puhtam» ja kus kõige «rämpsem». Asso

Sagedused korda!

● Mobilihuviliselena riivab mu silma üks viga, mis pahatihti tehnikaajakirjanduses esineb. Kusjuures mõnikord on isegi samas numbris asi esitatud nii õigesti kui valesti, eriti kui on mitu artiklit ja mitu kirjutajat. Lõpuks ei pidanud ma enam vastu ja kirjutasin teile kõigile.

Palun kirjutage alati korrektselt välja mobiiltelefoni töösagedused ehk võrguinfo! On see ju telefoni üks põhilisemaid omadusi. Info, mis annab teada, millistes võrkudes see telefon suudab töötada.

Võtame n-ö keerulisema olukorra, kui tegu on telefoniga, mis toetab lisaks mitmele GSM-sagedusele ka mitut 3G sagedust. Õige oleks kirjutada:

Võrgud: GSM 850 / 900 / 1800 / 1900 ja WCDMA 850 / 900 / 1900 / 2100

(See, kas kirjutada WCDMA, UMTS või lihtsalt 3G on juba suuresti maitseasi. Samamoodi ka see, kas kirjutada võrgud või töösagedus.)

Mõnes artiklis ongi võrgud/töösagedus niimoodi kenasti välja kirjutatud. Aga pahatihti unustatakse siiski ära, et 3G levis saab telefoniga ka rääkida ja nii jäetakse 3G telefoni võrguinfo üldse välja ja märgitakse ära andmeside all,

[JÄRGMISEL KUUL]

● Mis sellest, et suvi on, meie ilmume ikka ja ootame teie kirju. Parima lugejakirja autorile anname järgmisel kuul ära Creative'i logodega Targuse seljakoti, kus sees veel eraldi vutlar sülearvuti jaoks. Äge, eks.

Kirjuta meile:

● e-posti aadressil digi@presshouse.ee

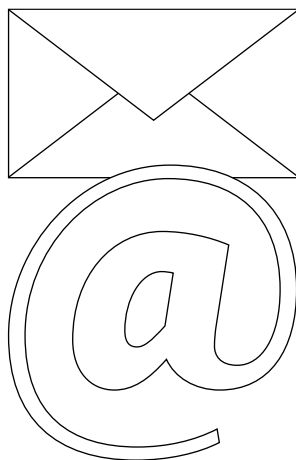
● aadressil

[digi]

Liimi 1

10621 Tallinn

saabunud post

kusjuures 3G sagedust (sagedusi) nimetamata. Mäletan, et omal ajal oli suur sündmus, kui välja tuli esimene kahesageduslik GSM-telefon (900 ja 1800 MHz). Nüüd on aga tänapäevaste telefonide «polüglotivõime» üldse ära unustatud. Aivar

[digi] vastus:

● Tõesti, saab tehtud. Aitäh!

Keele-Kristjan kirjutab

● Ma avastas, et Maikuu numbris 3. leheküljel pildi peal on tekst: «Sajad nupud. Testime kaheksat väga odavat mobiiltelefoni. 600 krooni eest on lõbu laialt.»

Keegi «osavnäpp» on siia pannud eelmise [digi] teksti. Ilusat suve ja vähem vigu soovib teile. Kristjan

[digi] vastus:

● Osavnäpu nupud on sahtli vahele pandud.

Surm võtab meid kõiki

● Tervitused [digi] uuenevale ja täienevale meeskonnale. Eelmise numbriga kohta on öeldud ainult kiidusõnu. Eriti voolu säästmise osa. Endal on umbes samasugune süsteem juba kodus juurutatud. Sõbrad ei saa aru, miks. Ma võin rääkida elektri kokkuhoidmisest ja juba olen «roheline» valmis. Vanade CD-plaatide kasutamise ideed olid ka head. Endal ripuvad seinale ja teevad tuba valgemaks. Plaadist rääkides. Oleks küll parem idee tõesti panna netti üles. Aga demod saab hulga kiiremini plaadi pealt kätte. Nakk kinni, saba lahti, nagu öeldakse. Oma probleemist rääkides, siis sooviks teada, kus saaks vahetada ära rüperaali ekraani. Samsung R40 mudeliks. Piksleid järjest sureb ja midagi teha ei saa. Edu soovides, Karel.

[digi] vastus:

● Mine oma arvutiga hooldusesse, ega ekraane poes ei müüda. Kui arvutil enam garantiid pole, helista Powermilli ja küsi hinda. Aga ära imesta, kui ekraani vahetamine on nii mõttetult kallid, et sul tasuks pigem uus arvuti osta.

[digi] on nagu päike Liina elus

● Heippaa! [digi] on mu üks lemmikumaid ajakirju üldse. Enne [digi] tellimist polnud mul aimugi, mida mu arvuti suudab. See on tore, et ajakirjaga on kaasas CD, millele lähedad programmid ja mängud peal, ning see, et ajakirjas on erinevaid eksperimente, mida saab ise oma kastiga nurgas katsetada.

Mul on mõned ideed, kuidas ajakirja täiustada. Olen seda ajakirja juba üle aasta tellinud ning loodan, et saan kuidagi aidata.

Rubriigis «Ostujuht» võiks olla lisaks toote nimele ja kirjeldusele ka ligikaudne hind. Veel võiksite ajakirja kaante vahele sobitada muusikatelefonide testi, sest ma väga sooviks endale sellise muretseda ja ma tahaks teada millised on muusikatelefonide funktsioonid.

Tänu [digi] soovitudele on minu arvuti selle aastaga silmnähtavalt paremaks läinud. Maikuu artiklist «Kuidas reklaame tõrjuda» oli mu arvu-

tile väga kasu. Internet muutus üleöö aeglasest kiireks. See tuli nagu päike tumedast taevast. Loodan, et te teete ajakirja sama hästi edasi, sest see on siia maani olnud asjalik ning osa minu elust. Liina

Ei ole vaja lõhkuda

● Tere! Olen ise sama murega hädas olnud kui Jüri. Seekord otsustasin tõsiselt proovida, kas tõesti tuleb lehekülg ära lõhkuda. Ja vaata imet, kui plaat eemaldada väga aeglaselt, ei lagune ka lehekülg ribadeks. Ei julge üldistada. Esimest korda proovisin ja õnnestus. Ümbriku liimiribale on aga lihtsalt võimalik peale kleepida teibiriba ja kõlbab väga hästi. Ma arvan, et niisuguste piasjajade pärast plaati küll ära jätta poleks vaja. Lugupidamisega, Urmas

Proovige Gom Playerit

● Olete soovitanud igasuguseid filmimängijaid, küll Kantarist ja VLCd jne, aga need ei vastanud minu nõudmistele, sest ei toetanud SPDIFi. Soovitan kõigile mängijat nimega Gom Player, kuna see on lihtsalt parim ega vaja eraldi koodekeid filmi jooksutamiseks. Link www.gomlab.com. Jõudu soovides, Gert

[digi] vastus:

● Meie kujundaja Holger proovis Gomi ning oli sellest tõepoolest nii suures vaimustuses, et soovitas kõigile teistele ka. Nüüd olemegi kõik Gomi kasutajad ja Gerdile väga tänulikud.

[KUU KIRI]

Tüütu vend Xboxi kallal

● Tervist [digi] toimetus! Algusesse tuleb muidugi halb haiku. Muidu ei kõlba mu kiri lugedagi.

Postkast sisaldab kaksteist korda aastas head.

[digi] on lahe.

Räägite pidevalt mängude ülevaateseksstioonis nii konsooli- kui PC-mängudest. Huvitav oleks lugeda teie arvustajate arvamusi, eriti kuna just viimased kuud on sel teemal sündmusterohked olnud. Mu vend, *hardcore* PC tuunija, kes usub et ta oskab mängida FPSe, on kogenud mitmeid huvitavaid seiku sel lühidal ajal. Küll on läinud monitor nässu, 8800GTX kärsahaisu välja ajanud ja tagatipuks kõik mälud korraga hinge heitnud. Lisaks käib ta kogu aeg minu Xbox360 peal mängimas «Guitar Hero 3», mille ta on küll mõneks ajaks välja vahetanud GTA4 vastu.

Kas teie mitte ei arva, et 20 000 kroonise arvuti asemel, millega kuulatakse ainult muusikat ja mängitakse korra nädalas «Crysis», oleks tarbekam osta 5000kroonine konsool, lisada 4000 krooni esimeste mängude jaoks ning ülejäänud eest osta hea arvuti/meediakeskus? Vot sellel teemal, et kas parem mängimiseks osta konsool või PC, võiksitegi rääkida. Kas või ühel lehel. Arvi

[digi] vastus:

● «Hardcore PC tuunija, kes usub et ta oskab mängida FPSe» kõlab lihtsalt nagu mõni Tarantino filmi tegelane. Selle lause eest võiksite vabalt juba kuu kirja preemia anda. Aga siin on ka haiku! Ei mingit kahtlust, Arvi kiri oli meie selle kuu lemmik. Samas ei tasu vähetähtsaks pidada ka Arvi küsimust, et miks osta kalleid mänguarvuteid, kui saab ka konsooliga. Eks see ole üks lõputu vaidlus, näiteks «World of Warcrafti» ju konsoolidele ei ole. Aga PC-l samas pole (esialgu) GTA4. Seda vaidlust polegi võimalik võita, aga arutada võime selle mõnes numbris võtta küll. Auhinnaks eelmisel kuul välja lubatud MP3-mängija.

ESET Tööjaamade kaitse

ESET Smart Security

ESET Smart Security Business Edition

ESET NOD32 Antivirus

ESET NOD32 Antivirus Business Edition

Selle reklaamiga tutvumise ajal on juba välja lastud
70 uut õelvara tüüpi!

we protect your digital worlds
www.eset.ee

Maarika

Maarika, ma asun kohe asja kallale. Mida meie lugejad sinu kohta teadma peaksid?

Ma olen aktiivne tantsust huvituv neiu. Tantsin tantsugrupis Harem ja olen lõpetamas Tallinna Ülikooli keskkonnakorralduse eriala.

Palun ütle neile, kes sõugrupist Harem varem kuulnud pole, mis te teete seal, et vale muljet ei jääks.

Harem pakub tantsu kõikvõimalikule maitsesele, veidike ladinat, *show'd*, stripaeroobikat.

Nii et on suur tõenäosus, et sinust saab tantsiv keskkonnaspetsialist?
Loodame.

Huvitav küll, miks kõik viimase aja [digi] kaanetüdrukud tantsivad?

Sest see on mõnus ju. Lõbus ja hoiab vormis. Olen tantsimisega tegelenud juba seitse aastat.

Kettaheide on ka mõnus näiteks.

Mitte et kettaheide ei võiks olla naiselik, kuid kettaheite puhul ei saa piisavalt naiselikkust välja näidata.

Olen muidugi täiesti nõus. Kuidas keskkonnaspetsialiste koolitatakse?

Oleneb, mis suunitluse inimene endale võtab. Näiteks mina käisin praktika raames heitveesire proove võtmas.

See küll väga nunnu ei tundu.

Käisime paadiga merel merevee puhtust kontrollimas.

Kõlab juba natuke paremini. Kas keskkonnainimesed on kõik ökoaktivistid?

Ei pea olema aktivist, aga loodusest peab hoolima küll.

Jäämägede sulamine võtab silma märjaks?

See peaks võtma silma märjaks igal inimesel. Mina ehk peaksin teadma selle tagapõhja, et miks see nii toimub.

Prügi koristamas käisid?

Olin nimekirjas ja juba peaaegu et minemas, kuid kahjuks pidin tööasjus asendama ühte tüdrukut ja jäi käimata.

Estimaa on sinu arvelt nüüd äkki vähem puhas?

Ei ole, ma uurisin välja. Minu rühm tegi supertöö.

Lõpetuseks, kus sind järgmine kord tantsimas näha võib?

Täna õhtul näiteks. Aga kuna ajakiri ilmub hiljem, siis näiteks 2.–6. juulil esine-
me Öllesummeril iga päev mingi kavaga.

Maarika

Telefon: Nokia 7370

E-post: kaks korda päevas

SMS: mitu korda päevas

Muud vidinad: iPod, HP sülearvuti

Nipiraamat

32 LIHTSAT JA SOODSAT RETSEPTI

Nädala menüü pluss
15 sööki, mis valmivad
poole tunniga

54 moesovindit

Suur rahalahing: kui
palju säästad, kui jätab
valmistoidu ostmata?

Kuidas valida tolmumeijat?

Jaht ideaalsele telerialusele

Spaad: kus saab pikima liu?

**Kersti
Heinloo**

TEATRIS ANDELAGAS,
KODUS NUTIKAS

Draamateatri näitleja õpetab
valmistama eriti maitsvat
quiche'i ja nikerdab valmis
liinavõttepallikesse

Pöörane katse:
Mitu kilo saab ühe
päevaga alla võtta?

Kodu, kus piimapütid
ja vanad rehavad on
saanud uue elu

164 lk
nippe ja
ideid!

TARBILIA
ITU
MOOD
KODU
KÖÖK
PERE
RAHA

Nipiraamat

RUTT ŠMIGUN – AMETILT JA SÜDAMELT EMA

Rutt õpetab
olümpiavõitja
lemmikomletti
tegema

Potipõllunduse ABC
Kuidas kasvutada
aknalaul ühte

Võitlus unetusega

Kuidas rehasi, kahviist
ja kartulikokkidest koju
kaunid nagid teha?

**53
moe- ja
ilunippi**

- Tuulime saapaid
- Teeme igavast topist särava
- Lapime vanu armsaid teksaseid
- Testime üle Eesti
- Sokolaadimassaaži
- Valime perfektset
juuksesirgendajat

Halli paneelmaja
värviiline korter:
moodne, kuid hubane

Retseptid: banaani-
singivormist
kanapitsani

164 lk
nippe ja
ideid!

TARBILIA
PERISOON
KODU
KÖÖK
SUHTED
ITU & MOOD
RAHA
PUHKUS

Nipiraamat

HELEN MAHMASTOL

Eksmissi vahva riisipada
ja plastiliinloomad
tähtede õpetamiseks

Säästa kuus üle 700 krooni:
vaheta telefon, internet ja muud
teenused soodsamate vastu

Otsime söögilauda:
stiilse laua saab valmis
ka 500 krooniga

Mida teha, kui
teismelist koolis
narritakse?

**25 lehekülge
retsepte**

- Köögiõpetaja Tiina
avaldab ideaalse
kartulipudru saladuse
- Lisaks veel nädalamenüü
ja 15 retsepti lugejatele!

Loominguliselt
lehviv kodu Türi
korterimajas

Proovime ja
hindame
11 triikrauda

164 lk
nippe ja
ideid!

TARBILIA
PERISOON
KODU
KÖÖK
SUHTED
ITU & MOOD
RAHA
PUHKUS

**Nii mahukas!
Nii soodne!**

**164 lehekülge.
Ainult 17
krooni kuus!**

Naistelehe Nipiraamat on uus soodsa hinnaga
praktiline kuukiri.
Ajakiri maksab jaemüügis 19.90, otsekorraldusega
tellijatele 17 krooni kuus.

Tellimiseks mine veebilehele www.telli.ee,
saada e-kiri levi@presshouse.ee või
helista telefonil 660 9797.

Kuidas maailm töötab?

Õnne ikkagi saab raha eest osta

Intervjuu: Inimeste õnnetunnet uuriv professor heidab uut valgust meie emotsioonidele

TARKADE KLUBI

JUUNI 2008

Number 6 (18)

Hind 39.90

Jalaga togitava
palli ajalugu

Hüljatud kivilinnad
Ameerika kõrbes

Tiiu Sild pakub
AHHA-alamusi

Kui kõrgeks saame ehitada?

Sada aastat tagasi laastas Siberi taigat
võimas meteoriidiplahvatus

Rikkurid kolivad
gigajahile

Juuninumber müügil!